

Kontrollutvalget i Holmestrand

Dato: 15.05.2019 18:30

Sted: Kantina, Rådhuset i Holmestrand

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil +47 99455515 evt.
på e-post aoe@viksre.no.

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 30.04.2019

For leder i Kontrollutvalget i Holmestrand, Stig Atle Vange

Anja Ottervang Eriksen

Saksliste

Saker til behandling

21/19 Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2018	3
22/19 Revisor orienterer - status i forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning	132
23/19 Referatsaker 15.05.2019	133
24/19 Eventuelt 15.05.2019	146
25/19 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgsmøtet 15.05.2019	147

Arkivsak-dok. 19/00095-3
Saksbehandler Anja Ottervang Eriksen

Saksgang
Kontrollutvalget i Holmestrand

Møtedato
15.05.2019

SAK 21/19 **KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAPET 2018**

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsrapport for Holmestrand kommune 2018:

Kontrollutvalget har merket seg at revisor i sin revisjonsberetning og årsmelding til kontrollutvalget uttrykker at revisjonen ikke har funnet vesentlige feil eller avvik i Holmestrand kommunes regnskap for 2018. Kontrollutvalget konstaterer likevel at revisor har avlagt en revisjonsberetning med presisering. Presiseringen knytter seg til manglende beløpsfesting i budsjettvedtak. Kontrollutvalget understreker viktigheten av at Holmestrand kommune må sørge for at alle budsjettvedtak beløpsfestes i fremtidige vedtak.

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonen også i 2018 opplever at det er god dialog og godt samarbeid mellom kommunen og revisjonen.

Driftsregnskapet for 2018 viser kr 752.245.927,- til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4.290.867,-.

Investeringsregnskapet er avsluttet med udekket/udisponert beløp kr 0,-. Totalt er det benyttet ca. 73 millioner kr mindre til investeringer enn budsjettet. Mindreforbruket gjelder hovedsakelig VA-området.

Vedrørende budsjett disiplin fremgår det av rådmannens årsrapport at de tjenesteproduserende virksomhetene hadde et samlet merforbruk på 8,5 millioner i 2018. Merforbruket stammer fra programområdene oppvekst og kultur, helse og velferd, samt teknisk.

Netto driftsresultat i forhold til driftsinntektene er et sentralt nøkkeltall i vurderingen av kommunens økonomi. Netto driftsresultat for 2018 var negativt og utgjorde kr -27.665.049,-. Dette utgjør -2,4% av driftsinntektene. Teknisk beregningsutvalg har anbefalt at dette tallet bør ligge på minst 1,75 %. Kontrollutvalget vil understreke viktigheten av å styre mot et netto driftsresultat i tråd med anbefalingen i årene fremover.

Kommunens lånegjeld uten pensjon, utlån og ubrukte lånemidler var ved utgangen av 2018 på 987,1 millioner kr, mot 925,8 millioner kr i 2017. Pr innbygger utgjør dette en økning i netto lånegjeld fra kr 71.244,- i 2017 til kr 72.708,- i 2018. Den delen av lånegjelden som utelukkende må finansieres av kommunens frie inntekter utgjør 587,4 millioner kr. Kontrollutvalget vil bemerke at høy lånegjeld vil kunne påvirke kommunens handlefrihet på sikt. Kontrollutvalget registrerer også at eventuelle renteøkninger vil gi store utslag i kommunens rentekostnader. Samtidig har utvalget registrert at bokført egenkapital pr. 31.12.2018 utgjorde kr. 707,7 millioner kr, hvilket er 8 millioner kr høyere enn 31.12.2017. Av dette utgjorde disposisjonsfondet 152,2 millioner kr.

Kontrollutvalget har merket seg at kommunen har god likviditet, og at arbeidskapitalen har økt fra 36% av driftsinntektene i 2017 til 41% av driftsinntektene i 2018.

Kontrollutvalget registrerer at kommunen også i 2018 har hatt stort fokus på å forberede kommunesammenslåing fra 2020. Holmestrand kommune er regnskapskommune for fellesnemnda. I 2018 har kommunen mottatt reformstøtte på 5,1 millioner kr, og totalt er det ved utgangen av 2018 mottatt 46 millioner kr, pluss 1 millioner kr i prisjustering. Det er i 2018 brukt ca. 11,1 millioner kr til dekning av engangsutgifter og ca. 3,4 millioner kr på ombygging og tilrettelegging av kontorbygg i de tre kommunesentrene.

Kontrollutvalget er holdt løpende orientert om revisjonens arbeid gjennom året og har merket seg at det ikke er rapportert om noen økonomiske misligheter i 2018.

Kontrollutvalget har ikke ytterligere merknader til Holmestrand kommunes årsregnskap for 2018.

Vedlegg:

- Årsregnskap 2018 for Holmestrand kommune
- Årsrapport 2018 for Holmestrand kommune
- Revisjonsberetning Holmestrand kommune, datert 09.04.2019
- Årsmelding til kontrollutvalget i Holmestrand kommune fra Vestfold kommunerevisjon, datert 09.04.2019

Saksframstilling:

I tråd med kommuneloven § 48 skal kommunen hvert år avlegge årsregnskap og årsrapport innen gitte frister. Årsregnskapet skal inneholde driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter. Årsrapporten skal gi opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens stilling og resultat.

Følgende frister gjelder for regnskapsavleggelse, årsrapport og revisjonsberetning:

- Årsregnskapet skal være avlagt innen 15. februar.
- Årsrapport skal utarbeides innen 31. mars.
- Revisors beretning skal avgis innen 15. april.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 6 skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalgsforskriften § 7 angir følgende:

«Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet/kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget».

Sekretariatet gjør oppmerksom på at 2017-tallene som er benyttet til sammenligning i uttalelsen er summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner. Dette skyldes at 2018 er nye Holmestrand kommunes første driftsår.

Holmestrand kommune

Årsregnskap 2018

Holmestrand kommune

Hovedoversikter

Økonomisk oversikt – Drift

Økonomisk oversikt – Investering

Anskaffelse og anvendelse av midler

Balanse

Regnskapsskjema 1 A – Drift

Regnskapsskjema 1 B – Drift

Regnskapsskjema 2 A – Investering

Regnskapsskjema 2 B – Investering

Økonomisk oversikt - drift

1 Holmestrand kommune 0715 - 2018

26.03.2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	38.800.545,55	37.008.081,00	38.962.462,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	97.330.998,74	90.866.773,00	90.881.447,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	204.811.740,81	139.101.043,00	120.062.164,00	0,00
Rammetilskudd	376.145.858,00	380.173.000,00	384.110.000,00	0,00
Andre statlige overføringer	49.910.988,00	30.084.500,00	36.797.750,00	0,00
Andre overføringer	3.037.524,86	10.133.000,00	0,00	0,00
Skatt på inntekt og formue	378.357.281,36	362.143.000,00	356.206.000,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	4.393,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	1.148.399.330,32	1.049.509.397,00	1.027.019.823,00	0,00
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	571.936.601,49	525.094.627,00	489.960.060,00	0,00
Sosiale utgifter	150.181.435,85	159.642.414,00	150.022.038,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	127.076.861,48	92.662.467,00	87.390.989,00	0,00
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	203.006.964,63	191.176.891,00	192.625.836,00	0,00
Overføringer	70.835.494,90	49.750.764,00	73.025.338,00	0,00
Avskrivninger	55.179.277,00	34.330.224,00	34.330.224,00	0,00
Fordelte utgifter	-58.452,00	0,00	1,00	0,00
Sum driftsutgifter	1.178.158.183,35	1.052.657.387,00	1.027.354.486,00	0,00
Brutto driftsresultat	-29.758.853,03	-3.147.990,00	-334.663,00	0,00
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	8.977.803,43	5.856.000,00	5.856.000,00	0,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	16.207.030,53	10.400.000,00	10.400.000,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	189.657,12	100.000,00	100.000,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	25.374.491,08	16.356.000,00	16.356.000,00	0,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	18.070.505,98	24.181.932,00	24.181.932,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	20.714.096,48	14.183.247,00	300.000,00	0,00
Avdrag på lån	39.389.130,61	33.561.832,00	33.561.832,00	0,00
Utlån	286.230,74	120.000,00	120.000,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	78.459.963,81	72.047.011,00	58.163.764,00	0,00
Resultat eksterne finansransaksjoner	-53.085.472,73	-55.691.011,00	-41.807.764,00	0,00
Motpost avskrivninger	55.179.277,00	34.330.224,00	34.330.224,00	0,00
Netto driftsresultat	-27.665.048,76	-24.508.777,00	-7.812.203,00	0,00
Interne finansransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	12.676.930,15	12.676.930,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	22.857.750,00	22.857.750,00	7.869.503,00	0,00
Bruk av bundne fond	33.668.103,70	6.754.856,00	6.792.856,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	69.202.783,85	42.289.536,00	14.662.359,00	0,00
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	15.947.071,00	15.947.071,00	3.270.141,00	0,00
Avsatt til bundne fond	21.299.796,66	1.833.688,00	3.580.015,00	0,00
Sum avsetninger	37.246.867,66	17.780.759,00	6.850.156,00	0,00
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4.290.867,43	0,00	0,00	0,00

Økonomisk oversikt - investering

1 Holmestrand kommune 0715 - 2018

26.03.2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	8.959.562,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	7.261.091,97	9.904.791,00	27.806.600,00	0,00
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	1.005.000,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	17.225.653,97	10.904.791,00	28.806.600,00	0,00
Utgifter				
Lønnsutgifter	613.635,58	0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter	184.544,79	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	89.246.296,16	160.523.043,00	188.026.400,00	0,00
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-571.636,25	-400.000,00	0,00	0,00
Overføringer	14.635.783,57	16.984.591,00	31.806.600,00	0,00
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordeelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	104.108.623,85	177.107.634,00	219.833.000,00	0,00
Finansransaksjoner				
Avdrag på lån	6.797.605,75	0,00	0,00	0,00
Utlån	27.482.641,59	30.000.000,00	30.000.000,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler	4.707.671,96	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	4.313.946,24	6.873.078,84	0,00	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond	6.897.344,21	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	50.199.209,75	38.873.078,84	32.000.000,00	0,00
Finansieringsbehov	137.082.179,63	205.075.921,84	223.026.400,00	0,00
Dekket slik:				
Bruk av lån	119.683.744,65	203.075.921,84	221.026.400,00	0,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	15.368.434,98	0,00	0,00	0,00
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	30.000,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	137.082.179,63	205.075.921,84	223.026.400,00	0,00
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

1 Holmestrand kommune 0715 - 2018

26.03.2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	1.148.399.330,32	1.049.509.397,00	1.027.019.823,00	0,00
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	17.225.653,97	10.904.791,00	28.806.600,00	0,00
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	160.426.670,71	219.431.921,84	237.382.400,00	0,00
Sum anskaffelse av midler	1.326.051.655,00	1.279.846.109,84	1.293.208.823,00	0,00
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	1.122.978.906,35	1.017.645.050,00	974.402.772,00	0,00
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	104.108.623,85	177.107.634,00	219.833.000,00	0,00
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	117.447.883,11	104.047.011,00	90.163.764,00	0,00
Sum anvendelse av midler	1.344.535.413,31	1.298.799.695,00	1.284.399.536,00	0,00
Anskaffelse - anvendelse av midler	-18.483.758,31	-18.953.585,16	8.809.287,00	0,00
Endring i ubrukte lånemidler	76.518.255,35	0,00	0,00	57.108.276,99
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	-4.347.173,99
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	58.034.497,04	-18.953.585,16	8.809.287,00	52.761.103,00
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	52.749.025,54	24.653.837,84	6.850.156,00	0,00
Bruk av avsetninger	71.232.783,85	44.289.536,00	16.662.359,00	0,00
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	-18.483.758,31	-19.635.698,16	-9.812.203,00	0,00
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	55.237.729,00	34.330.224,00	34.330.223,00	0,00
Interne utgifter mv	55.237.729,00	34.330.224,00	34.330.223,00	0,00
Netto interne overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00

Oversikt - balanse

1 Holmestrand kommune 0715 - 2018

26.03.2019

	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER		
Anleggsmidler	2.817.614.680,65	2.675.722.931,90
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	1.347.149.561,45	1.304.904.929,35
Utstyr, maskiner og transportmidler	51.493.216,88	54.428.663,53
Utlån	196.221.718,76	184.028.004,04
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	36.636.953,56	31.934.281,60
Pensjonsmidler	1.186.113.230,00	1.100.427.053,38
Omløpsmidler	728.954.247,64	667.319.839,83
Herav:		
Kortsiktige fordringer	98.222.731,24	91.484.492,93
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	53.814.089,96	69.834.930,99
Aksjer og andeler	241.570.857,00	236.346.782,11
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	335.346.569,44	269.653.633,80
SUM EIENDELER	3.546.568.928,29	3.343.042.771,73
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	707.743.841,26	699.652.233,06
Herav:		
Disposisjonsfond	152.217.588,70	161.128.267,70
Bundne driftsfond	87.640.278,82	100.038.585,86
Ubundne investeringsfond	170.296.659,55	165.982.713,31
Bundne investeringsfond	23.392.508,97	16.495.164,76
Regnskapsmessig mindreforbruk	4.290.867,43	12.676.930,15
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	274.253.111,78	247.677.745,27
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-4.347.173,99	-4.347.173,99
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	2.679.388.280,08	2.487.553.642,49
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	1.362.443.055,08	1.320.623.681,13
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	60.000.000,00	0,00
Andre lån	1.256.945.225,00	1.166.929.961,36
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	159.436.806,95	155.836.896,18
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	159.436.806,95	155.836.896,18
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3.546.568.928,29	3.343.042.771,73
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	134.371.727,34	57.108.276,99
Herav:		
Ubrukte lånemidler	133.626.532,34	57.108.276,99
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	745.195,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	-134.371.727,34	-57.108.276,99

Regnskapsskjema 1 A -Drift

	Regnskap 2018	Rev. Budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-378 357 281	-362 143 000	-356 206 000	0
Ordinært rammetilskudd	-376 145 858	-380 173 000	-384 110 000	0
Skatt på eiendom	-4 393	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-33 407 630	-29 861 500	-29 861 500	0
SUM frie disponible inntekter	-787 915 162	-772 177 500	-770 177 500	0
Finansinntekter/ - utgifter				
Renteinntekter og utbytte	-8 977 787	-5 856 000	-5 856 000	0
Gevinst finansielle transaksjoner	-16 207 031	-10 400 000	-10 400 000	0
Renteutgifter, prov og andre fin.utg.	18 043 316	24 181 932	24 181 932	0
Tap finansielle instrumenter	20 714 096	14 183 247	300 000	0
Avdrag på lån	39 389 131	33 561 832	33 561 832	0
SUM Finansinntekter / -utgifter	52 961 726	55 671 011	41 787 764	0
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Til ubundne avsetninger	15 947 071	15 947 071	3 270 141	0
Til bundne avsetninger	4 268 021	1 400 000	1 400 000	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-12 676 930	-12 676 930	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-22 757 750	-22 757 750	-1 769 503	0
Bruk av bundne avsetninger	-2 072 902	0	0	0
SUM netto avsetninger	-17 292 491	-18 087 609	2 900 638	0
Til fordeling drift (fra skjema 1B)	-752 245 927	-734 594 098	-725 489 098	0
SUM fordelt til drift	747 955 060	734 594 098	725 489 098	0
Regnskapsmessig mer/mindre forbruk	-4 290 867	0	0	0

Regnskapsskjema 1 B -Drift

	Regnskap 2018	Rev. Budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
Programområder				
10 Strategi og utvikling	30 678 053	32 737 598	25 709 779	0
15 Økonomi og fellestjenester	35 631 862	37 950 217	36 019 141	0
20 Oppvekst og kultur	272 469 569	269 460 229	259 456 827	0
30 Helse og velferd	354 696 086	349 978 791	332 169 755	0
40 Teknisk	57 543 768	52 334 707	71 306 927	0
90 Virksomhetsovergrepene inntekter og utgifter	-3 924 481	-7 867 444	826 669	0
90 Felles skjema 1 A	860 203	0	0	0
SUM Fordelt fra drift 1A	747 955 060	734 594 098	725 489 098	0

1 Holmestrand kommune 0715 - 2018

26.03.2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Regnskapsskjema 2A - investering				
Investeringer i anleggsmidler	104.108.623,85	177.107.634,00	219.833.000,00	0,00
Utlån og forskutteringer	27.482.641,59	30.000.000,00	30.000.000,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler	4.707.671,96	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
Avdrag på lån	6.797.605,75	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger	11.211.290,45	6.873.078,84	0,00	0,00
Årets finansieringsbehov	154.307.833,60	215.980.712,84	251.833.000,00	0,00
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	119.683.744,65	203.075.921,84	221.026.400,00	0,00
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd til investeringer	1.005.000,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	7.261.091,97	9.904.791,00	27.806.600,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	24.327.996,98	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00
Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	152.277.833,60	213.980.712,84	249.833.000,00	0,00
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	2.030.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
Sum finansiering	154.307.833,60	215.980.712,84	251.833.000,00	0,00
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Regnskapsskjema 2 B - Investering

Programomr.		Regnskap 2018	Rev. Budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
10	Strategi og utvikling	7 400 000	7 400 000	4 000 000	0
15	Økonomi og fellestjenester	4 271 978	4 100 000	4 100 000	0
20	Oppvekst og kultur	883 946	4 257 157	4 500 000	0
30	Helse og velferd	2 486 391	3 397 000	4 283 000	0
40	Teknisk	86 562 248	157 953 477	202 950 000	0
90	Felles inntekter og utgifter	2 504 061	0	0	0
Sum	Sum skjema 2 B	104 108 624	177 107 634	219 833 000	

Holmestrand kommune

Noter til regnskapet

---

1. Regnskapsprinsipper og vurderingsregler
2. Endring i arbeidskapital
3. Redegjørelse for kommunens pensjonsforpliktelser
4. Garantier gitt av kommunen
5. Aksjer og andeler
6. Avsetninger og bruk av avsetninger
7. Strykninger
8. Kapitalkonto
9. Fordringer og gjeld
10. Interkommunalt samarbeid
11. Leieavtaler
12. Finansielle eiendeler og forpliktelser
13. Finansielle omløpsmidler
14. Nedskrivning av anleggsmidler
15. Anleggsmidler
16. Investeringer i nybygg og nyanlegg
17. Langsiktig lånegjeld
18. Avdrag
19. Egenkapitalposter
20. Gebyrfinansierte selvkosttjenester
21. Ytelser til ledende personer, revisor og årsverk
22. Vesentlige avvik drift og investering
23. Engangsmidler kommunesammenslåing
24. Endring regnskapsprinsipper
25. Åpningsbalanse
26. Spesielle forhold
27. Vestfold Krematorium

Underskrift av rådmann og regnskapssjef

Note nr. 1

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet framgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke. Alle utgifter og inntekter er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter og inntekter i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost for ubrukte lånemidler.

Investeringer i investeringsregnskapet og påfølgende aktivering i balansen, blir bokført netto når det gjelder VAR. Alle andre investeringer med påfølgende aktivering i balansen, blir bokført brutto, det vil si inklusiv merverdiavgift. Fradragsberettiget merverdiavgift på investeringene blir bokført som inntekt i investeringsregnskapet. I den grad enkelte utgifter eller inntekter ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet i samsvar med GKRS nr 7.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er omløpsmidler. Verdipapirer er investeringer foretatt ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn og er klassifisert som anleggsmidler.

Fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger foreløpig standard GKRS nr 4, Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen, utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen. Beløpsgrense for klassifisering av tiltak som investeringer er kr. 100 000, med unntak kjøp av tomter som alltid er investering.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens paragraf 50. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med paragraf 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14, gjeldende fra 2015.

Merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet kreves det merverdiavgiftskompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

NOTE nr. 2: Endring i arbeidskapital**Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet**

Anskaffelse av midler		Regnskap 2018	Regnskap 2017
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-1 148 399 330,32	0,00
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-17 225 653,97	0,00
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-160 426 670,71	0,00
Sum			
anskaffelse av midler	S	-1 326 051 655,00	0,00
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300:480) -690	1 122 978 906,35	0,00
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300:480) -690	104 108 623,85	0,00
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	117 447 883,11	0,00
Sum			
anvendelse av midler		1 344 535 413,31	0,00
Anskaffelse - anvendelse av midler	U=W	18 483 758,31	0,00
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	-76 518 255,35	-57 108 276,99
Endring i arbeidskapital	V	58 034 497,04	57 108 276,99

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

Tekst	Konto	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	6 738 238,31	91 484 492,93
Endring aksjer og andeler	2.18	5 224 074,89	236 346 782,11
Premieavvik	2.19	-16 020 841,03	69 834 930,99
Endring sertifikater	2.12	0,00	0,00
Endring obligasjoner	2.11	0,00	0,00
Endring betalingsmidler	2.10	65 692 935,64	269 653 633,80
Endring omløpsmidler		61 634 407,81	667 319 839,83
Kortsiktig gjeld	2.3		
Endring kassekredittlån	2.31	0,00	0,00
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	3 599 910,77	155 836 896,18
Premieavvik	2.39	0,00	0,00
Endring arbeidskapital		58 034 497,04	511 482 943,65

NOTE nr. 3: Redegjørelse for kommunens pensjonsforpliktelse

Pensjonskostnaden er hva som blir belastet i kommunenes regnskap og budsjett, mens pensjonspremien er hva kommunene faktisk betaler til pensjonsforsikringselskapene for dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser.

Dersom pensjonspremien er større enn pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik. Er pensjonspremien mindre enn pensjonskostnaden får vi et negativt premieavvik.

Den regnskapsmessige håndteringen av premieavvik finner vi i Regnskapsforskriften. Et positivt premieavvik skal føres til inntekt i årsregnskapet og bokføres under omløpsmidler som en kortsiktig fordring. Tilsvarende skal et negativt premieavvik utgiftsføres i årsregnskapet og bokføres som en kortsiktig gjeld. Premieavvik blir således en form for korreksjonspost til den betalte pensjonspremien slik at nettoen av disse to posteringene blir lik pensjonskostnaden.

Det er så opp til den respektive kommune eller fylkeskommune å velge hvordan de vil håndtere elimineringen av premieavviket i regnskapet. De har da valget mellom å hvert år avsette for full dekning av premieavviket eller å amortisere over 15 år (for premieavvik oppstått i perioden 2002 - 2010), 10 år (for premieavvik oppstått i perioden 2011 - 2013) og 7 år (for premieavvik oppstått i perioden 2014 og senere).

Regnskapsføring av premieavvik og senere amortisering av dette fremstår dermed som et unntak fra arbeidskapitalprinsippet og anordningsprinsippet.

Del 1 Premieavvikets påvirkning på driftsregnskapet

Premieavvik	Opplysning om amortiseringsstid	Amortisering av premieavvik
Amortiseringsstid premieavvik 15 år 2002-2010, 10 år 2011-2013, 7 år 2014-senere)	15 år, 10 år og 7 år KLP	50 946 989
Amortiseringsstid premieavvik 15 år 2002-2010, 10 år 2011-2013, 7 år 2014-senere)	15 år, 10 år og 7 år SPK	-3 783 019
	Arbeidsgiveravgift 14,1 %	6 650 120
		0

Innbetalt premie
 Administrasjonskostnad / Rentegaranti
 Netto pensjonskostnad
 Årets negative premieavvik (utgiftsført)
 Årets andel av tidligere års positive premieavvik (utgiftsført)
 Årets andel av tidligere års negativ premieavvik (inntektsført)
 Netto arbeidsgiveravgift på årets og tidligere års premieavvik
Netto utgiftsføring på årets regnskap

Regnskap 2018	
	65 211 589
	-4 221 448
	62 761 436
	-1 771 295
	-12 270 962
	-1 979 958
	-16 022 215

Netto virkning av endret amortiseringsperiode
 Netto arbeidsgiveravgift av endret amortiseringsperiode
 Netto negativt premieavvik
Sum netto påvirkning premieavvik i forhold til netto driftsresultat
 I % av netto driftsresultat

Regnskap 2018	
	-
	-
	-16 022 215
	-57,92 %

Del 2 Gjenstående premieavvik som vil påvirke senere års regnskap

Gjenstående positivt premieavvik som skal utgiftsføres senere år
 I % av omløpsmidler
 Gjenstående negativt premieavvik som skal inntektsføres senere år
 I % av kortsiktig gjeld

Regnskap 2018	
	53 814 090
	7,38 %
	0,00
	0,00 %

Del 3 Premiefond

Innstående premiefond i livselskapet til dekning av kommende pensjonspremier
 Bruk i årets regnskap
 Gjenstående premiefond

Regnskap 2018	
	23 120 880,00
	30 371 991,00
	7 608 101,00

Del 4 Pensjonsmidler

Pensjonsmidler pr. 01.01
 Årets forventede avkastning
 Årets premieinnbetaling eks. adm. utg.
 Årets utbetaling av pensjon
 Estimataavvik
 Brutto pensjonsmidler pr. 31.12

Regnskap 2018	
	1 100 427 053
	50 342 949
	60 990 141
	-41 091 246
	15 444 334
	1 186 113 231

Del 5 Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelse pr. 01.01
 Årets pensjonsopptjening
 Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse
 Utbetalte pensjoner
 Estimataavvik
 Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12
 Netto arbeidsgiveravgift mellom pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser
 Samlet pensjonsforpliktelse inkludert netto arbeidsgiveravgift

Regnskap 2018	
	1 293 658 837
	61 125 827
	51 978 558
	-41 091 246
	-25 019 022
	1 340 652 954
	21 790 101
	1 362 443 055

Del 6 Beregningsforutsetninger

Diskonteringsrente
 Forventet lønnsvekst
 G-regulering
 Pensjonsregulering
 Forventet avkastning
 Amortiseringsstid

	KLP	SPK
	4,00 %	4,00 %
	2,97 %	2,97 %
	2,97 %	2,97 %
	2,20 %	2,20 %
	4,50 %	4,20 %
	7	7

NOTE nr. 4: Garantier gitt av kommunen

NOTE Garantier gitt av kommunen – nedkvittert per 31.12			
Garanti gitt til	Opprinnelig garanti	Garantibeløp 2018	Garantien utløper
Stiftelser og borettslag			
Holmestrand boligstiftelse Rove - Husb.		18 031 340	01.01.2029
Holmestrand Boligstiftelse - Kommunalbanken	3 200 000	704 000	02.01.2024
Holmestrand Boligstiftelse - Kommunalbanken	4 200 000	1 100 000	15.03.2024
Hof borettslag - Kommunalbanken	14 600 000	8 092 367	01.11.2039
Private barnehager/andelsbarnehager			
Eikelund Barnehage BA - Husb.		5 372 947	01.10.2035
KLP Gaupås barnehage - KLP	1 037 111	489 075	01.06.2023
Gaupås barnehage, økt garanti 108/18, Nordea	600 000	600 000	31.12.2028
Med hjemmel i sosiallovgivningen			
NAV	3 913 562	5 895 555	
Sum garantier	27 550 673	40 285 284	
Garantier for ansattes lån			
	Opprinnelig garanti	Garantibeløp 2018	Garantien utløper
Antall garantier	-	-	
Antall garantier	-	-	
Samlet garantier ansatte	-	-	(Garantien utløper dersom arbeidsforholdet opphører)
Herav garanti for adm. sjefen			
Garantier kommunale regnskapsenheter og foretak KF			
	Opprinnelig garanti	Garantibeløp 2018	Garantien utløper
Vestfold Vann IKS (andel 5,74)		42 578 357	
Vestfold Interk. Brannvesen 50.30126 - KLP	2 925 000	155 250	30.01.2030
Vestfold Interk. Brannvesen 52.24729 - KLP	47 500 000	3 147 465	18.10.2046
Interk. Arkiv for Buskerud, Vestfold Telemark IKS - 51.69248 (Andel 3,21%)		4 388 606	
Holmestrand Kirkelige fellesråd, KLP	4 485 000	3 077 000	30.12.2036
Samlet garanti	54 910 000	53 346 678	
Totalt garantibeløp alle garantier	82 460 673	80 897 351	

NOTE nr. 5: Aksjer og andeler

Dersom vesentlige deler av kommunens samlede virksomhet er lagt til enheter som avlegger særregnskap, herunder KF og interkommunale samarbeid, skal det opplyses om hvilke enheter dette gjelder. Det samme gjelder dersom slik virksomhet er lagt til andre rettssubjekter som samkommune, IKS, AS m.v., eller ivaretas av andre kommuner gjennom vertskommunesamarbeid.

Selskapsnavn	Org.nummer	Eiere	Henvi- sning balansen	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.	Balanseført verdi 01.01.
Selskapsform: IKS						
Nord- Jansberg Avfallselskap IKS	851 224 882	Holmestrand, Re og Horten	221 151 000	29 %	kr 580 000	kr 580 000
IKA Kongsberg- Int.k. arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS.	971 309 040	Kommuner, fylker i Buskerud, Vestfold og Telemark.	221 151 004	3,21 %	kr 1	kr 1
Vestfold Vann IKS	962 351 409	Sandefjord, Tønsberg, Færder, Re, Horten og Holmestrand	221 151 005	5,7 %	kr 1	kr 1
Vestfold Interkommunale brannvesen IKS	982 847 796	Færder, Tønsberg, Horten, Holmestrand og Re kommune	221 151 003	12 %	kr 1	kr 1
Vestfoldmuseene IKS	993 871 184	Sveivik, Horten, Larvik og Sandefjord.	221 151 002	3 %	kr 1	kr 1
Vestviken 110 IKS (Sør-Øst 110 IKS)	987 066 857	Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS, kommuner.	221 151 001	0,60 %	kr 20 800	kr 20 800
Selskapsform: § 27- selskap						
Vestfold Interkommunale kontrollutvalgssekretariat- VIKS	987 665 483	Færder, Holmestrand, Horten, Larvik, Re, Sande, Tønsberg, Vestfold fylkeskommune.		17 %		
Vestfold kommunerevisjon	987 582 847	Vestfold fylkeskommune, Horten, Holmestrand, Sandefjord og Re		22,4 %		
Jansberg IKT - interkommunalt samarbeid	919 431 016	Færder, Tønsberg, Re og Holmestrand		Innbyggere pr. kommune 1.1.2018, just. 1.1.2020.		
Selskapsform: AS						
Vestfold Avfall og Ressurs AS	979 281 536	Holmestrand, Horten, Larvik, Færder, Re, Sandefjord og Tønsberg	221 152 001	6,3 %	kr 15 750	kr 15 750
Veksthuset Kreativ Kompetanse AS	960 705 076	Holmestrand	221 152 009	100 %	kr 200 000	kr 200 000
Greenland Vestfold Biogass AS	912 716 635	Horten, Holmestrand, Sandefjord, Porsgrunn, Skien, Kragerø, Siljan, Bamble- i tillegg til Tønsbergs renseanlegg IKS og Vesar AS.	221 152 006	3,4 %	kr 169 500	kr 169 500
Revetal Arbeid og Kompetanse AS	951 559 458	Re og Holmestrand	221 152 004	33 %	kr 50 000	kr 50 000
GigaFib Holding AS	985 615 691	Tønsberg, Færder, Horten, Re, Holmestrand, Sandefjord, Siv Forretning AS, Høgskolen i Sørøst-Norge (Universitetet i Sørøst-Norge fra mai 2018).	221 152 003	6,9 %	kr 4 726 826	kr 3 035 333
Selskap med begrenset innsynsrett						
Holmestrand kulturfestival AS	983 204 007	60 % eies av næringslivet og foreningslivet i Holmestrand.	221 152 008	40 %	kr 44 000	kr 44 000
Biblioteksentralen SA	910 568 183		221 152 000		kr 1	kr 1
Boligbyggelaget USBL	947 548 719		221 152 005		kr 300	kr 300
Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig forsikringselskap	938 708 606		221 550 001		kr 30 829 767	kr 27 813 588
Sum					kr 36 636 948	kr 31 929 276

NOTE nr. 6: Avsetninger og bruk av avsetninger**Del 1 Alle fond avsetninger og bruk av avsetninger drifts- og investeringsregnskapet**

Alle fond	KOSTRA-art	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Avsetninger til fond	SUM(530:550)+ 580	52 749 026	-
Bruk av avsetninger	SUM(930:958)	-71 232 784	-
Regnskapsmessig merforbruk/udekket	980	-	-
Netto avsetninger		-18 483 758	-

Del 2 Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	KOSTRA-art/balanse	Regnskap 2018
IB 01.01	2.56	161 128 268
Avsetninger driftsregnskapet	540	15 947 071
Herav budsjettskjema 1A		15 947 071
Herav brutto budsjettskjema 1B		-
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	940	22 857 750
Herav budsjettskjema 1A		22 757 750
Herav brutto budsjettskjema 1B		100 000
Bruk av avsetninger investeringsregnskapet	940	2 000 000
UB 31.12	2.56	152 217 589

Overføring	KOSTRA-art	Regnskap 2018
Overført fra drifts- til investeringsregnskapet	570/970	-
Herav budsjettskjema 1A		-
Herav brutto budsjettskjema 1B		-

Del 3 Bundet driftsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Bundet driftsfond	Koetra art/balanse	Regnskap 2018
IB 0101	2.51	100 038 586
Avsetninger	550	21 299 797
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	950	33 668 104
Bruk av avsetninger investeringsregnskapet	950	30 000
UB 31.12	2.51	87 640 279

UB 31.12 viser saldoen på bundet driftsfond. Bruk av fondets midler er bundet til bestemte formål og kan ikke endres av kommunestyret.

Vesentlige avsetninger til bundet driftsfond (1000 kr)

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Kommunesammenslåingsmidler	22 001 054	Gjenstående saldo på fond
Skjønnsmidler rundkjøring i Hof	4 000 000	
Anleggsbidrag Jernbaneverket, ny vei	12 000 000	

Del 4 Ubundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Ubundet investerings fond	Koetra art/balanse	Regnskap 2018
IB 0101	2.53	165 982 713
Avsetninger	548	4 313 946
Bruk av avsetninger	948	-
UB 31.12	2.53	170 296 660

Del 5 Bundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Bundet investerings fond	Koetra art/balanse	Regnskap 2018
IB 0101	2.55	16 495 165
Avsetninger	550	6 897 344
Bruk av avsetninger	958	-
UB 31.12	2.55	23 392 509

UB 31.12 viser saldoen på bundet investeringsfond. Bruk av fondets midler er bundet til bestemte investeringsformål og kan ikke endres av kommunestyret.

Vesentlige avsetninger til bundet investeringsfond (1000 kr)

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Startlån ekstraordinære innbetalinger	21 920 356	Til nedbetaling Husbanklån

NOTE nr. 7: Strykninger

	Regnskap 2018	Strøket	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2017
Driftsregnskapet					
Budjetterte overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet	0,00		0,00	0,00	0,00
Avsetninger til frie driftsfond	15 947 071,00	0,00	15 947 071,00	3 270 141,00	0,00
Inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk driftsregnskap	0,00		0,00	0,00	0,00
Investeringsregnskapet					
Avsetninger finansiert av inntekter i investeringsregnskapet	4 313 946,24	2 559 132,76	6 873 079,00	0,00	0,00

Nytt utlån til Gigafib i 2018, ikke finansiert i budsjettet	1 542 953,76
Egenkapitalinnskudd KLP, ut over budjettert beløp, ikke finansiert	1 016 179,00
Poster som mangler finansiering, er dekket med delvis strykning til kapitalfond	2 559 132,76

NOTE nr. 8: Kapitalkonto

KAPITALKONTO			
01.01.2018 Balanse (underskudd i kapital)	0,00	01.01.2018 Balanse (kapital)	247 677 745,27
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	0,00	Aktivering av fast eiendom og anlegg	83 907 550,58
Nedskrivninger fast eiendom	123 676,48	Oppskrivning av fast eiendom	0,00
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	41 539 242,00		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	10 635 890,59
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	68 697,76
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	13 640 035,00	Kjøp av aksjer og andeler	4 707 671,96
Salg av aksjer og andeler	0,00	Oppskrivning av aksjer og andeler	0,00
Nedskrivning av aksjer og andeler	5 000,00	Utlån formidlings/startlån	25 939 687,99
Avdrag på formidlings/startlån	12 218 176,02	Utlån sosial lån	286 230,74
Avdrag på sosial lån	189 657,12	Utlån egne midler	1 542 953,60
Avdrag på utlånte egne midler	1 691 492,96	Utlån næring	0,00
Avdrag på næringsutlån	1 458 766,00	Oppskrivning utlån	0,00
Avskrivning sosial utlån	0,00	Avdrag på eksterne lån	46 186 736,36
Avskrevet andre utlån	17 065,51	Urealisert kursgevinst utenlandslån	0,00
Bruk av midler fra eksterne lån	119 683 744,65	UB Pensjonsmidler (netto)	85 686 176,62
Urealisert kurstap utenlandslån	0,00	Estimatavvik pensjonmidler	0,00
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	46 994 116,87	Reversing nedskrivning av fast eiendo	0,00
Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse	-5 174 742,92	Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse	0,00
Estimatavvik pensjonforpliktelse	0,00	Reversing nedskrivning av utstyr, mas	0,00
31.12.2018 Balanse Kapitalkonto	274 253 111,78	31.12.2018 Balanse (underskudd i kapital)	0

Avstemming 274 253 111,78

Differanse 0,00

NOTE nr. 9: Fordringer og gjeld

Tekst	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Kommunens samlede fordringer	98 222 731	91 484 493
Herav fordring på: Kunder	44 079 837	64 126 517
Herav fordring på: Ressurskrevende tilskudd	42 340 016	34 387 000
Kommunens samlede gjeld	2 839 128 500	2 643 390 538
Herav kortsiktig gjeld til: Skattetrekk	20 965 889	21 350 191
Herav kortsiktig gjeld til: Arbeidsgiveravgift	16 902 304	12 386 102
Herav kortsiktig gjeld til: Leverandører	41 873 406	46 281 365
Herav kortsiktig gjeld til: Feriepenger	56 402 732	53 736 243
Herav langsiktig gjeld til: Pensjonsforpliktelser	1 362 443 055	1 320 623 681
Herav langsiktig gjeld til: Sertifikatlån	60 000 000	-
Herav langsiktig gjeld til: Komm.bank, KLP, Husbank	1 256 945 225	1 166 929 961

Pliktig tillegg ved vesentlige endringer:

Etter revisjonens gjennomgang av refusjonskravet for ressurskrevende tjenester, måtte kommunen redusere kravet. Dette innebærer at det er postert for høye inntekter i regnskapet for 2018 med ca. 4,4 mill. kroner. Dette vil komme til utgiftsføring i regnskapet for 2019. Kommunen har imidlertid et disposisjonsfond på 4,4 mill. kroner, som kom etter at Holmestrand kommune i 2016-regnskapet hadde ført 4,414 mill. kroner for lite i refusjon for ressurskrevende tjenester. Kommunen fikk dermed en etterbetaling i 2017 på dette beløpet. Midlene ble avsatt til disposisjonsfond. Rådmannen vil i saken om årsregnskap 2018 foreslå at dette fondet benyttes til å dekke avregningen på ressurskrevende tjenester når denne kommer ca. i juli.

NOTE nr. 10: Interkommunalt samarbeid**Administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven 28-1 b.**

Fram til Holmestrand og Sande kommuner er sammenslått 01.01.2020 er det fra 01.05.2018 inngått administrative vertskommunesamarbeider på flere områder. Kostnadene fordeles etter forholdstallet 6:4

Samarbeidsområder	Andel Sande
Barnevern	11 484 631
Nav	5 800 737
Hjelpemiddellager	613 799
Tjenestekontor	2 079 983
PP-Tjenester	2 395 367
Kulturskole (fra 01.08)	1 214 632
Plan	535 170
Byggesaker	-610 126
Oppmåling	702 514
Landbruk	1 012 074

Det er ut over dette fakturert for andel av husleie, for personer som har hatt ansvar i begge kommuner, som har fått lønn fra Holmestrand før det administrative vertskommunesamarbeidet startet opp, og på økonomiområdet der det har vært delte ressurser.

Øvrige vertskommunesamarbeider

Samarbeidsområde	Deltakere	Vertskommune
Skatteoppkreverfunksjon	Re, Tønsberg, Holmestrand	Re kommune
VOIS, innkjøpssamarbeid i Vestfold	Kommuner	Sandefjord kommune
Kulturskole	Holmestrand, Re	Opphørte 31.07.2018
Legevakt	Kommuner i Vestfold	Tønsberg
Incestsenteret i Vestfold		
Barnevernvakt		

NOTE nr. 11: Leieavtaler

Holmestrand kommune har ingen finansielle leieavtaler pr. 31.12.2018

NOTE nr. 13: Finansielle omløpsmidler

Plassert i Storebrand	Verdi 31.12.2018	Verdi 01.01.2018
Storebrand Global Obligasjon	11 093 354	11 994 918
Storebrand Likviditet	67 651 621	66 682 926
Storebrand Delphi Global	9 068 981	7 966 066
Storebrand Delphi Norge	2 842 234	4 231 035
Storebrand Global Multi Faktor	15 465 327	16 149 322
Storebrand Indeks Norge	4 063 670	3 384 682
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	18 254 476	19 690 830
Plassert i Storebrand	128 439 663	130 099 779
Andel i forhold til total portefølje (50 % inntil 60 %)	50,5 %	50,2 %
Plassert i Gjensidige	Verdi 31.12.2018	Verdi 01.01.2018
Bank Gjensidige 9775 39 96919	12 831 460	22 574 282
Bank SEB 9750 07 18092	98 088	204 521
Gjensidige Invest Norsk Likviditet 1	-	2 110 143
Gjensidige Holberg Likviditet	-	427 994
Gjensidige Danske Invest Norsk Obl. Inst.	21 186 023	15 846 220
Gjensidige Danske Invest Norsk Obligasjon	13 798 017	13 634 383
Gjensidige Nordea Obligasjon II	16 619 927	16 402 186
Gjensidige PGIM Intermediate Duration US Corporate Bond	7 321 738	7 479 825
Gjensidige KLP Obligasjon Global 1	4 041 779	19 282 859
Gjensidige Nordea Global High Yield	-	1 001 992
Gjensidige Alfred Berg Norge	4 736 260	2 355 831
Gjensidige Danske Invest Norge Aksje Inst. 1	13 835 112	5 037 609
Gjensidige Storebrand Norge	-	257 429
Gjensidige C Worldwide Globale Aksjer	2 165 358	2 270 501
Gjensidige Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	8 215 030	1 729 680
Gjensidige Nordea Stabile Aksjer Global	3 359 629	1 595 470
Gjensidige KLP AksjeGlobal Indeks 2	12 029 671	6 209 690
Gjensidige KLP AksjeEuropa Indeks IV	437 666	3 507 793
Gjensidige Fisher Investments Inst Emerging Markets Equity	1 102 766	4 425 056
Gjensidige Invetec GSF Global Equity I, Acc. Gross USD	452 971	2 672 344
Gjensidige RBC Funds (Lux) - Global Equity Focus Fund	1 780 240	-
Gjensidige Danske Invest Norsk Likv Inst	2 049 007	-
Plassert i Gjensidige	126 060 742	129 025 806
Andel i forhold til total portefølje (50% inntil 60 %)	49,5 %	49,8 %
Samlet plassering	254 500 405	259 125 585
Resultat finansielle instrumenter	Regnskap	Budsjett
Tap på finansielle instrumenter	20 714 096	300 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-16 207 031	-10 400 000
Renter Gjensidige Bank	-257 178	
Resultat finansielle instrumenter	4 249 888	-10 100 000
Avvik i forhold til budsjett	-14 349 888	
Forvaltningshonorarer og returprovisjon, regnskapsført		
Forvaltningshonorarer	854 166	
Returprovisjon	-228 860	

Bokført verdi pr. 31.12 er korrigert i forhold til årsoppgave, som medfører noe avvik i fht. porteføljerapport neste side.

Verdiendringer

	Siste 12 måneder	Siden oppstart
Markedsverdi Periodens start	259 126 110	200 005 541
Netto tilført Kapital I perioden	284 885	-535 586
Realisert gevinst	2 418 893	56 626 945
Urealisert gevinst	-5 941 474	-208 486
Markedsverdi periodens slutt	255 279 504	255 279 504

Beholdning og strategi

Aktivaklasse	Markedsverdi	Aktiva allokering %	Nøytral strategi %	Avvik %	Min. grense %	Maks grense %
Bank/Pengemarked	82 630 471	32,37	10,0	22,37	0,0	100,0
Norske obligasjoner	70 252 661	27,52	38,0	-10,48	0,0	100,0
Utenlandske obligasjoner	22 741 882	8,91	13,0	-4,09	0,0	30,0
Norske aksjer	25 478 074	9,98	15,0	-5,02	0,0	20,0
Utenlandske aksjer	54 121 134	21,20	25,0	-3,80	0,0	35,0
Honorar/Provisjon	55 281	0,02	0,0	0,02	0,0	100,0
Total	255 279 504	100,00	101			

Finansreglement til Holmestrand kommune;

AKTIVA - KLASSER	Min %	Nøytral %	Maks %	Durasjon ÅR
RENTE INSTRUMENTER	55	68	100	
Bankinnskudd	0	0	40	< 31 dg
Pengemarked Norge	0	10	100	< 12 mnd
Obligasjoner Norge IG	0	45	90	< 5 år
Obligasjoner Globale IG	0	0	35	< 10 år
Høyrente obligasjoner Globale	0	13	30* (50)	< 10 år
EGENKAPITAL INSTRUMENTER	0	32	55	
Aksjer Norge	0	12	*20	
Aksjer Globale	0	20	*35	
Totalramme		100		

* **Notat:** Høyrente obligasjoner; her kan aktiva klassen vektet opp til 50 % dersom man har tilsvarende 20 % undervekt på aksjer. Man risikoen ut i denne aktiva klassen i stede for aksjer, dersom markedssynet tilsier dette.

Summen av HY + Aksjer Norge + Aksjer Global = < 55%

NOTE nr. 14: Nedskrivning anleggsmidler

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6
Nedskrivninger				-5 200,00		-118 475,48
Reverserte nedskrivninger	68 697,76					

Nedskrivning på 118 475 skyldes korrigerende av verdi i anleggsmodule for å få riktig inngangsverdi.
Nedskrivningen på 5 200 er en korrigerende fra investering til drift som ble gjort etter aktivering 2018.
Reverserte nedskrivninger skyldes anlegg som var avskrevet, men som hadde negative saldoer i anleggsmodule.

NOTE nr. 15: Anleggsmidler

	EDB-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	Immater. eiendeler	SUM
	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6		
Anskaffelseskost 01.01	31 686 320	43 466 309	56 101 439	1 124 476 059	520 775 325	27 294 302		1 803 799 754
Årets tilgang	4 511 821	6 124 068	41 849 066	41 629 457	338 096	90 930		94 543 438
- herav overført fra egne KF								
Årets avgang								-
- herav overført til egne KF								-
Anskaffelseskost 31.12	36 198 141	49 590 377	97 950 505	1 166 105 516	521 113 421	27 385 232		1 898 343 192
Akk avskrivninger 31.12	10 451 220	10 204 046	9 066 988	221 117 468	80 214 837	-		331 054 559
Netto akk. og rev. nedskrivninger	-	-	-	40 897 927	67 277 933	-		108 175 860
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.	16 788 484	17 506 817	13 074 944	249 076 748	89 786 843	5 285 517		391 519 353
Bokført verdi pr. 31.12	19 409 657	32 083 560	84 875 561	876 130 841	364 048 645	22 099 715		1 398 647 979
<i>Herav finansielle leieavtaler</i>	-	-	-	-	-	-		-
Årets avskrivninger	6 337 264	7 302 771	4 007 956	27 959 280	9 572 006	-		55 179 277
Årets nedskrivninger	-	-	-	-5 200	-	-118 475		-123 675
Årets reverserte nedskrivninger	68 698	-	-	-	-	-		68 698
Tap ved salg av anleggsmidler	-	-	-	-	-	-		-
Gevinst ved salg av anleggsmidler	-	-	-	-	-	-		-
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.		

Ved nedskrivning av anleggsmidler skal det opplyses om forutsetningene som er lagt til grunn for nedskrivningen, herunder årsak til nedskrivning og hvordan virkelig verdi er fastsatt. Årsak til nedskrivning er korreksjoner.

Anleggsgruppe	Benevnelse	
Gruppe 1	Ikt-utstyr og kontormaskiner	5 år
Gruppe 2	Person-, vare- og personbiler	10 år
Gruppe 2	Anleggsmaskiner	10 år
Gruppe 2	Maskiner, verktøy, inventar og utstyr	10 år
Gruppe 3	Uteområder, parkeringsplasser, trafikklys	20 år
Gruppe 3	Tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjon, forbr.	20 år
Gruppe 3	Tekniske anlegg utenom VAR	20 år
Gruppe 4	Boliger	40 år
Gruppe 4	Barnehager	40 år
Gruppe 4	Skoler	40 år
Gruppe 4	Idrettshaller	40 år
Gruppe 4	Ledningsnett (VA)	40 år
Gruppe 4	Veier, gatelys og trafikkikkerhet	40 år
Gruppe 5	Forretningsbygg, adm.lokaler og lager	50 år
Gruppe 5	Institusjonsbygg	50 år
Gruppe 5	Kulturbygg	50 år
Gruppe 5	Havneområder	50 år
Gruppe 6	Tomtegrunn og opparbeidende nærings-/boligareal	

NOTE nr. 16: Investeringer i nybygg og nyanlegg

Pr.omr. Gr.obj.	Ansvarsområde	Regnskap i år	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett
	Sum alle områder	104 108 624	177 107 634	219 833 000
10	Strategi og utvikling	7 400 000	7 400 000	4 000 000
I10001	Tilskudd kirken	7 400 000	7 400 000	4 000 000
15	Økonomi og fellestjenester	4 271 978	4 100 000	4 100 000
I15001	IKT	3 766 271	4 100 000	4 100 000
I20002	Digitale tavler	505 708	0	0
20	Oppvekst og kultur	883 946	4 257 157	4 500 000
I15001	IKT	239 843	0	0
I17000	Flygel Biorama	94 137	57 157	0
I20001	Forprosjekt - alternative læringsarenaer	0	0	500 000
I20002	Digitale tavler	0	500 000	500 000
I20003	Utstyr til Kunst og håndverk og naturfag	131 385	200 000	200 000
I20004	Inventar i skolene	0	300 000	300 000
I29300	Holmestrand bibliotek	209 205	0	0
I40001	Ny Kleiverud skole	209 376	200 000	0
I40016	Kunstgressbane Hof	0	0	3 000 000
I40018	Backergården	0	3 000 000	0
30	Helse og velferd	2 486 391	3 397 000	4 283 000
I30001	Velferdsteknologi	1 451 215	2 000 000	2 000 000
I30002	Inventar og utstyr helse og velferd	1 031 833	1 223 000	1 223 000
I30003	Inventar og utstyr v/sykehjemmet	0	1 060 000	1 060 000
I40005	Minde	0	-886 000	0
I45001	Vann	3 344	0	0
40	Teknisk	86 562 248	157 953 477	202 950 000
I20005	Ballbinge Hof skole	0	800 000	0
I20007	Gausetangen barnehage (utvidelse)	185 809	0	0
I40001	Ny Kleiverud skole	101 511	0	10 000 000
I40002	Flerbrukshall Botne skole	6 008 269	7 000 000	16 000 000
I40003	Hvitstein stadion oppgradering	219 221	8 000 000	8 000 000
I40005	Minde	390 870	1 085 675	0
I40006	Flersenterbygg Hof	1 232 477	0	15 000 000
I40007	Turvei mot Sande	1 949 056	2 033 123	0
I40008	Turvei mot Sande - tunell	867 639	5 000 000	5 000 000
I40010	Feiebil	2 293 750	2 300 000	1 500 000
I40011	Turløype Bråtan - Hof	5 697 655	3 600 000	1 800 000
I40012	Vei Sjøskogen/Kleivan-området	365 333	0	62 500 000
I40013	Lager Biorama m.m.	0	350 000	350 000
I40014	Sekkepost teknisk	463 096	5 000 000	5 000 000
I40015	Trafikksikkerhet	1 095 744	1 000 000	1 000 000
I40016	Kunstgressbane Hof	-333 671	0	0
I40021	Tomptesalg Veset	50 739	0	0
I45001	Vann	18 359 946	19 400 000	66 800 000
I45016	Solsiden (faktureres Solsiden Holmestrand)	3 340 869	3 103 190	0
I47000	Avløp	2 384 679	19 400 000	0
I48000	Renseanlegg Holmestrand	1 640 708	19 881 486	10 000 000
I48001	Renseanlegg Sande	38 187 954	60 000 003	0
I99999	Div ikke finansisert	2 060 595	0	0
90	Felles inntekter og utgifter	2 504 061	0	0
I99998	Diverse felles	2 504 061	0	0

NOTE nr. 17: Langsiktig lånegjeld**Del 1**

Tekst	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Løpetid
Kommunens samlede lånegjeld	-1 316 945 225	-1 166 929 961	
Fordelt på følgende kreditorer:			
Kommunekreditt fastrente	-111 802 000	-5 800 000	
Kommunekreditt flytende rente	-307 774 100	-316 798 974	
Kommunal bank fast rente	-22 837 500	-23 562 500	
Kommunal bank flytende rente	-628 308 050	-659 206 073	
Forretnings og sparebanker fast rente			
Forretnings og sparebanker flytende rente	-60 000 000	-	11.03.2019
Husbanken	-183 823 575	-159 162 415	
Andre flytende rente			
Andre låneavtaler	-2 400 000	-2 400 000	Avdragsfritt
Gjeld i andre kommunale regnskapsenheter			
Kommunale foretak KF			
Interkommunalt samarbeid			
Herav lån som forfaller og må refinansieres neste regnskapsår	-60 000 000		

Del 2

Tekst	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Løpetid
Kommunens samlede lånegjeld	-1 316 945 225	-1 166 929 961	
Herav: andel knyttet til selvkostområder	-268 106 763	-221 467 654	
Herav: andel knyttet til kompensasjonsordninger	-113 804 633	-113 804 633	2017 tall anslag
Herav: andel knyttet lån som finansieres av andre enn kommunen	-347 663 183	-268 607 433	
Resterende gjeld som finansieres av kommunens frie inntekter	-587 370 646	-563 050 241	

NOTE nr 17 Del 3 Spesifisering av lånegjeld

Lånenummer	Gjeld 31.12.2018	Gjeld 31.12.2017	Avdrag	Avdr.tid	Rente	Fast/flytende	Innfrielse
Sertifikatlån NO0010839822	-60 000 000	-	0		1,46 %		11.03.2019
Noah as rente og avdragsfritt lån	-2 400 000	-2 400 000	Avdragsfritt				
Minimumsavdrag jf 232890015	-	1 280 841					
Kommunalbanken lån 20020607 Hof	-3 372 720	-3 518 140	145 420	40	1,85 % P.T. Rente		01.04.2042
Kommunalbanken lån 20030889 Hof	-1 084 720	-1 157 220	72 500	30	1,85 % P.T. Rente		01.12.2033
Kommunalbanken lån 20050690 Hof	-6 908 840	-7 164 720	255 880	40	1,82 % Nibor 3 mnd		05.12.2045
Kommunalbanken lån 20090418 Hof	-8 387 500	-8 662 500	275 000	40	1,88 % Nibor 3 mnd		24.06.2049
Kommunalbanken lån 20100246 Hof	-22 837 500	-23 562 500	725 000	40	1,82 % Fast 14/05/2020		16.05.2050
Kommunalbanken lån 20110237 Hof	-10 562 500	-10 887 500	325 000	40	1,85 % P.T. Rente		15.05.2051
Kommunalbanken lån 20110238 Hof	-4 062 500	-4 187 500	125 000	40	1,85 % P.T. Rente		15.05.2051
Kommunalbanken lån 20140353 Hof	-4 420 060	-4 593 380	173 320	30	1,85 % P.T. Rente		20.06.2044
Kommunalbanken lån 20170555 Hof	-3 383 340	-3 500 000	116 660	30	1,85 % P.T. Rente		30.10.2047
Kommunalbanken lån 20140519 H.str.	-32 307 680	-33 205 120	897 440	40	1,75 % P.T. Rente		10.09.2054
Kommunalbanken lån 20150078 H.str.	-22 812 500	-23 437 500	625 000	40	1,75 % P.T. Rente		18.02.2055
Kommunalbanken lån 20150079 H.str.	-1 132 910	-1 163 950	31 040	40	1,85 % P.T. Rente		18.02.2055
Kommunalbanken lån 20150175 H.str.	-218 673 670	-236 865 714	18 192 044	38	1,85 % P.T. Rente		31.03.2053
Kommunalbanken lån 20150425 H.str. (småb.h	-59 157 390	-60 897 310	1 739 920	37	1,85 % P.T. Rente		30.12.2052
Kommunalbanken lån 20150769 H.str.	-44 790 320	-46 000 880	1 210 560	40	1,85 % P.T. Rente		28.12.2055
Kommunalbanken lån 20160653 H.str. (heis i fj	-19 915 560	-22 405 000	2 489 440	10	1,75 % P.T. Rente		28.12.2026
Kommunalbanken lån 20160654 H.str.	-32 666 680	-33 833 340	1 166 660	30	1,85 % P.T. Rente		28.12.2046
Kommunalbanken lån 20160655 H.str.	-19 950 000	-20 475 000	525 000	40	1,85 % P.T. Rente		28.12.2056
Kommunalbanken lån 20170456 H.str. renseanl	-19 250 000	-19 750 000	500 000	40	1,75 % P.T. Rente		30.05.2057
Kommunalbanken lån 20170457 H.str.	-9 625 000	-9 875 000	250 000	40	1,75 % P.T. Rente		30.05.2057
Kommunalbanken lån 20170458 H.str.	-24 903 160	-25 550 000	646 840	40	1,85 % P.T. Rente		30.05.2057
Kommunalbanken lån 20170459 H.str.	-80 941 000	-83 357 140	2 416 140	35	1,85 % P.T. Rente		31.05.2052
Sum kommunalbanken	-651 145 550	-682 768 573	32 903 864		1,83 % Snitt rente		
KLP Kommunekreditt lån 8317.5050011/10025	-7 150 000	-7 425 000	275 000	34	2,10 % Nibor rente		22.12.2044
KLP Kommunekreditt lån 8317.5387865 Hof	-6 806 448	-7 021 248	214 800	36	2,00 % Flytende		08.11.2050
KLP Kommunal landspensjonskasse lån 8317.5	-5 600 000	-5 800 000	200 000	36	2,20 % Fast 06/12/2021		05.12.2046
KLP Kommunekreditt lån 8317.5001304 H.str.	-280 047 652	-288 200 226	8 152 574	43	1,85 % Flytende		01.03.2053
KLP Kommunal Landspensjonskasse lån 8317.4	-13 770 000	-14 152 500	382 500	40	1,85 % Flytende		26.11.2054
KLP Kommunal Landspensjonskasse lån 8317.4	-106 202 000	-		30	2,39 % Fast 18/12/2023		18.12.2048
Sum KLP	-419 576 100	-322 598 974	9 224 874		2,00 % Snitt rente		
Husbanken Startlån 11520377/0 Hof	-2 700 000	-2 900 000	200 000	20	1,50 % Flytende		01.04.2032
Husbanken Startlån 11534807/0 Hof	-3 500 000	-3 700 000	200 000	20	1,50 % Flytende		01.06.2036
Husbanken Startlån 115376758 H.str.	-28 806 995	-29 609 374	802 379	20	1,50 % Flytende		01.04.2047
Husbanken Startlån 115347791 H.str.	-28 130 293	-28 942 904	812 611	20	1,50 % Flytende		01.04.2046
Husbanken Startlån 115319733 H.str.	-27 361 910	-28 187 409	825 499	20	1,50 % Flytende		01.04.2045
Husbanken Startlån 115205320 H.str.	-4 621 983	-4 840 276	218 293	20	1,50 % Flytende		01.03.2037
Husbanken Startlån 115165557 H.str.	-6 492 884	-6 819 886	327 002	20	1,50 % Flytende		01.03.2036
Husbanken Startlån 115288268 H.str.	-26 554 890	-27 396 414	841 524	20	1,50 % Flytende		01.04.2044
Husbanken Startlån 115243602 H.str.	-11 964 558	-12 361 302	396 744	20	1,50 % Flytende		01.03.2043
Husbanken Startlån 115213803 H.str.	-14 090 050	-14 404 850	314 800	20	1,50 % Flytende		01.01.2038
Husbanken Startlån 115398539 H.str.	-29 600 012	-	399 988	20	1,50 % Flytende		01.04.2048
Sum Husbanken	-183 823 575	-159 162 415	5 338 840				

NOTE nr. 18: Avdrag**Del 1**

Avdrag	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Betalt avdrag driftsregnskap	39 389 130,61	33 561 832,00	33 561 832,00	0,00
Beregnet minste lovlige avdrag	39 389 365			
Differanse	-234			0,00
Kommunen betaler innenfor lovens krav til minste avdrag.				

Det er brukt forenklet model ved beregning av minimumsavdrag

Beregning min.avdrag	IB 2018
AM uten tomter	1 337 275 029,54
Lånegjeld	1 166 929 961,36
Startlån	159 162 414,75
Andel utlån småb.havn	53 162 536,00
Lånegjeld ber.gr.lag	954 605 010,61
Avskrivning året	55 179 277,00
Beregnet min.avdrag	39 389 365,05

Avdrag belastet drift 39 389 130,61

Del 2

Avdrag	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Betalte avdrag lån utlån i investering	6 797 605,75			
Mottatte avdrag fra videreutlån og forskotteringer	-15 368 434,98	0,00	0,00	0,00
Avsatte midler på bundet investeringsfond	24 506 340,25			

Del 3

Avdrag	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Utlån	196 221 718,76	184 028 004,04
Memoriakonti ubrukte lånemidler knyttet til utlån	23 524 408,58	19 464 096,57
Bundet investeringsfond utlån	24 506 340,25	15 041 020,09
Sum A	244 252 467,59	218 533 120,70

Langsiktig lånegjeld knyttet til videreutlån og forskotteringer.

Differanse (dersom sum A er mindre enn langsiktig gjeld utlån har kommunen betalt for lite i avdrag).

NOTE nr. 19: Egenkapitalposter

Regnskapsmessig merforbruk	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett	
			2018	Regnskap 2017
Tidligere opparbeidet merforbruk	0	0	0	
Årets avsetning til inndekking	0	0	0	
Nytt merforbruk i regnskapsåret	0	0	0	
Totalt merforbruk til inndekking	0			
Resterende antall år for inndekking				

NOTE nr. 20: Gebyrfinansierte selvkosttjenester

2018	Totalt	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiling	Slamtømming	Plansaksbehandling	Bygge, delings og seksjonerings saker	Oppmåling
Etterkalkyle selvkost									
Gebyrinntekter	73 082 688	28 013 260	20 810 901	13 721 445	739 975	729 218	1 665 608	6 351 951	1 050 331
Øvrige driftsinntekter	1 873 832	160 782	134 127	4 704	594 409	0	249 709	249 857	480 244
Driftsinntekter	74 956 520	28 174 042	20 945 028	13 726 149	1 334 384	729 218	1 915 317	6 601 808	1 530 575
Direkte driftsutgifter	65 515 231	17 740 829	14 661 027	13 250 743	1 674 624	561 405	4 767 714	8 609 297	4 249 593
Avskrivningskostnad	11 129 068	4 409 932	6 719 136	0	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente (2,37 %)	8 365 000	3 299 101	5 065 899	0	0	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	2 413 355	631 533	567 074	331 991	41 624	13 954	176 090	510 282	140 806
Indirekte avskrivningskostnad	177 987	77 746	100 241	0	0	0	0	0	0
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	135 984	59 474	75 602	11	4	12	272	420	189
Driftskostnader	87 736 624	26 218 614	27 188 979	13 582 745	1 716 251	575 371	4 944 076	9 119 999	4 330 589
Foreløpig resultat	-12 780 103	1 955 428	-6 243 951	143 403	-381 868	153 847	-3 028 758	-2 518 191	-2 860 013
+ Subsidierting	6 855 242	0	0	0	0	0	3 028 758	966 471	2 860 013
Resultat	-5 924 862	1 955 428	-6 243 951	143 403	-381 868	153 847	-0	-1 551 721	-0
Kostnadsdekning i %	85,4 %	107,5 %	77,0 %	101,1 %	77,7 %	126,7 %	38,7 %	72,4 %	34,9 %
Selvkostfond 01.01	15 653 068	743 614	6 482 294	6 875 440	0	0	0	1 551 720	0
+ Avsetning til selvkostfond	2 098 831	1 955 428	0	143 403	0	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	-7 795 671	0	-6 243 951	0	0	0	0	-1 551 720	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	285 082	40 795	79 640	164 647	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	10 241 311	2 739 838	317 983	7 183 490	0	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 01.01	-502 562	0	0	0	-124 548	-378 014	0	0	0
+ Inndekning av fremførbart underskudd	153 847	0	0	0	0	153 847	0	0	0
- Underskudd til fremføring	-381 868	0	0	0	-381 868	0	0	0	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart	-14 613	0	0	0	-7 477	-7 136	0	0	0
Fremførbart underskudd 31.12 (ifl)	-745 196	0	0	0	-513 893	-231 303	0	0	0
Gebyrinntekter	73 082 688	28 013 260	20 810 901	13 721 445	739 975	729 218	1 665 608	6 351 951	1 050 331
Gebyrgrunnlag	85 862 791	26 057 832	27 054 852	13 578 041	1 121 842	575 371	4 694 366	8 870 142	3 910 345
Finansiell dekningsgrad i % (gebyr)	85,1 %	107,5 %	76,9 %	101,1 %	66,0 %	126,7 %	35,5 %	71,6 %	26,9 %
Regnskapsføringsforslag balanse									
Totalt									
+/- 2.51xxxx Selvkostfond	-5 411 758	1 996 223	-6 164 311	308 050	0	0	0	-1 551 720	0
+/- 2.92xxxx Memoriatkonto selvkostfond	242 634	0	0	0	389 845	-146 711	0	0	0
Regnskapsføringsforslag driftsregnskap									
Totalt									
1550 Avsetninger til bundne fond	2 304 273	1 996 223	0	308 050	0	0	0	0	0
1950 Bruk av bundne fond	-7 716 031	0	-6 164 311	0	0	0	0	-1 551 720	0

NOTE nr. 21: Ytelser til ledende personer, revisor og årsverk

Ytelser til ledende personer	Lønn, annen godtgjørelse	Tilleggs-godtgjørelse	Natural- ytelser
Administrasjonssjef	1 320 430	17 297	5 319
Ordfører	882 172	7 028	5 319

Det skal opplyses om betalt eller skyldig vederlag til ledende personer i forbindelse med avslutning av vedkommendes ansettelsesforhold eller verv.

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Vestfold kommunerevisjon. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 1.400.000.

Revisjon omfatter regnskapsrevisjon kr. 525 000, forvaltningsrevisjon kr 522 500, attestasjonsoppdrag og andre tjenester kr 172 500, samt ledelse, styrebehandling, deltagelse og forberedelser til møter kr 180 000.

Tekst	2018	2017	2016
Antall årsverk	842		
Antall ansatte	1 024		
Antall kvinner	847		
% andel kvinner	83 %		
Antall menn	177		
% andel menn	17 %		
Antall kvinner ledende stillinger	52		
% andel kvinner i ledende stillinger	78 %		
Antall menn i ledende stillinger	15		
% andel menn i ledende stillinger	22 %		

Tallene er pr 31.12.2018 og kun fast ansatte. Vikarer og engasjement er ikke tatt med.

Fordeling heltid/deltid

Tekst	2018	2017	2016
Antall deltidsstillinger, årsverk	373,04		
Antall ansatte i deltidsstillinger	555		
Antall kvinner i deltidsstillinger	474		
% andel kvinner i deltidsstillinger	85 %		
Antall menn i deltidsstillinger	81		
% andel menn i deltidsstillinger	15 %		

Tallene er pr 31.12.2018 og kun fast ansatte.

Beskrivelse av tiltak for å bedre likestilling mellom kjønnene:

- Det brukes en standardtekst i kommunens stillingsannonser der det påpekes at kommunen bidrar aktivt til likestilling mellom kjønnene i samsvar med likestillingslovens bestemmelser
- Ved utlysning av ledig stilling skal underrepresentert kjønn oppfordres til å søke.
- Når det finnes kandidater av begge kjønn til en ledig stilling skal minst en representant fra det underrepresenterte kjønn tas inn til intervju, nå formelle krav til stillingen er oppfylt.
- Stedfortrederfunksjoner legges til rette for kvinner når slik funksjon er hensiktsmessig og hvor lederen er mann, og motsatt når lederen er en kvinne.

Andre tiltak kommunen har eller har planer om å iverksette beskrives. Det kan vises til mer utfyllende beskrivelse i årsrapport.

Note nr. 22: Vesentlige avvik drift og investering

Redegjørelse for avvik - drift

Resultat regnskap 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
Strategi og utvikling	30 678	32 738	2 060
Økonomi og fellestjenester	35 631	37 950	2 318
Oppvekst og kultur	272 470	269 460	-3 009
Helse og velferd	354 696	349 979	-4 717
Teknisk	57 543	52 335	-5 209
SUM	758 074	742 462	-8 558

Strategi og utvikling

Mindreforbruk skyldes at innsparing som følge av kommunesammenslåing gjennomført på øvrige virksomheter er samlet på dette programområdet.

Økonomi og fellestjenester

Mindreforbruk er hovedsakelig knyttet til lønnsutgifter og refusjon på dette fra Sande kommune. Mindreforbruket skyldes flere svangerskapspermisjoner der det ikke er erstattet med vikar.

Oppvekst og kultur

Merforbruk skyldes i hovedsak økte utgifter knyttet til refusjonskrav for barnehage- og skoleplasser i andre kommuner.

I forbindelse med sammenslåingsprosessen mellom Hof og Holmestrand ble det i budsjettarbeidet for 2018 ikke tatt tilstrekkelig høyde for økte transportutgifter. Det har vært merutgifter på dette området.

Helse og velferd

Merbruket skyldes i hovedsak kjøp av plasser på ca 4. mill. kroner, en ekstra nattevakt på sykehjemmet på ca. 1 mill. kroner, kjøp av vikartjenester på ca. 1,5 mill. kroner, 1 mill. kroner i overtid, samt noe merforbruk på legevakt. I tillegg har det blitt flere brukere, samt gjennom året en reduksjon av funksjonsnivået på noen eksisterende brukere, som har gitt et ytterligere merforbruk på ca. 3 mill. kroner på lønn.

Teknisk

Det er en overskridelse på brøytebudsjettet på 1,5 mill. kroner. Videre er er helårsvirkning for leie og drift av biblioteket ikke tatt høyde for fullt ut, som gir et merforbruk på 2,3 mill. kroner. Likeledes betaling til Drammen brannvesen på 1,6 mill. kroner for Hvitvingfoss brannstasjon etter at VIB tok over.

Regulert budsjett for teknisk er redusert med 19 mill. kroner i forhold til opprinnelig vedtatt budsjett. Dette er ikke en reell reduksjon. Det ble for noen år tilbake innført at alle indirekte kostnader knyttet til selvkostområdene, skulle være synlig i regnskapet og budsjettet til disse selvkostområdene. Indirekte kostnader som skal være med i selvkostberegningen er f.eks. utgifter til IKT, økonomiavdeling, HR-avdeling, renter og avdrag mv. I løpet av 2018 ble det ansett at slike internkjøp og internsalg ikke er hensiktsmessig, og budsjettet knyttet til disse interntransaksjonen ble nullet ut, og det posteres da heller ikke slike interntransaksjoner i regnskapet. Indirekte utgifter er selvsagt inkludert i selve selvkostberegningen av gebyrene, som gjøres i et eget fagsystem, *Momentum*.

Redegjørelse for avvik - investering

Prosjektene i tabellen kommenteres særskilt. Øvrige investeringsprosjekter omtales ikke i denne noten.

	Investeringsprosjekter 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
I20004	Inventar i skolene	0	300	300
I20005	Ballbinge Hof skole	0	800	800
I30003	Inventar og utstyr v/sykehjemmet	0	1 060	1 060
I40003	Hvitstein stadion oppgradering	219	8 000	7 781
I40006	Flersenterbygg Hof	1 232	0	-1 232
I40008	Turvei mot Sande - tunell	868	5 000	4 132
I40011	Turløype Bråtan - Hof	5 698	3 600	-2 098
I40018	Backergården	0	3 000	3 000
I47000	Avløp	2 385	19 400	17 015
I48000	Renseanlegg Holmestrand	1 641	19 881	18 241
I48001	Renseanlegg Sande	38 188	60 000	21 812

Inventar i skolene

Midlene er disponert iht. rammen, men er bestilt så sent at faktura først kommer på 2019-regnskapet.

Ballbinge Hof skole

Gjelder tvist om merutgifter, som Hof kommune ble dømt til å betale entreprenøren en andel av ved dom i tingretten høsten 2018.

Inventar og utstyr v/sykehjemmet

Underforbruket på investeringsmidlene, skyldes at noe møbler og noen senger ble bestilt for sent og med lang leveringstid. Dette vil komme i investeringsregnskapet for 2019.

Hvitstein stadion oppgradering

Prosjektet er igangsatt og fullføres i 2019/2020 iht. total investeringsramme på 29 mill. kroner. Bevilgningen i 2018 er i stor grad ikke benyttet, og ubrukt bevilgning i 2018 må overføres til 2019.

Flersenterbygg Hof

Flersenterbygget er noe forsinket som følge av at prosjektet ble endelig vedtatt først på senhøsten 2018, i motsetning til planlagt vedtak i juni. Bevilgningen ble dermed overflyttet til 2019. Det har likevel kommet på utgifter til arkitekt. En utgift som er blitt større enn planlagt, da det har kommet inn endringsønsker i flere omganger, med påfølgende arkitektarbeid.

Turvei mot Sande – tunell

Etter nærmere undersøkelser viste det seg ikke å være påkrevd med sikringstiltak som lå til grunn for budsjettbevilgningen. Dette ga et stort mindreforbruk. Tunnelen er åpen for fri ferdsel. Prosjektet for øvrig er ikke avsluttet, og nødvendig del av ubrukte midler vil bli overført til hovedprosjektet (I400007) i første tertialrapport 2019, ev. ved behandling av regnskap 2018.

Turløype Bråtan – Hof

Overskridelsen skyldes i all hovedsak lyssetting av turløypa til 1,6 mill.kroner, som ikke var tatt med i budsjettet, men som likevel ble utført etter sterkt lokalt engasjement. Prosjektet er ikke avsluttet. Bl.a. gjenstår grusing av en enkeltstrekning.

Backergården

Investeringen er forsinket og planlagt gjennomført i 2019. Ubrukt bevilgning må overføres til 2019.

Avløp

Bevilgningen er en årlig ramme, som noen år vil overskrides og andre år ikke. 2018 har vært konsentrert om prosjektering av det store Dunkebekk-prosjektet og delvis gjennomføring av tiltak i Weidemannsgt. Ubrakte midler søkes overført til 2019 da Dunkebekk kommer for fullt. For øvrig rapporteres det to ganger i året til DRI hva som er gjennomført. Hva midler konkret er brukt på i 2018 rapporteres i DRI 27.03.19.

Renseanlegg Holmestrand/renseanlegg Sande

Dette gjelder oppgradering og utvidelse av renseanlegget i Holmestrand til å ta imot avløp fra Sande slik at Lersbrygga RA der kan avvikes. Beløpet knyttet til Sande representerer den låneandelen Sande skal betjene fram til vi er en kommune. Prosjektet er ikke avsluttet, og ubrukte midler vil bli overført i første tertialrapport 2019. DRI orienteres jevnlig om prosjektet.

Note nr. 23: Engangsmidler kommunesammenslåing

Holmestrand kommune er regnskapskommune for kommunesammenslåingen med Hof kommune, og for den neste sammenslåingen med Sande kommune. I 2018 har kommunene mottatt 5,1 mill. kroner i reformstøtte. Totalt er det ved utgangen av 2018 motatt 46 mill. kroner, pluss 1 mill. kroner som er prisjustering av tidligere mottatte midler. Beløpet er sammensatt slik:

2016: Dekning av engangsutgifter Hof/Holmestrand: 20 mill. kroner

2016: Ekstra tilskudd til kommuner i løp 1: 2 mill. kroner

2016: Tilskudd til infrastruktur (Dokka-krysset): 4 mill. kroner

2017: Dekning av engangsutgifter Holmestrand/Sande: 15,9 mill. kroner, inkludert prisjustering på 0,9 mill. kroner.

2018: Reformstøtte Holmestrand/Sande: 5,1 mill. kroner, inkludert prisjustering på 0,1 mill. kroner.

Det er i 2018 brukt ca. 11,1 mill. kroner til dekning av engangsutgifter. Dette inkluderer blant annet 3,5 mill. kroner i lønnsutgifter.

Videre har det vært utgifter til ombygging og tilrettelegging av kontorbygg i alle de tre kommunesentrene, på til sammen ca. 3,4 mill. kroner. Blant annet er det brukt ca. 1,5 mill. kroner på Herredshuset i Hof.

For en mer detaljert gjennomgang av bruken av midlene vises det til saker fremlagt i fellesnemnda i perioden 2016-2018 og foreløpig siste rapportering i januar 2019. Det har kommet til noe mer utgifter i 2018-regnskapet i forhold til det som ble rapportert i fellesnemnda, noe det også ble opplyst om i saken at var en mulighet. Hovedsakelig er det utgifter til Herredshuset i Hof som var ført på feil post, og dermed ikke kommet med, samt refusjonskrav fra Sande kommune, som er kommet i tillegg.

I 2018 var det en netto utgift på knapt 6,1 mill. kroner i forhold til engangsmidlene. Ved utgangen av 2018 har det totale fondet en saldo på knapt 24,3 mill. kroner, inkludert innskuddsrenter for 2018.

Note nr. 24: Endring regnskapsprinsipp

Som en følge av endringer i forskrift om årsregnskap og årsberetning, ble likviditetsreserven avviklet 2009. Et ledd i avviklingen av likviditetsreserven var å føre virkningen av endring av regnskapsprinsipp i 2007 eller tidligere, som er regnskapsført mot likviditetsreserven, over til egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Konto for endring av regnskapsprinsipp består pr. 31.12 av følgende post	2018
Tilskudd til ressurskrevende brukere 2008, Hof	-2 802 000
Feriepenger 1992-1994, Hof	3 165 100
Momskompensasjon 2001, Hof	-134 047
Endring Regnsk.prinsipp renter 1994, Hof	392 962
Endring Regnskapsprinsipp Feriepenger 1994 / Moms 1999 H.str.	8 614 159
Tilskudd ressurskrevende tjenester H.strand 2008	-4 889 000

Note nr. 25: Åpningsbalanse

Vedtatt balanseregnskap for Holmestrand og Hof for 2017 er summert i denne oversikten. Åpningsbalanse viser verdiene etter at det gjort noen omgruppering av enkelte poster i de gamle kommunene. Hvilke endringer som er gjort er beskrevet i kolonnen som viser forklaringer.

Oversikt - balanse EINDELER	Åpningsbalanse IB 2018 Regnskap	Summert utgangspunkt Holmestrand-Hof - 2017	Uttørte omgrupperinger	Forklaringer til endringer gjort i åpningsbalanse	Korrigert	Korrigert	Vedtatt regnskap Holmestrand 2017	Vedtatt regnskap Hof 2017
ANLEGGSMIDLER	2 675 722 931,90	2 675 722 931,90	0,00				2 180 004 567,87	495 718 364,03
Herav:								
Faste eiendommer og anlegg	1 304 904 929,35	1 304 904 929,35	0,00				1 102 374 221,62	202 530 707,73
Utsvyr, maskiner og transportmidler	54 428 663,53	54 428 663,53	0,00				47 641 320,02	6 787 343,51
Utlån	184 028 004,04	184 028 004,04	0,00				181 930 207,25	2 097 796,79
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Aksjer og andeler	31 934 281,60	31 934 281,60	0,00				23 770 025,60	8 164 256,00
Pensjonsmidler	1 100 427 053,38	1 100 427 053,38	0,00				824 288 793,38	276 138 260,00
Omleggsmidler	667 319 839,83	675 511 669,14	-8 191 829,31				601 799 829,23	73 711 839,91
Herav:								
Kortsiktige fordringer	91 484 492,93	91 484 492,93	0,00				75 852 623,37	15 631 869,56
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Premieavvik	69 834 930,99	73 121 980,61	-3 287 049,62	Samlet alle Premieavvik til en konto			56 184 965,35	16 937 015,26
Aksjer og andeler	236 346 782,11	236 551 302,93	-204 520,82	SEB konto bank, fjernet herfra, til bankinnskudd	-204 520,82		236 551 302,93	0,00
Sertifikater	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	269 653 633,80	274 353 892,67	-4 700 258,87	SEB bank, 21.800100 flyttet hit, trukket fra sk.trekk andel Hof	204 520,82	-4 904 779,69	233 210 937,58	41 142 955,09
SUM EINDELER	3 343 042 771,73	3 351 234 601,04	-8 191 829,31				2 781 804 397,10	569 430 203,94
EGENKAPITAL OG GJELD	699 652 233,06	699 225 643,70	426 589,36				597 683 303,51	101 542 340,19
Herav:								
Disposisjonsfond	161 128 267,70	161 128 267,70	0,00				155 513 011,56	5 615 256,14
Bundne driftsfond	100 038 585,86	99 611 996,50	426 589,36	Kontoor gaver, 2355000-2355042 flyttet til bundne fond	426 589,36		91 321 109,86	8 290 886,64
Ubundne investeringsfond	165 982 713,31	165 982 713,31	0,00				156 185 141,16	9 797 572,15
Bundne investeringsfond	16 495 164,76	16 495 164,76	0,00				14 655 552,38	1 839 612,38
Regnskapsmessig mindreforbruk	12 676 930,15	12 676 930,15	0,00				11 364 690,77	1 312 239,38
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Utlisponert i inv.regnskap	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Kapitalkonto	247 677 745,27	247 677 745,27	0,00				172 368 957,24	75 308 788,03
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-4 347 173,99	-4 347 173,99	0,00				-3 725 159,46	-622 014,53
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inv)	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Langsiktig gjeld	2 487 553 642,49	2 487 553 642,49	0,00				2 062 517 950,49	425 035 692,00
Herav:								
Pensjonsforpliktelser	1 320 623 681,13	1 320 623 681,13	0,00				989 667 697,13	330 955 984,00
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Sertifisert lån	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Andre lån	1 166 929 961,36	1 166 929 961,36	0,00				1 072 850 253,36	94 079 708,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	155 836 896,18	164 455 314,85	-8 618 418,67				121 603 143,10	42 852 171,75
Herav:								
Kassekreditlån	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	155 836 896,18	161 168 265,23	-5 331 369,05	Gaver flyttet til bundne fond, sk.trekk andel Hof til bankinnskudd	-426 589,36	-4 904 779,69	120 704 062,48	40 464 202,75
Derivater	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Premieavvik	0,00	3 287 049,62	-3 287 049,62	Samlet alle Premieavvik til en konto			899 080,62	2 387 969,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 343 042 771,73	3 351 234 601,04	-8 191 829,31				2 781 804 397,10	569 430 203,94
MEMORIAKONTI								
Memoriakonto	57 108 276,99	57 108 276,99	0,00				52 482 160,99	4 626 116,00
Herav:								
Ubrukte lånemidler	57 108 276,99	57 108 276,99	0,00				52 482 160,99	4 626 116,00
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Merkkonto for memoriakontiene	-57 108 276,99	-57 108 276,99	0,00				-52 482 160,99	-4 626 116,00

Note nr. 26: Spesielle forhold

Finansiering av småbåthavn og bølgebryter

Holmestrand småbåthavn DA skal ifølge tidligere avtaler dekke utgifter til denne, samt videreformidling av lån på opprinnelig beløp 60 mill. kroner, som Holmestrand kommune har ytt til Holmestrand småbåthavn DA . Gjenstående lån per 27.11.2015 er NOK 56.949.150. Det endelige lånebeløpet som HSDA skal dekke for ny bølgedemper er på NOK 9.141.140.

Det er undertegnet låneavtale som sikrer at kommunen ikke skal ha reelle utgifter med dette. Det er tinglyst sikkerhet for lånet.

Lån til småbåthavn håndteres som videreformidlet lån, mens bølgebryter, eies av Holmestrand kommune og håndteres som utleie.

Gjenstående saldo på lån til småbåthavn utgjør kr. 51 703 770,-.

Justeringsavtale moms Heis i Fjell

Det er inngått avtale om overdragelse av rett til justering av merverdiavgift mellom Holmestrand kommune, Bane Nor SF og Jernbaneverket.

Dette gjelder infrastruktur som Holmestrand kommune har overtatt eierskap og driftsansvar for. Dette er beskrevet i avtale om "Heis i fjell", datert 20.01.2014, som også regulerer overtagelse av heisanlegget.

Holmestrand kommune fremmer krav om merverdiavgiftskompensasjon på 6. termin hvert år. Kravet for det enkelte år skal omfatte 1/10 del av merverdiavgiften som Jernbaneverket har pådratt seg ved oppføring av infrastrukturen. I kompensasjonsoppgaven for 6. termin 2018 har kommunen krevet fradrag for justeringsbeløpene for 2016, 2017 og 2018.

Holmestrand kommune beholder 10 % av kompensasjonsbeløpet hvert år av justert beløp som overføres til Bane Nor SF/Jernbaneverket. Dette håndteres i investeringsregnskapet. Det har ingen netto effekt i investeringsregnskapet bortsett fra gebyrinntekten på 10 %, årlig kr. 81 678,-.

Heis i Fjell

Det foreligger et sluttregnskap som viser 60 152 536 eks. mva. Beløp deles likt mellom Bane Nor og Holmestrand kommune. Kommunen eier anlegget og har finansiert sin del med låneopptak. Vestfold fylkeskommune dekker renter og avdrag på lånet.

Andelen som skal finansieres av Vestfold Fylkeskommune utgjør 27 547 668. Det er trukket fra 50 % grunnerherv 2 528 600. I henhold til nedbetalingsplan betaler Vestfold fylkeskommune kr. 2 516 310,- pr. år. Dette innebærer at kommunen ikke har noen utgifter knyttet til investeringen Heis i fjell.

Note nr. 27: Vestfold Krematorium IKS

Holmestrand kommune har siden 01.01.2014 utført økonomitjenester for Vestfold krematorium IKS. Vestfold krematorium IKS er et interkommunalt selskap bestående av Horten kommune, Larvik kommune, Sandefjord kommune og Tønsberg kommune. Holmestrand kommune har pr 31.12.2018 ingen eierandel i selskapet.

Holmestrand kommune utfører hovedfunksjonene av økonomitjenester for Vestfold krematorium. Økonomifunksjonen innebærer regnskapsføring med rapportering til offentlige myndigheter, utgående fakturering, lønnskjøring, elektronisk fakturaflyt av inngående fakturaer, årsoppgjørarbeid og annen bistand av regnskapsmessig karakter for daglig leder.

VK faktureres årlig med indeksregulert beløp, i 2018 kr. 103 108,-.

Økonomiavdelingen i Holmestrand kommune

31. desember 2018 / 15. februar 2019

FOR Hans Erik Utne

Rådmann

Erik Berg

Regnskapssjef

Årsrapport 2018

Holmestrand
kommune

Behandling:

Formannskap 6. juni 2019

Kommunestyre 19. juni 2019

Innhold

1	Rådmannens innledning.....	4
2	Årsberetning.....	5
2.1	Økonomiske resultater.....	5
2.2	Hovedtrekk – økonomisk utvikling i 2018.....	6
2.3	Resultater på programområdene.....	7
2.4	Investeringer.....	8
2.5	Balansen.....	12
2.6	Hovedtrekk i økonomiplan 2019-2022.....	20
2.7	Pågående rettsvister.....	21
2.8	Etisk standard.....	21
2.9	Internkontroll 2018.....	22
2.10	Likestilling.....	23
3	Organisasjon.....	25
3.1	Politisk struktur.....	25
3.2	Administrativ struktur.....	26
3.3	Kommunesammenslåing.....	26
3.4	Beredskap.....	27
3.5	HMS.....	27
3.6	Klima og energi.....	30
4	Målrappotertering.....	31
4.1	Kommunens overordnede målsettinger.....	31
5	Økonomiske resultater.....	32
5.1	Regnskapsresultat 2018.....	32
5.2	Driftsregnskapet.....	35
5.3	Investeringsregnskapet.....	40
6	Resultater på programområdene.....	42
7	Administrasjon.....	43
7.1	Økonomiske resultater administrasjon.....	43
8	Oppvekst og kultur.....	44
8.1	Økonomiske resultater oppvekst og kultur.....	44
8.2	Status og utfordringer.....	44
8.3	Nøkkeltall.....	46
9	Helse og velferd.....	48
9.1	Økonomiske resultater helse og velferd.....	48

Årsrapport 2018 | Holmestrand kommune

9.2	Nøkkeltall	49
9.3	Institusjonstjenester	51
9.4	Botilbud med heldøgns bemanning	52
9.5	Aktivisering og arbeid	54
9.6	Hjemmebaserte tjenester	55
9.7	God oppvekst holmestrand	57
9.8	Ungdomslos	57
9.9	Folkehelse	58
9.10	Barne- og familiesenteret	59
9.11	Ergo- og fysioterapitjenesten	60
9.12	Hjelpemiddelhandtering	61
9.13	Barneverntjenesten	62
9.14	Tiltak for enslige mindreårige flyktninger (EMF)	63
9.15	Tjenestetildeling	64
9.16	Sosiale tjenester	66
9.17	Øvrige prosjekter og hendelser i 2018	68
10	Tekniske tjenester	71
10.1	Økonomiske resultater teknisk	71
10.2	Nøkkeltall	72
10.3	Kommunalteknikk	73
10.4	Plan, byggesak og landbruk	75

1 RÅDMANNENS INNLEDNING

Vi kan se tilbake på et arbeidsintensivt år i 2018 – mange arbeidsgrupper har jobbet godt, og avlagt sine anbefalinger og rapporter. Flere fagområder ble slått sammen i løpet av året – enten i form av vertskommunesamarbeid eller gjennom mer uformelle samlokaliseringer med felles ledelse. Dette vil lette jobben når den formelle sammenslåingen med Sande skal gjennomføres 1.1.2020.

Flere og mer ressurskrevende tjenester, behov for kjøp av institusjonsplasser og plasser i alternative læringsarenaer for elever legger stort beslag på budsjettmidlene innenfor sine respektive virksomheter. Det jobbes med å redusere denne typer kjøp av tjenester, og gi de brukerne som har behov for disse tjenestene, mulighet for å få dekket sine behov i kommunen.

Det merkes at Holmestrand i 2018 var i et oppstartsår – det gikk med mye tid og ressurser til å rydde i budsjetter etter kommunesammenslåingen. Det ble foretatt en del omorganiseringer ganske sent på året i 2017, som medførte at den nye kommunen gikk inn i 2018 med en del feil i budsjettene på virksomhetsnivå – spesielt innenfor Helse og velferd.

De feilene vi har gjort i den første sammenslåingen har også en positiv side i forhold til læring – vi vet nå bedre hva risikoområdene er i en slik sammenslåing, og

hvilke feil vi ikke skal gjenta i sammenslåingen med Sande. Blant de tiltakene som er startet opp nettopp for å avdekke risikoområdene, er prosjektet som PwC er innleid for å «dra oss gjennom». Her skal alle områder og virksomheter gjennomgås med formål å avdekke hva som kan gå galt – både i selve kommunesammenslåingen og i ordinær drift – og peke på tiltak som kan iverksettes for å redusere risikoen.

I skrivende stund er vi i full gang med å planlegge budsjett og drift for 2020. Tiden går fort, og det er snart bare et halvår til neste sammenslåing. Dette gleder vi oss til – det er mange ansatte som nå har vært i en nærmest unntakstilstand i flere år, og som ser frem til at vi skal inn i en normalsituasjon igjen.

Jeg ønsker dere alle en riktig god sommer når den tid kommer.

Hans Erik Utne
Rådmann

2 ÅRSBERETNING

Årsberetningen er en del av rådmannens rapportering til kommunestyret, og ligger som en del av årsrapporten. Årsberetningen er pliktig informasjon etter lov og forskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises til øvrige kapitler i årsrapporten for mer utfyllende informasjon om kommunens økonomiske resultat og måloppnåelse.

2.1 ØKONOMISKE RESULTATER

2.1.1 Regnskapsskjema 1A

Skjema 1A - tall i 1000 kr	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-378 357	-362 143	-356 206	0
Ordinært rammetilskudd	-376 146	-380 173	-384 110	0
Skatt på eiendom	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-4	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-33 408	-29 862	-29 862	0
Sum Frie disponible inntekter	-787 915	-772 178	-770 178	0
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter og utbytte	-8 978	-5 856	-5 856	0
Gevinst finansielle instrumenter	-16 207	-10 400	-10 400	0
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	18 043	24 182	24 182	0
Tap finansielle instrumenter	20 714	14 183	300	0
Avdrag på lån	39 389	33 562	33 562	0
Sum Finansinntekter/-utgifter	52 962	55 671	41 788	0
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Til ubundne avsetninger	15 947	15 947	3 270	0
Til bundne avsetninger	4 268	1 400	1 400	0
Bruk av tidl. års regn.messige mindreforbruk	-12 677	-12 677	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-22 758	-22 758	-1 770	0
Bruk av bundne avsetninger	-2 073	0	0	0
Sum Til fordeling drift	-752 246	-734 594	-725 489	0
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	747 955	734 594	725 489	0
Sum Merforbruk/mindreforbruk	-4 291	0	0	0

Tabellen viser overordnede inntekter og utgifter, i hovedsak frie inntekter og finansposter. *Da 2018 er første driftsår for ny kommune, foreligger det ikke regnskapstall for 2017.*

2.2 HOVEDTREKK – ØKONOMISK UTVIKLING I 2018

2.2.1 Driftsinntekter- og utgifter

Dette kapittelet er ikke så omfattende i foreliggende årsrapport som det har vært tidligere. Det skyldes at det ikke er noe å sammenligne med, grunnet at 2018 er kommunens oppstartsår.

De største områdene omtales i forhold til budsjett.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunaltjenesteproduksjon

Det er til dels store overskridelser på disse postene, som eksempel kan nevnes vedlikehold av inventar og utstyr med et merforbruk på 4,3 mill. kroner, transportutgifter (leasingbiler) med et merforbruk på 3,3 mill. kroner, strømudgifter har et merforbruk på 2,8 mill. kroner, leie av lokaler (bla. Biblioteket) har et merforbruk og datalicenser har et merforbruk på 2,3 mill. kroner.

En de av utgiftene nevnt ovenfor dekkes av engangsmidler (det er f.eks. ombygging og tilpassing av kontorlokaler i Hof og i rådhuset i Sande.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunaltjenesteproduksjon

På denne posten ligger blant annet kjøp av omsorgsplasser innenfor helse og velferd, og kjøp av elevplasser i alternative læringsarenaer. Totalt sett er det en merutgift på vel 10,8 mill. kroner på denne posten.

Lønnsutgifter

Lønnsutgifter er ikke sammenlignet med 2017, men det er grunn til å anta at det har vært en relativt stor økning, noe man også kan se igjen på enkeltvirksomheter som har en stabil drift. Hva økninger utover ordinær lønnsøkning skyldes er et arbeid som nå er iverksatt.

Totalt sett for hele kommunen samlet, var det et merforbruk på lønnsbudsjettet på 20,3 mill. kroner. Det er viktig å huske på at noe av dette er lønnsutgifter som er knyttet til kommunereformen som ikke har et lønnsbudsjett som sådan, men hvor utgiftene dekkes av fond. Dette forverrer bildet litt kunstig. Det kan også legges til at ikke alle vertskommunearbeidene er budsjettet helt korrekt, som også forverrer bildet noe (uten at det innebærer at det totalt sett er merforbruk på vertskommunesamarbeidet.

Frie inntekter

Frie inntekter, som består av skatteinntekter og rammetilskudd, ble samlet sett 12,1 mill. kroner høyere enn budsjettet. Skatteinntekten på landsbasis har blitt bedre enn prognosene gjennom året tilsa. Skatteanslaget lokalt er sterkt påvirket av nasjonal forventning, noe som også henger sammen med den sterke korrelasjonen til utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. Det er fra statlig

hold understreket at merinntekten på skatt i 2018 er engangsmidler, som ikke vil videreføres. Rådet er derfor at midlene ikke bør disponeres til varige driftstiltak.

2.2.2 Finansplasseringer

I 2018 gav kommunenes finansplasseringer en negativ avkastning på 4,5 mill. kroner. Dette er et klart dårligere resultat enn de siste årene, men 2018 var et generelt dårlig år for finansavkastning, noe også andre kommuner og institusjoner merket. Finansinntekter er budsjettet med 10 mill. kroner.

Tap og gevinst skal føres månedlig på to ulike poster i regnskapet. Resultatet på negativt 4,5 mill. kroner fremkommer ved et akkumulert tap på 20,7 mill. kroner og en akkumulert gevinst på 16,2 mill. kroner. Senere i årsrapporten blir finansplasseringen omtalt i mer detalj.

2.3 RESULTATER PÅ PROGRAMOMRÅDENE

De tjenesteproduserende virksomhetene hadde samlet i 2018 et merforbruk på vel 8,5 mill. kroner. Dette er noe bedre enn meldt i 3. kvartalsrapport 2018. Det skyldes hovedsakelig at utgifter knyttet til kommunereform var ført feil og forverret bildet. Dette ble korrigert i ettertid.

På grunn av at 2018 var et oppstartsår for kommunen, ble det ført dobbel variabel lønn i desember (periodisering mellom år). Det ble ikke ført variabel lønn i januar, noe det ikke ble tatt tilstrekkelig høyde for i prognosen gjennom året. Det ble ført 10 mill. kroner ekstra i desember, hovedsakelig innenfor Helse og velferd. Dette ble dekket opp på sentralt ansvar, noe som var ekstraordinært for 2018, og som ikke vil dekkes opp for senere år. Resultatet for Helse og velferd er derfor reelt sett en del dårligere enn det som fremkommer av regnskapsresultatet for 2018.

Tabellen nedenfor viser avvik på netto driftsutgifter for det enkelte programområdet i 2018. Det vises ikke sammenligning med tidligere år.

Resultat 2018 per programområde	Regnskap	Budsjett	Awik
Strategi og utvikling	30 678	32 738	2 060
Økonomi og fellestjenester	35 632	37 950	2 318
Oppvekst og kultur	272 470	269 460	-3 009
Helse og velferd	354 696	349 979	-4 717
Teknisk ¹	57 544	52 335	-5 209
Sum programområder	751 020	742 462	-8 557

¹ Regulert budsjett for teknisk er redusert med 19 mill. kroner i forhold til opprinnelig vedtatt budsjett (ikke med i denne tabellen). Dette er ikke en reell reduksjon. Det ble for noen år tilbake innført at alle indirekte kostnader knyttet til selvkostområdene, skulle være synlig i regnskapet og budsjettet til disse selvkostområdene. Indirekte kostnader som skal være med i selvkostberegningen er f.eks. utgifter til IKT, økonomiavdeling, HR-avdeling, renter og avdrag mv. I løpet av 2018 ble det ansett at slike internkjøp og internsalg ikke er hensiktsmessig, og budsjettet knyttet til disse interntransaksjonene ble nullt ut, og det posteres da heller ikke slike interntransaksjoner i regnskapet. Indirekte utgifter er selvsagt inkludert i selve selvkostberegningen av gebyrene, som gjøres i et eget fagsystem, *Momentum*.

Strategi og utvikling

Mindreforbruk skyldes at innsparing som følge av kommunesammenslåing gjennomført på øvrige virksomheter er samlet på dette programområdet.

Økonomi og fellestjenester

Mindreforbruk er hovedsakelig knyttet til lønnsutgifter og refusjon på dette fra Sande kommune. Mindreforbruket skyldes flere svangerskapspermisjoner der det ikke er erstattet med vikar.

Oppvekst og kultur

Merforbruk skyldes i hovedsak økte utgifter knyttet til refusjonskrav for barnehage- og skoleplasser i andre kommuner. I forbindelse med sammenslåingsprosessen mellom Hof og Holmestrand ble det i budsjettarbeidet for 2018 ikke tatt tilstrekkelig høyde for økte transportutgifter. Det har vært merutgifter på dette området.

Helse og velferd

Merforbruket skyldes i hovedsak kjøp av plasser, en ekstra nattevakt på sykehjemmet, kjøp av vikartjenester, samt noe merforbruk på legevakt. I tillegg har det blitt flere brukere, samt gjennom året en reduksjon av funksjonsnivået på noen eksisterende brukere, som har gitt et ytterligere merforbruk.

Teknisk

Det er en overskridelse på brøytebudsjettet. Videre er helårsvirkning for leie og drift av biblioteket ikke tatt høyde for fullt ut.

2.4 INVESTERINGER

Investeringsregnskapet for 2018 viser 104,1 mill. kr investert i anleggsmidler. Tallet er ekskl. egenkapitaltilskudd til KLP. Investeringene fordeler seg etter følgende hovedformål:

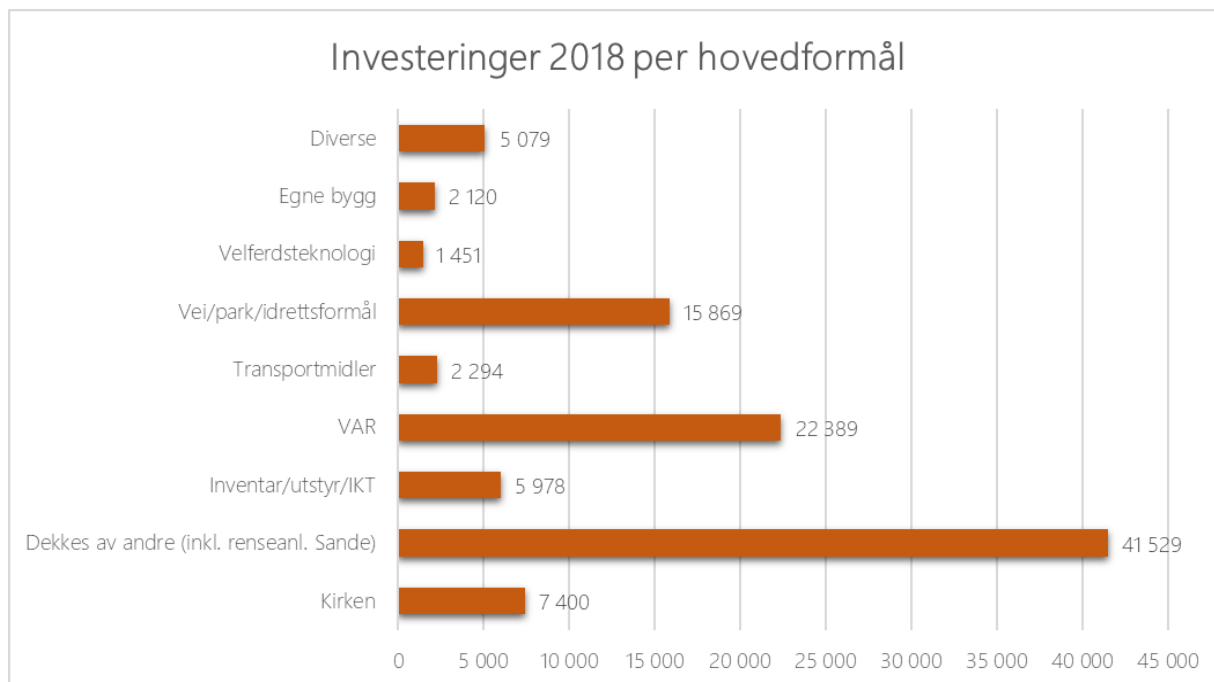

Fig: investeringer etter hovedformål, brutto investeringsutgifter. Tall i hele tusen.

Det er investert 22,4 mill. kr i prosjekter knyttet til VAR-formål. Dette er gjeld som i hovedsak betjenes av eksterne parter, og som derfor ikke påvirker gjeldsnivået som skal betjenes av kommunens frie inntekter. Tilsvarende vil gjelde for posten *dekkes av andre*, som består av investeringer tilknyttet Solsiden og Sandes andel av det nye renseanlegget.

Investeringene til vei, park og idrettsformål på til sammen 15,9 mill. kr inneholder blant annet ballbinge Hof skole, flerbrukshall Botne skole, Hvitstein stadion, turvei mot Sande, samt turløype Bråtan – Hof.

En komplett oversikt over investeringsprosjektene finnes i regnskapsskjema 2B nedenfor.

2.4.1 Regnskapsskjema 2A – finansiering av investeringer

Skjema 2A - tall i 1000 kr	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017
<i>Finansieringsbehov</i>				
Investeringer i anleggsmidler	104 109	177 108	219 833	0
Utlån og forskutteringer	27 483	30 000	30 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	4 708	2 000	2 000	0
Avdrag på lån	6 798	0	0	0
Avsetninger	11 211	6 873	0	0
Sum Finansieringsbehov	154 308	215 981	251 833	0
<i>Ekstern finansiering</i>				
Bruk av lånemidler	-119 684	-203 531	-221 026	0
Tilskudd til investeringer	-1 005	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 261	-9 450	-27 807	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-24 328	-1 000	-1 000	0
Sum Ekstern finansiering	-152 278	-213 981	-249 833	0
<i>Intern finansiering</i>				
Bruk av avsetninger	-2 030	-2 000	-2 000	0
Sum Intern finansiering	-2 030	-2 000	-2 000	0
Sum Udekket/udisponert	0	0	0	0

2.4.2 Regnskapsskjema 2B – investeringer

Skjema 2B - Investeringsprosjekter	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
Tilskudd kirken	7 400	7 400	0
IKT	4 006	4 100	94
Flygel Biorama	94	57	-37
Digitale tavler	506	500	-6
Utstyr til Kunst og håndverk og naturfag	131	200	69
Inventar i skolene	0	300	300
Ballbinge Hof skole	0	800	800
Gausetangen barnehage (utvidelse)	186	0	-186
Holmestrand bibliotek	209	0	-209
Velferdsteknologi	1 451	2 000	549
Inventar og utstyr helse og velferd	1 032	1 223	191
Inventar og utstyr v/sykehjemmet	0	1 060	1 060
Ny Kleiverud skole	311	200	-111
Flerbrukshall Botne skole	6 008	7 000	992
Hvitstein stadion oppgradering	219	8 000	7 781
Minde	391	200	-191
Flersenterbygg Hof	1 232	0	-1 232
Turvei mot Sande	1 949	2 033	84
Turvei mot Sande - tunell	868	5 000	4 132
Feiebil	2 294	2 300	6
Turløype Bråtan - Hof	5 698	3 600	-2 098
Vei Sjøskogen/Kleivan-området	365	0	-365
Lager Biorama m.m.	0	350	350
Sekkepost teknisk	463	5 000	4 537
Trafikksikkerhet	1 096	1 000	-96
Kunstgressbane Hof	-334	0	334
Backergården	0	3 000	3 000
Tomtesalg Veset	51	0	-51
Vann	18 363	19 400	1 037
Solsiden (faktureres Solsiden Holmestrand)	3 341	3 103	-238
Avløp	2 385	19 400	17 015
Renseanlegg Holmestrand	1 641	19 881	18 241
Renseanlegg Sande	38 188	60 000	21 812
Diverse felles	2 504	0	-2 504
Div ikke finansiert	2 061	0	-2 061
TOTALT	104 109	177 108	72 999

2.5 BALANSEN

Balansen viser verdien av kommunens eiendeler per 31.12.18, og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld.

Balansen i 1000 kr	Regnskap 2018	Regnskap 2017 ²	Endring
Anleggsmidler	2 817 615	2 675 723	141 892
Omløpsmidler	728 954	667 320	61 634
Sum eiendeler	3 546 569	3 343 043	203 526
Egenkapital	-707 744	-699 652	-8 092
Langsiktig gjeld	-2 679 388	-2 487 554	-191 835
Kortsiktig gjeld	-159 437	-155 837	-3 600
Sum egenkapital og gjeld	-3 546 569	-3 343 043	-203 526
Ubrukte lånemidler	133 627	57 108	76 518
Andre memoriakonti	745		745
Motkonto for memoriakontiene	-134 372	-57 108	-77 263
Balansens nettosum	0	0	0

2.5.1 Eiendeler

Anleggsmidler

Tabellen ovenfor viser at verdien av anleggsmidlene er økt fra 2 676,7 mill. kroner i 2017 til 2 817,6 mill. kroner i 2018, dvs. totalt 141,9 mill. kroner.

Hof og Holmestrand er slått sammen og det er blitt etablert en ny inngående balanse som tilsvarer verdiene i de to gamle kommunene som kommer fra de respektive regnskapene som ble vedtatt for 2017.

Aktiverte investeringer i faste eiendommer og anlegg med fradrag for avgang og avskrivninger, utgjør en økning på 42,2 mill. kroner, mens verdien på utstyr, maskiner og transportmidler er redusert med 2,9 mill. kroner. Verdien på utlån er økt med 12,2 mill. kroner, aksjer og andeler med 4,7 mill. kroner og pensjonsmidlene med 85,6 mill. kroner.

Kommunens utlån består av sosiale utlån, startlån, utlån til småbåthavna, samt utlån til Gigafib AS som gradvis blir konvertert til aksjekapital.

Saldo per 31.12.18 var 0,7 mill. kroner i sosiale utlån, 143,3 mill. kroner i startlån og 51,7 mill. kroner i utlån til småbåthavna. Utlån til Gigafib AS sto registrert med drøyt 0,5 mill. kroner per 31.12.2018. Utlånsmidlene til Gigafib omklassifiseres til aksjer i året etter anskaffelsen. Beløpet vil derfor variere fra år til år.

² Siden 2018 er oppstartsår for den nye kommunen er tallene for 2017 ikke offisielle regnskapstall, men summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

Av aksjer og andeler på 36,6 mill. kroner utgjør egenkapitaltilskudd i KLP majoriteten med 30,8 mill. kroner. Note 5 i regnskapsdokumentet gir en fullstendig oversikt over aksjer og andeler som kommunen besitter.

Omløpsmidler

Omløpsmidlene har økt med 61,6 mill. kr til 728,9 mill. per 31.12.18. Kortsiktige fordringer har økt med 6,7 mill. kr i 2018, mens beholdningen på kasse bank viser en økning på 65,7 mill. kr til 335,3 mill. kr. Aksjer og andeler klassifisert som finansielle omløpsmidler hadde i løpet av 2018 en økning på 5,2 mill. kr til 241,5 mill. kr. Plasseringene til forvaltning har et netto tap på 4,2 mill. Forklaring til økning skyldes derfor at det er overført fra bank. Det vil si fra forvaltningskontoen i Gjensidige til plasseringer i fond.

Premieavvik knyttet til pensjon på 53,8 mill. kr ligger også bokført under omløpsmidlene, en reduksjon på 16,0 mill. kr i løpet av året. Premieavvik som tidligere ble klassifisert mot gjeld er ved etablering av ny balanse slått sammen med premieavvik klassifisert som omløpsmidler. Dette fremgår av egen note 25 åpningsbalanse, Premieavvik amortiseres over 15, 10 og 7 år.

Sum eiendeler (anleggs- og omløpsmidler) viste 3,5 milliarder kr per 31.12.18, og hadde en økning på 203,5 mill. kr fra 31.12.17.

2.5.2 Egenkapital og gjeld

Egenkapital

Bokført egenkapital var per 31.12.18 totalt ca. 707,7 mill. kroner, noe som er 8,0 mill. kroner høyere enn per 31.12.17. Av kommunens samlede egenkapital utgjorde disposisjonsfond 152,2 mill. kroner, bundne driftsfond 87,6 mill. kroner, ubundne investeringsfond 170,0 mill. kroner og bundne investeringsfond nær 23,3 mill. kroner.

Bundne fond tilknyttet vann, avløp og renovasjon utgjorde per 31.12.18 vel 10,2 mill. kroner, en reduksjon på 7,4 mill. kroner siden 31.12.17. Det er brukt 6,2 mill. kroner innenfor avløpsområdet. Renovasjon har et fond på 7,1 mill. kroner, noe som betyr at satsene bør vurderes satt ned.

Registrert som bundne fond ligger også 12,0 mill. kroner som gjelder anleggsbidrag til Vestfold fylkeskommune for gjennomføring av ny riksvei 900 i deler av Holmestrand sentrum, i tillegg til 4,7 mill. kroner til heis i fjell, 2,0 mill. kroner til Holmestrand Havn, samt 4,3 mill. kroner knyttet til tilskudd fra Husbanken.

Per 31.12.18 er også 22 mill. kroner av kommunens bundne fondsmidler relatert til reformstøttemidler for kommunesammenslåingen.

Gaver er omklassifisert til bundne fond i 2018 fra tidligere kortsiktig gjeld i 2017. Gaver er gitt til forskjellige formål i kommunen og er satt av på bundne driftsfond. De utgjør per 31.12.18 2,3 mill. kroner.

Av kommunens disposisjonsfond utgjorde generelt disposisjonsfond nær 28,8 mill. kroner, pensjonsfondet 88,0 mill. kroner, bufferfond finans nær 21,1 mill. kroner, vedlikeholdsfond kommunale bygg 4,4 mill. kroner og budsjettjusteringsfondet 7,7 mill. kroner.

I tillegg til bundne og ubundne fondsmidler, ligger også kommunens kapitalkonto under egenkapitalen. Kapitalkontoen økte med 26,6 mill. kroner i 2018. For nærmere spesifisering av kapitalkonto henvises til note i årsregnskapet.

Gjeld

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelser har økt med 191,8 mill. kroner fra 2017 til 2018, hvorav 150,0 mill. kroner skyldes økning i lånegjeld mens 41,8 mill. kroner skyldes økte pensjonsforpliktelser.

Den kortsiktige gjelden er økt med 3,6 mill. kroner i løpet av 2018.

Ubrukte lånemidler knyttet til investeringer utgjorde 110,1 mill. kroner. per 31.12.18. Ubrukte lånemidler står plassert i kommunens hovedbankforbindelse og likviditetsplassering. De benyttes til tiltenkte investeringsformål i 2019. Ubrukte lånemidler knyttet til startlån fra Husbanken utgjør 23,5 mill. kroner. Disse midlene er forbeholdt videreutlån.

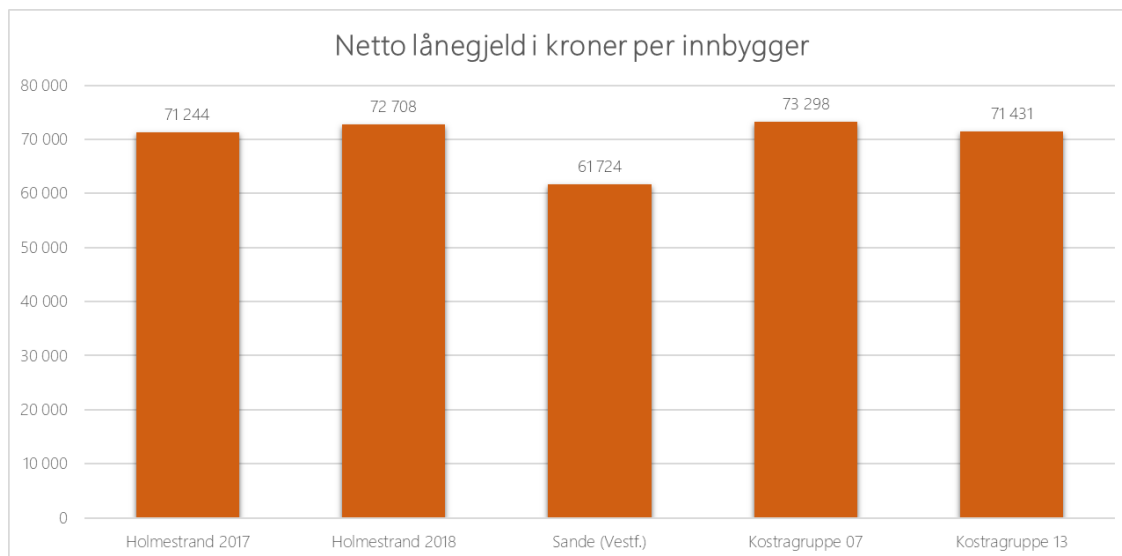
2.5.3 Utvikling lånegjeld

Kommunens lånegjeld med fratrukk for pensjon, utlån og ubrukte lånemidler er ved utgangen av 2018 på 987,1 mill. kroner, noe som er en økning på nær 61,3 mill. kroner fra foregående år.

Lånegjeld	2017 ³	2018
Sum	925 794	987 097

Netto lånegjeld per innbygger er ifølge foreløpige KOSTRA-tall 2018 på kr 72 708.

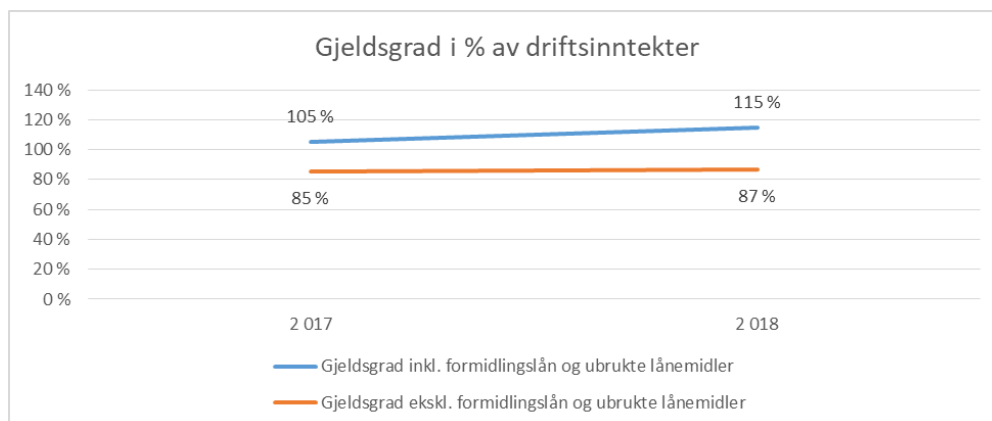
³ Siden 2018 er oppstartsår for den nye kommunen er tallene for 2017 ikke offisielle regnskapstall, men summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

Etter kommuneloven gis kommunene anledning til å lånefinansiere utgifter i investeringsregnskapet. Rente- og avdragsutgiftene må imidlertid finansieres av inntektene i driftsregnskapet. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter gir uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, og er noe av det mest brukte nøkkeltallet i forhold til kommuneøkonomi. Nøkkeltallet sier både noe om kommunens soliditet og finansieringsstruktur. Målet kalles også gjeldsgrad, men må ikke forveksles med det mer tradisjonelle målet for gjeldsgrad, som er langsiktig gjeld i forhold til total kapital.

Med netto lånegjeld henvises det her til netto lånegjeld slik dette er definert i KOSTRA, dvs. langsiktig gjeld korrigert for pensjon, utlån og ubrukte lånemidler. Gjeldsgraden viser forholdet mellom brutto lånegjeld og driftsinntekter ekskl. finansinntekter og er et nøkkeltall for kommunens økonomiske handlefrihet.

Gjeldsgraden inkl. formidlingslån og ubrukte lånemidler var på 115 % per 31.12.18. Eksklusiv formidlingslån og ubrukte lånemidler var gjeldsgraden på 87 %.

Til sammenligning viser foreløpige KOSTRA-tall per 15.03.18 at langsiktig lånegjeld i % av brutto driftsinntekter på landsbasis, ekskl. Oslo, utgjorde 104,1 % i 2018.

For en del av lånegjelden dekkes finanskostnader delvis av gebyrinntekter samt innbetaling av renter og avdrag fra andre (utlån). Den delen av lånegjelden som ved utgangen av 2018 må finansieres utelukkende av frie inntekter, utgjør 587,4 mill. kroner.

I følge foreløpige KOSTRA tall pr. 15.03.2018 utgjør netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter 31,6 %. Tilsvarende tall for landet uten Oslo er 42,5 %. Dette er en indikasjon på hvor mye av kommunens renteesponerte gjeld som er igjen etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra. En renteoppgang på 1 prosentpoeng vil spise 0,3 prosent av driftsinntektene.

2.5.4 Lånefinansieringsgrad

Bruk av lån til å finansiere investeringer og utlån utgjorde 119,7 mill. kroner i 2018.

Lånefinansieringsgraden viser hvor stor del av investeringer og utlån som dekkes av lån. Tabellen viser første året for nye Holmestrand kommune.

Tall i mill. kroner	2018
Investeringer og utlån	131,6
Finansiert med lånemidler	119,7
Lånefinansieringsgrad	91,0 %

Av 131,6 mill. kroner i investeringer og utlån, utgjør utlån til startlån 25,9 mill. kroner.

2.5.5 Likviditetsanalyse

For å foreta en best mulig likviditetsanalyse, er det nødvendig å korrigere balansen for enkelte forhold som påvirker kommunens økonomiske stilling. Figuren nedenfor viser derfor en korrigert balanse, og danner grunnlaget for den økonomiske analysen som redegjøres for videre i dette kapitlet.

Inkludert i anleggsmidlene, ligger midler til videre utlån. Neste års avdrag bør likviditetsmessig vurderes som omløpsmidler, da dette er midler som nedbetales innen de neste 12 månedene. I oppstillingen er det brukt anslag for avdrag på kommunens videreutlån basert på regnskap 2018 som gjenstand for korrigerende.

I oppstillingen som viser kommunens eiendeler, finner man bundne VAR-fond (Vann, Avløp, Renovasjon) tilknyttet kommunale selvkostområder. Dette er innkrevede gebyrer som har vært høyere enn kommunens etterkalkyler på de respektive selvkostområdene, og som kommunen etter forskrift «skylder» innbyggerne sine i form av lavere gebyrer senere år. Dersom man følger dette resonnementet, bør ikke midlene egentlig betraktes som kommunens eiendel, men som et lån fra kommunens innbyggere – og bør likviditetsmessig omklassifiseres som gjeld.

Neste års budsjetterte bruk av VAR-fond klassifiseres som kortsiktig gjeld, mens resten av fondene klassifiseres som langsiktig gjeld.

Årets premieavvik og tidligere års premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift fjernes med motpost fri egenkapital tilknyttet drift.

Korrigert balanse - tall i hele 1000	Regnskap 2018	Regnskap 2017 ⁴	Endring
<i>(A) Anleggsmidler</i>	2 817 615	2 675 723	141 892
Neste års mottatte avdrag på videre utlån	-15 250	-14 000	-1 250
Korrigerte anleggsmidler	2 802 365	2 661 723	140 642
<i>(B) Omløpsmidler</i>	728 954	667 320	61 634
Premieavvik (årets og tidligere år)	-53 814	-69 835	16 021
Neste års mottatte avdrag på videre utlån	15 250	14 000	1 250
Korrigerte omløpsmidler	690 390	611 485	78 905
SUM Korrigerte eiendeler	3 492 755	3 273 208	219 547
			0
<i>(C) Egenkapital Kap 2.5</i>	-707 744	-699 652	-8 092
Bundne fond VAR-fond klassifisert som gjeld	10 241	17 681	-7 439
Premieavvik (årets og tidligere år)	53 814	69 835	-16 021
Korrigert egenkapital	-643 688	-612 137	-31 552
Langsiktig gjeld Kap. 2.4	-2 679 388	-2 487 554	-191 835
Neste års avdrag fra LG til KG	48 358	46 187	2 171
Andel VAR-fond langsiktig gjeld	-4 226	-9 886	5 659
Korrigert langsiktig gjeld	-2 635 257	-2 451 252	-184 004
Kortsiktig gjeld Kap. 2.3	-159 437	-155 837	-3 600
Neste års avdrag fra LG til KG	-48 358	-46 187	-2 171
Andel VAR-fond kortsiktig gjeld	-6 015	-7 795	1 780
Korrigert kortsiktig gjeld	-213 810	-209 819	-3 991
SUM Korrigert egenkapital og gjeld	-3 492 755	-3 273 208	-219 547

Soliditet

Soliditet er et finansielt nøkkeltall som angir i hvor solid kommunens balanse er, dvs. i hvor stor grad kommunen har anledning til å gjøre opp sine forpliktelser. Et av de vanligste soliditetsmålene

⁴ Siden 2018 er oppstartsår for den nye kommunen er tallene for 2017 ikke offisielle regnskapstall, men summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

er egenkapitalandelen. De eiendeler som ikke er finansiert med egenkapital finansieres med såkalt fremmedkapital eller gjeld. Egenkapitalens størrelse i forhold til kommunens øvrige kapital beskriver dermed kommunens langsiktige betalingsevne.

Begrepet soliditet kan forklare organisasjoners evne til å tåle tap, da soliditeten viser hvor lenge man kan opprettholde et negativt resultat før man går konkurs, evt. hvor stort trykk som tåles uten påvirkning på driften uten at det tas vesentlig finansiell risiko. Kommuner kan imidlertid ikke gå konkurs. Soliditeten viser også hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditors fordringer kommer i fare. Både gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten.

Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre er soliditeten. En normal tommelfingerregel er at egenkapitalen bør ligge på rundt 30 %.

Man kan imidlertid spørre seg om tilsvarende vil gjelde for en kommune. Uansett må en kommune ikke påta seg vesentlig finansiell risiko, og må være i stand til å betale sine forpliktelser til enhver tid. Hva som ligger i begrepet vesentlig finansiell risiko vil være gjenstand for diskusjon, men dersom tjenesteproduksjonen påvirkes av den finansielle risikoen som tas vil dette være tegn på dårlig soliditet.

Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten. For Holmestrand kommune er egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene 9,7 % i 2018 mens det i 2017 var på 9,3%.

Likviditetsvurdering

Likviditeten i kommunen er preget av store variasjoner gjennom året. Kommunen må ha en viss likvid beholdning for å håndtere tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger, og dermed sikre at kommunen er i stand til å utføre sine betalingsforpliktelser til forfall. Størrelsen på denne beholdningen vil være avhengig av størrelsen på variasjonen i likviditetsbeholdningen.

Fordi noen omløpsmidler er mer likvide enn andre, er det vanlig å skille mellom mest likvide og minst likvide omløpsmidler. De mest likvide omløpsmidlene er midler som kan omgjøres til betalingsmidler innen tre måneder, og omfatter betalingsmidler og kundefordringer.

De minst likvide omløpsmidlene er til gjengjeld andre fordringer, som er midler som først kan omgjøres til betalingsmidler i løpet av tre til tolv måneder.

Gruppering omløpsmidler - tall i hele 1000	Regnskap 2018	Regnskap 2017 ⁵	Endring
Korrigerede omløpsmidler	690 390	611 485	78 905
Aksjer og andeler (kraftportefølje)	-241 571	-236 347	-5 224
Ubenyttet kassakreditt	30 000	0	
Mest likvide omløpsmidler	478 819	375 138	103 681
Betalingsmidler	335 347	269 654	65 693
Ubenyttet kassakreditt	30 000	0	30 000
Grunnlag likviditetsgrad 3	365 347	269 654	95 693

Arbeidskapitalen viser kommunens handlefrihet og evne til å møte betalingsforpliktelser etter at kortsiktig gjeld er dekket. Den korrigerede arbeidskapitalen har økt med 74,9 mill. kroner fra 31.12.17 til 31.12.18 og viser totalt 476,6 mill. kr.

Balansen inneholder egenkapital til vedtatte investeringsprosjekter. Dette er midler som ikke kan benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter, og arbeidskapitalen bør derfor korrigeres for ubrukte lånemidler og fondsmidler til investeringer. En slik korreksjon medfører at man får frem nøkkeltallet driftslikviditet. Driftslikviditeten viser kommunens evne til å dekke løpende driftsutgifter uten å måtte «låne» midler fra investeringsfond eller ubrukte lånemidler for å dekke løpende forpliktelser.

Trekkes bundne fond fra driftslikvidene kan vi se at kommunen har redusert sine likvider for ordinær drift med nær 12,0 mill. kroner fra 31.12.17 til 31.12.18. VAR-fond er allerede trukket ut i den korrigerede balansen, og andelen tilhørende kortsiktig gjeld er allerede trukket ut i korrigerede omløpsmidler. Andelen tilhørende langsiktig gjeld må derfor trekkes ut av de bundne driftsfondene før man finner driftslikvidene, slik at beløpet ikke korrigeres dobbelt opp.

Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i de korrigerede omløpsmidlene. Anbefalt er at nøkkeltallet er større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene er mindre likvide. Likviditetsgrad 1 i Holmestrand er 3,2 i 2018, og ligger dermed godt over anbefalt nivå.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, jfr. tabellen ovenfor. Nøkkeltallet bør være større enn 1. Forskjellen mellom likviditetsgrad 1 og likviditetsgrad 2 er at det er trukket fra kraftporteføljen (finansplasseringene). Da kraftporteføljen er likvide midler som normalt ikke skal brukes til å dekke opp kortsiktig gjeld, vil likviditetsgrad 2 (uten kraftportefølje) gi et mer riktig bilde over kommunens likviditet. Det har vært en positiv utvikling i likviditetsgraden de siste tre årene, og for 2018 er denne på 2,2.

Likviditetsgrad 3 kalles for kontantgraden, og viser hvorvidt tilgjengelige kontanter på bok samt ev. ubenyttet kassekreditt alene kan dekke kommunens betalingsforpliktelser (kortsiktig gjeld). Nøkkeltallet bør være større enn 0,3. Per 31.12.18 var likviditetsgraden 1,7, noe som er en økning på

⁵ Siden 2018 er oppstartsår for den nye kommunen er tallene for 2017 ikke offisielle regnskapstall, men summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

0,4 fra 31.12.17. Forskjellen mellom likviditetsgrad 3 og de to andre likviditetsgradene, er at også kortsiktige fordringer er trukket ut og at det kun er midler på bok som vurderes opp mot kommunens kortsiktige gjeld.

Likviditetsutvikling	Regnskap 2018	Regnskap 2017 ⁶
Omløpsmidler korrigererte	690 390	611 485
Kortsiktig gjeld korrigererte	-213 810	-209 819
Arbeidskapital	476 580	401 666
<i>Heftelser på arbeidskapitalen:</i>		
Ubrukte lånemidler til investeringer	-133 627	-57 108
Ubundne/ bundne fond investeringer	-193 689	-182 478
Driftslikvider	149 265	162 080
Bundne driftsfond ekskl. VAR-fond	-83 414	-90 153
Likvider for ordinær drift	65 851	71 927
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	41 %	36 %
Likviditetsgrad 1 (bør være > 2)	3,2	2,9
Likviditetsgrad 2 (bør være > 1)	2,2	1,8
Likviditetsgrad 3 (bør være > 0,3)	1,7	1,3

Analysen viser at kommunen har god likviditet, og at fondsmidler og ubrukte lånemidler bidrar til dette bildet. En skal være klar over at disse likviditetsgradene er statistiske målinger som viser likviditetsforholdet på et gitt tidspunkt (i dette tilfelle 31.12). Sesongsvingninger i bl.a. kundefordringer, kortsiktig gjeld, nylige låneopptak eller andre forhold vil kunne påvirke likviditetsgraden betydelig. Likviditetsgraden bør derfor kontrolleres ved jevne mellomrom for å få et godt bilde av likviditetsutviklingen.

Oppsummert viser likviditetsanalysen at kommunen fortsatt har høy gjeldsgrad og dermed lav egenkapitalprosent og svak soliditet, men at høy likviditet bidrar til at kommunen samlet sett ligger på et tilfredsstillende nivå i forhold til finansielle nøkkeltall.

2.6 HOVEDTREKK I ØKONOMIPLAN 2019-2022

Det er ikke store endringer i de økonomiske forutsetningene for kommunen, og Holmestrand er fortsatt en av de økonomisk fattigste kommunene i Norge, målt i inntekter per innbygger.

Som tidligere år har Holmestrand likevel funnet rom for å øke budsjettene til de tjenesteproduserende virksomhetene i 2019 – spesielt innenfor helse og velferd, men også oppvekst fikk en del økninger.

⁶ Siden 2018 er oppstartsår for den nye kommunen er tallene for 2017 ikke offisielle regnskapstall, men summen av regnskapet for 2017 for tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

Det er samtidig vedtatt en del innsparinger i økonomiplanen, begynnende med 19 mill. kroner i 2019, og økende til 42,5 mill. kroner i 2022. Dette er sum av innsparinger knyttet til sammenslåingen med Sande, uttak av gevinster knyttet til den gjennomførte sammenslåingen med Hof, samt en rekke andre innsparinger som følge av omorganisering og annen omstilling av tjenester isolert sett.

Hovedoppgaven i 2019 innenfor økonomiområdet er oppfølging og gjennomføring av disse innsparingstiltakene.

2.7 PÅGÅENDE RETTSTVISTER

Holmestrand kommune har ingen pågående rettstviser.

2.8 ETISK STANDARD

Etikk

God etisk standard på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Holmestrand kommune har etiske retningslinjer for ansatte, ledere og politikere. Formålet med Holmestrand kommunes etiske retningslinjer er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for folkevalgte og ansatte i Holmestrand kommune.

De etiske retningslinjer ble oppdatert i forbindelse med sammenslåingen med Hof kommune, og ble politisk besluttet.

Informasjon om kommunens etiske retningslinjer er lett tilgjengelig på kommunens intranett, og hjemmeside. De etiske retningslinjene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet, sannferdighet og at man skal behandle andre slik man selv ønsker bli behandlet.

I tillegg til etiske retningslinjer er det en egen veileder for ansatte og folkevalgte med hensikt å skape bevissthet gjennom refleksjon og diskusjon om temaet ute i virksomhetene.

Varsling

Rutine for varsling av kritikkverdige forhold er tilgjengelig på kommunens intranett. Det følger med en ferdig utarbeidet varslingsplakat til oppslag. Rutinen er i samsvar med bestemmelsene i § 2-4 i Arbeidsmiljøloven. Loven gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold og vern mot gjengjeldelse mot varslere.

Anskaffelser 2018

Det har fortsatt vært stor aktivitet på området i 2018. Mange tiltak ble ferdigstilt i 2018. Kravet om digital innlevering av tilbud over nasjonal terskelverdi fra 1. juli 2018 medførte ytterligere endringer av maler og rutiner. Verktøyet for konkurransegjennomføring er tatt i bruk for så vel varer, tjenester og bygg – og anlegg.

Alt arbeid på området har fokus på den kommende kommunesammenslåingen. Sande kommune har utpekt en innkjøpskontakt som bidrar til å koordinere aktivitetene mellom kommunene.

Arbeidet med å harmonisere rutiner, koordinere løpende avtaler og etablere nye innkjøpsavtaler er krevende.

Det vurderes å anskaffe bistand til å avhjelpe etablering av innkjøpsavtaler.

Kommunene deltar fortsatt i vertskommunesamarbeidet VOIS.

2.9 INTERNKONTROLL 2018

Etter en forvaltningsrevisjon sent i 2017, ble det i løpet av 2018 gjennomført noen kvalitetsforbedrende tiltak:

1. Inntil nytt økonomireglement er innført vil adgangen til å foreta innkjøp som hovedregel reduseres til de som har anledning til å attestere fakturaer i økonomisystemet. Det anses ikke hensiktsmessig å gi enkeltfullmakter til alle, og de respektive kommunalsjefer eller virksomhetsledere vil bekrefte fullmaktene (adgangen). Nye attestanter vil f.o.m. 1.9.2018 dokumenteres via skriftlig fullmakt.
2. Etter revisjonens gjennomgang er kommunens innkjøpsansvarlig formelt sertifisert på området og konkurransegjennomføringsverktøy (KGV) er anskaffet. Bruken av dette digitale verktøyet innebærer en ytterligere sentralisering av anskaffelser som har kunngjøringsplikt/kunngjøres frivillig. Brukerne av KGV gis ytterligere kompetanse og skal på kurs i anvendelse av systemet i løpet av august, og anskaffelser gjennomføres etter oppsatte maler.
3. Det etterstrebes konkurranse for anskaffelser, utover det som følger av lov og forskrift. For anskaffelser under 100.000 kroner vil det i enkelte tilfeller bli vurdert at protokoll ikke er hensiktsmessig. Saksbehandler skal uansett kunne dokumentere at konkurranse er gjennomført. Kommunen innfører nå et elektronisk verktøy for gjennomføring av anskaffelser (fagsystemet KGV). Dette vil automatisk generere anskaffelsesprotokoll og rapport om gjennomføringen.

I mars 2019 ble det sendt ut et anbud på bistand til å gjennomføre en omfattende risikoanalyse, som PwC vant. Det skal gjennomføres risikovurdering på tre hovedområder, i tillegg til hjelp til anskaffelse av nytt kvalitetssystem i den nye kommunen fra 1.1.2020:

1. Risikovurdering av selve kommunereformen
2. Risikovurdering av den daglige driften i samtlige virksomheter
3. Risikovurdering av støttefunksjoner, herunder IKT
4. Bistand til utarbeidelse av kravspesifikasjon på nytt kvalitetssystem

Dette arbeidet skal gjennomføres i både Sande og Holmestrand kommuner, og rapport med forslag til tiltak skal foreligge innen 1. juli 2019.

2.10 LIKESTILLING

2.10.1 Forankring

I følge Likestillingsloven § 24 skal virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsmelding redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. I tillegg skal det sies noe om iverksatte og planlagte tiltak jfr. Likestillingsloven § 23.

Holmestrand kommune har forankret likestillings- og diskrimineringsarbeidet i arbeidsgiverpolitikken og lønnspolitikken.

2.10.2 Likestilling og mangfold

Holmestrand kommune ønsker å være representativ for mangfoldet i befolkningen, og oppfordrer derfor alle kvalifiserte kandidater til å søke stilling i kommunen uansett til alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonshemming, nasjonal eller etnisk bakgrunn.

I tråd med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven gjennomføres det flere tiltak i Holmestrand kommune.

Det arbeides kontinuerlig i kommunen med å redusere antall små uønskede deltidsstillinger, gjennom «nytt blick». Dette er et likestillingsfremmende tiltak, fordi det er i de kvinnedominerte yrker vi finner de aller fleste uønskede «småstillingene».

Alder er ikke et diskvalifiserende kriterium ved ansettelse i Holmestrand kommune, en prøver alltid å ansette den søkeren som totalt sett har de beste kvalifikasjonene vurdert i forhold til saklige kriterier.

2.10.3 Kjønnbalanse

Ved utgangen av 2018 var det totalt 1 024 fast ansatte i kommunen, av disse var 82,71 pst kvinner. Øverste ledernivå består av en rådmann, en assisterende rådmann og tre kommunalsjefer. To av fem i ledergruppen var kvinner i 2018.

Det er ønskelig å ha et miljø som består av både kvinner og menn, spesielt er det ønskelig med en utjevning innenfor skole og barnehage.

Likelønn

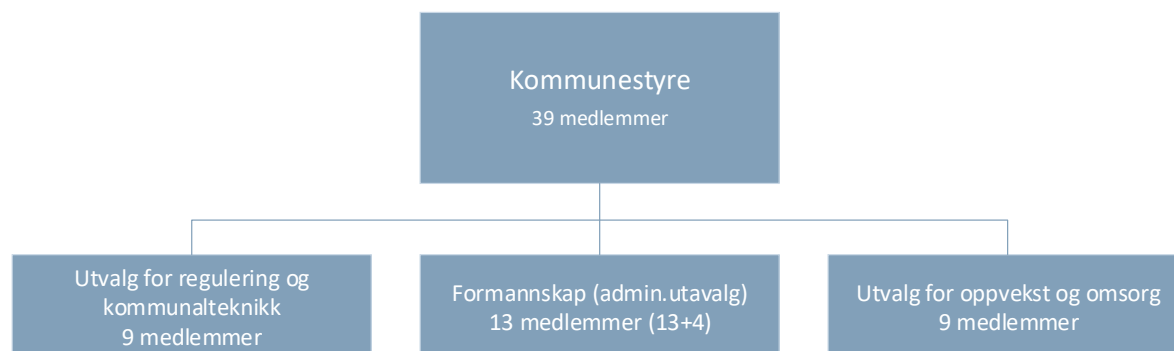
Kommunen har lik lønn for likt arbeid uansett kjønn. Gjennomsnittsinntekten er lavere for kvinner enn menn fordi det er flest kvinner i lavlønnssyrkene. Utviklingen de siste årene er at denne differansen reduseres.

Kommunens lønnspolitikk skal blant annet sikre likelønn mellom kvinner og menn. I vår lønnspolitikk har vi mål som ivaretar og fremmer likestilling mellom kjønnene. Mekanismene bak lønnsdannelsen er komplekse og henger sammen med både sentral og lokal lønnsdannelse og tilbud og etterspørsel på arbeidskraft.

Kjønnenes tradisjonelle utdannings- og yrkesvalg har betydning for kvinners og menns lønn. I likhet med resten av arbeidslivet dominerer kvinner helse- og omsorgssektoren og barnehage og skole i Holmestrand kommune. Dette er de største tjenesteområdene i kommunal sektor.

3 ORGANISASJON

3.1 POLITISK STRUKTUR

Tabellen viser kjønnsfordelingen i bystyret.

Kommunestyrets medlemmer	Antall	Andel
Kvinner	16	41 %
Menn	23	59 %
Sum	39	100 %

Kommunestyret i Holmestrand består av 39 medlemmer, og er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret handler på vegne av kommunen i alle saker som ikke er delegert til andre kommunale organer. Kommunestyret fører tilsyn med kommunens samlede virksomhet. Kommunestyret har bevilgnings- og beskatningsmyndighet, vedtar budsjett for alle kommunale virksomheter, velger ordfører, varaordfører, formannskapet og medlemmer til andre kommunale komiteer, styrer, råd og utvalg.

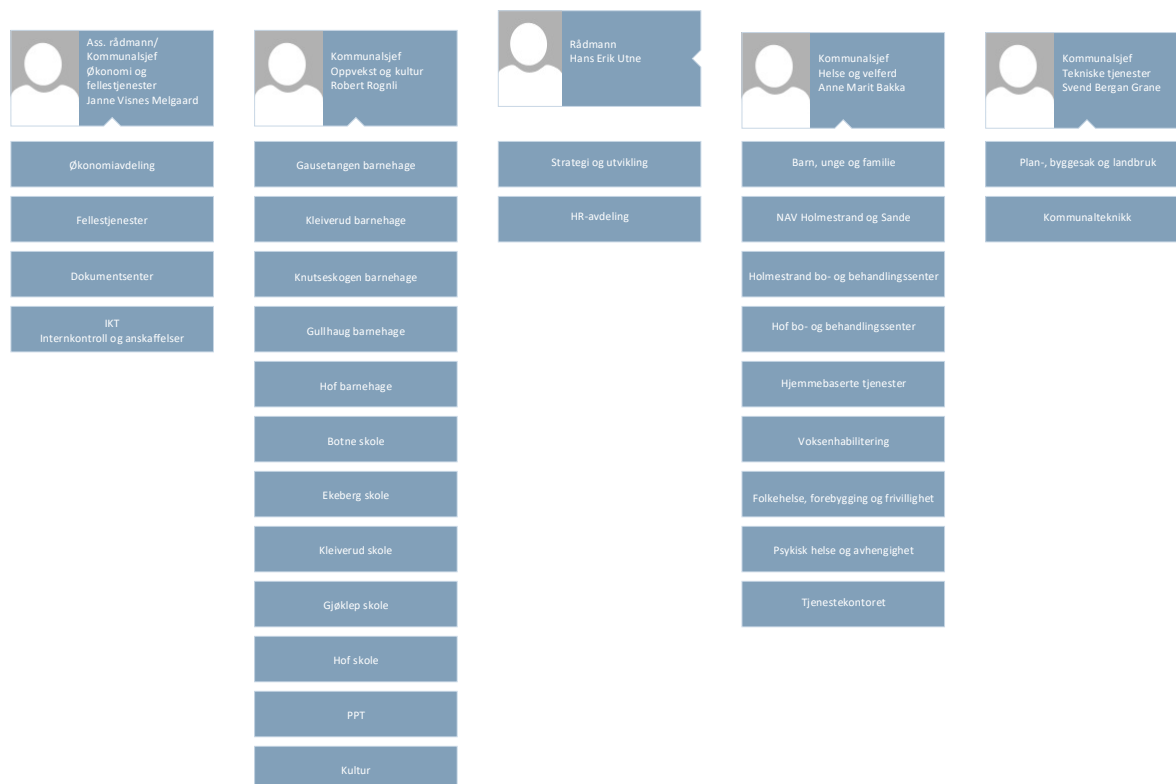
Formannskapet har 13 medlemmer som velges av og blant bystyrets medlemmer for fire år (valgperioden) av gangen. Foruten løpende driftssaker behandler formannskapet forslag til økonomiplan, årsbudsjett og overordnede planer. Formannskapet er også kommunens kulturutvalg, planutvalg, og utvides med fire ansattrepresentanter når Administrasjonsutvalget settes.

Utvalg: Holmestrand kommune har to politiske utvalg; utvalg for regulering og kommunalteknikk, og utvalg for oppvekst og omsorg. Utvalgene har ni medlemmer hver. Disse velges av kommunestyret.

3.2 ADMINISTRATIV STRUKTUR

Holmestrand kommune har to formelle beslutningsnivå; rådmannsnivå og virksomhetsledernivå. Rådmannens ledergruppe består av fire kommunalsjefer i tillegg til rådmannen.

3.3 KOMMUNESAMMENSLÅING

Kommunesammenslåingsprosessen har vært krevende på toppen av en allerede travel hverdag med å drifte den bestående kommunen. Mange ansatte har nå vært i en unntakstilstand over flere år, og som gleder seg til at også den neste sammenslåingen er gjennomført.

I løpet av 2018 har det kommet på plass mange nye ledere og nye virksomheter har begynt å sette seg. Spesielt innenfor Helse og velferd har det vært en del omorganiseringer. Det vil ventelig ikke bli like store endringer når Sande og Holmestrand skal slå seg sammen i 2020.

Prosjektledelsen er imponert over den store innsatsen de ansatte har lagt ned gjennom det året vi har lagt bak oss. Også i 2019 vil det være mye jobb med kommunesammenslåing. Den første sammenslåingen påviste imidlertid noen områder det er viktig å være ekstra oppmerksom på, og som det i neste sammenslåing forhåpentlig vil bli gjennomført på en smidigere måte. Det har vært stor læring for organisasjonen å gå gjennom den første sammenslåingen.

3.4 BEREDSKAP

Det følger av Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt at kommunene skal kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, og legge kartleggingen til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Fylkesmannen skal samordne samfunnssikkerhetsarbeidet i fylkene og har et særlig ansvar for oppfølging og veiledning av kommunene. Plan- og bygningsloven setter krav til samfunnssikkerhet i planleggingen i kommuner og fylker. Lovbestemmelser om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunene beredskapsplanlegging basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Holmestrand kommune deltar i beredskapsnettverket i Vestfold, hvor Fylkesmannen har sekretariatsfunksjonen. Det er gjennomført flere møter i nettverket hvor kommunal beredskapskoordinator har vært deltaker. På slutten av 2018 ble også beredskapskoordinatorene i Telemark en del av nettverket. Beredskapsdagen 2018 ble gjennomført torsdag 26.april i lokalene til Høgskolen i Sørøst-Norge, Campus Vestfold.

Etter sammenslåingen av Hof og Holmestrand er begge kommuners overordnede ROS-analyser og beredskapsplanverk sammenstilt og godkjent politisk. Det er blitt opprettet et tettere samarbeid mellom beredskapskoordinatorene i Sande og Holmestrand for å berede grunnen for en god overgang innen beredskapsfeltet inn mot 01.01.2020.

Det har vært én alvorlig hendelse hvor kommunen har fått testet større deler av sin beredskap; bortfall av vann i januar 2018. Evaluering etter hendelsen viser at kommunen er godt forberedt, med gode systemer, men at det er områder som har forbedringspotensial.

Det er også gjennomført en større øvelse i regi av Fylkesmannen (Trident Juncture). Her ble kommunen mindre involvert enn forventet, men det var en god gjennomgang av utvalgte systemer. Det har også være et større fokus fra Fylkesmannen på bruk av krisestøtteverktøyet CIM.

3.5 HMS

3.5.1 Medarbeiderundersøkelsen

Det var i utgangspunktet ikke tenkt gjennomført medarbeiderundersøkelse før i 2019, men rådmannen ønsket med bakgrunn i flere virksomhetsoverdragelser og samling av virksomheter under felles ledelse, å få et bilde på hvordan medarbeiderne i kommunen opplevde sin situasjon. Det var alt besluttet å benytte den forskningsbaserte undersøkelsen fra KS, 10-FAKTOR, og denne ble derfor gjennomført høsten 2018. Da i samarbeid med Sande kommune. Dette vil gi et godt grunnlag for å se eventuelle endringer i neste runde.

10 faktor undersøkelsen «måler dels medarbeidernes oppfatninger av viktige forhold på arbeidsplassen, som for eksempel graden av mestringsorientert ledelse, mestringsorientert motivasjonskultur, tydelig kommuniserte forventninger, mulighet til å jobbe selvstendig, muligheter til relevant kompetanseutvikling og muligheter til å bruke egen kompetanse. Og dels måler faktorene medarbeidernes holdninger til jobben de har, herunder to typer motivasjon (indre motivasjon og nytteorientert/prososial motivasjon), mestringstro og viljen til å være fleksibel.»

Fra 10-FAKTOR, Håndbok for planlegging, gjennomføring og oppfølging av KS' medarbeiderundersøkelse av Anne Margrete Fletre og Lisbeth Frydenlund, 2017)

Svarprosenten for 2018 var på 84,3 pst, noe som var topp fem svarprosent i Norge i 2018. Holmestrand kommune scorer like bra eller litt bedre enn landsgjennomsnittet for Norge på de 10 faktorene, noe vi er godt fornøyd med. Prosessen og gjennomføringen av undersøkelsen har vært godt informert om og implementert hos lederne, tillitsvalgte og ansatte i hele organisasjonen. Alle virksomhetene har i etterkant jobbet med å utarbeide mål og tiltak som anbefalt på sin enhet.

3.5.2 Sykefravær

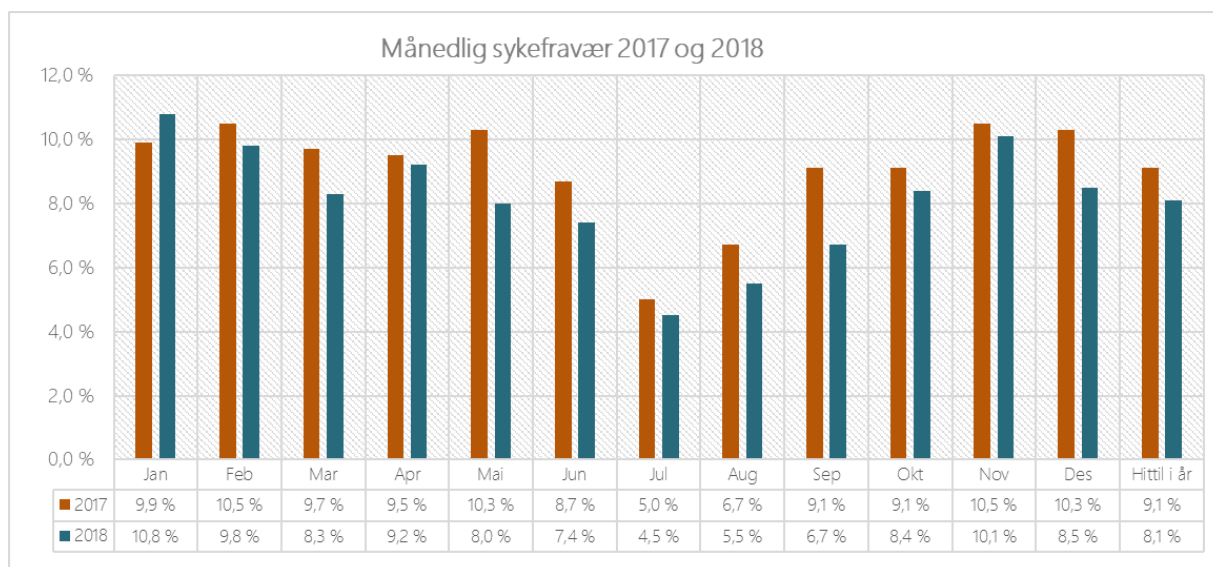
Sykefraværet var i 2018 noe lavere enn 2017. Målet om 7,5% totalt ble ikke innfridd, men nedgangen gir likevel optimisme i forhold til at jobbingen med å være tett og tidlig på, gir resultater. Det jobbes godt med sykefravær og det er et tett samarbeid med NAV, NAV arbeidslivssenter og BHT i forhold til reduksjon av sykefraværet både når det gjelder den forebyggende delen og den praktiske oppfølgingen i et fraværsløp.

Lederne med oppfølgingsansvar har vært på opplæring innen sykefraværsoppfølging. O opplæringen har man hatt en gjennomgang på hva gjelder leders handlingsrom, tilrettelegging, oppfølgingsplan og dokumentasjon.

HR har også vært ute i flere av virksomhetene og snakket om viktigheten av HMS arbeid og oppfølging av sykefravær. Dette er med på å bidra til økt bevissthet hos både ansatte og ledere. HR har sammen med NAV arrangert felles samling for tillitsvalgte og verneombud i begge kommunene der fokuset har vært IA arbeidet.

I 2018 gjennomførte Vestfold kommunerevisjon også en forvaltningsrevisjon av «Personalforvaltning og sykefraværsoppfølging» Rapporten konkluderer med at «rammene for en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltningen» er lagt, og at dette «støttes opp av flere av reglementene og rutinene på området». Det kommunen gjør i forhold til personalforvaltning og sykefraværsoppfølging defineres som god jobbing tross noen forbedringspunkter. Rapporten pekte imidlertid ikke på faktorer eller punkter som ikke alt er kjent og som er planlagt igangsatt.

Grafen nedenfor viser månedlig sykefravær per måned i 2017 og 2018. Egne tall fra HRM viser noe høyere tall for 2018 totalt, 8,4%

3.5.3 Stillingstørrelse

Det er kvinner som i hovedsak jobber deltid, både frivillig og ufrivillig. Deltid er en vanlig tilpasning til arbeidslivet for kvinner, særlig etter de har fått barn. Den høye andelen deltid i kvinnedominerte yrker gir ufrivillig deltid, dvs. små stillingsbrøker. I tillegg er det mer vanlig med deltid for personer med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne.

Holmestrand kommune arbeider kontinuerlig med de tillitsvalgte for å redusere antall små uønskede deltidsstillinger. Gjennom «nytt blikk» som kommunen har valgt å videreføre. Dette er et likestillingsfremmende tiltak, fordi det er i de kvinnedominerte yrker vi finner de aller fleste uønskede «småstillingene».

Mye deltid er uheldig for kvaliteten på tjenestene, og gjør det vanskeligere å rekruttere og beholde tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft i sektoren.

3.5.4 Seniortiltak

Holmestrand kommune har livsfasepolitikken der seniorpolitikken er en integrert del av denne. Gjennom et styrket seniorfokus i utviklingssamtalen tar sikte på bruk av individuelt tilpassede virkemidler. Der det er behov legges det til rette for individuelle tiltak.

3.6 KLIMA OG ENERGI

Det viktigste virkemiddel kommunen har i sin klima- og miljøpolitikk er forvaltningen av kommunens arealer. Kommuneplanens arealdel 2015 – 2019 ble vedtatt i 2015, og fortsatt følges de føringer som ble gitt i regional plan for bærekraftig arealdisponering (RPBA).

Kollektivsatsingen har blitt styrket med åpning av ny jernbanestasjon i fjellet, som har blitt et kollektivknutepunkt. Vertikalforbindelse mellom byen og plataet på fjellet gjennom den nye heisen, har blitt en suksess, og har bidratt til en miljøvennlig byutvikling. Uteområdet ble ferdigstilt sommeren 2017.

Holmestrand kommune har fortsatt fokus på å legge til rette for at en stadig økende andel av bilparken legger om til drivstoff som erstatter det fossile. Ladestasjoner for EL-biler er som kjent etablert på Grelland og i sentrum. Nye ladestasjoner i 2017 er for et begrenset antall ansatte på rådhuset og 2 tjenestebiler. På Holmestrandstoppen har Tesla etablert et privat ladeanlegg.

Ny leasingavtale for kommunale biler ble inngått i 2015 og nær sagt alle biler som benyttes av hjemmetjenesten er fortsatt EL-biler. I 2018 er det gjennomført en kartlegging for å utvide bruken av kommunale tjenestebiler fortrinnsvis basert på eldrift. Holmestrand kommune er medeier i GREVE biogass AS, som startet sin produksjon i 2015. Gjennom dette bidrar kommunen til at flere biler kan benytte biogass som drivstoff, nå i første omgang renovasjonsbilene som kjører for VESAR, men også VKT sine busser.

For øvrig er det merkbart at kommunen ikke har noen øremerket ressurs som jobber med klima og miljø. Det er en målsetting å få til dette i den nye kommunen fra 2020. Nøkkeltall for gjenvinningsgrad i tabellen senere i dokumentet viser at VESAR-samarbeidet bærer frukter.

4 MÅLRAPPORTERING

4.1 KOMMUNENS OVERORDNEDE MÅLSETTINGER

Styringsmål for Holmestrand kommune
<p>Samfunn</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling ❑ Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn. ❑ Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt. ❑ Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.
<p>Brukere</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte. ❑ Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.
<p>Medarbeidere</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt. ❑ Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.
<p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring. ❑ Kommunens økonomiske rammer optimaliseres. ❑ Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.

5 ØKONOMISKE RESULTATER

Siden 2018 er det første driftsåret i ny kommune, vil det i årsrapporten for 2018 ikke presenteres nøkkeltall som viser utviklingen over tid eller sammenlignet med fjoråret. Det innebærer at økonomikapittelet er mindre omfattende enn det har vært i tidligere år, og hovedsakelig kun viser resultatene for 2018 isolert sett.

Unntaket er KOSTRA nøkkeltall, der økonomisystemet Framsikt har lagt til rette for enkelt å ta ut historiske nøkkeltall. Nøkkeltall for Holmestrand for 2017 og bakover i tid, er summen av tidligere Hof og Holmestrand.

Noen av måltallene som netto og brutto driftsresultat er forverret av at Holmestrand er regnskapskommune for kommunesammenslåingene. Dette grunnet at det er ført en del utgifter knyttet til kommunereform, som dekkes av engangsmidlene (bruk av fond). Netto og brutto driftsresultat er begge forverret med ca. 6,3 mill. kroner knyttet til å være regnskapskommune for kommunesammenslåingen.

5.1 REGNSKAPSRESULTAT 2018

5.1.1 Brutto driftsresultat

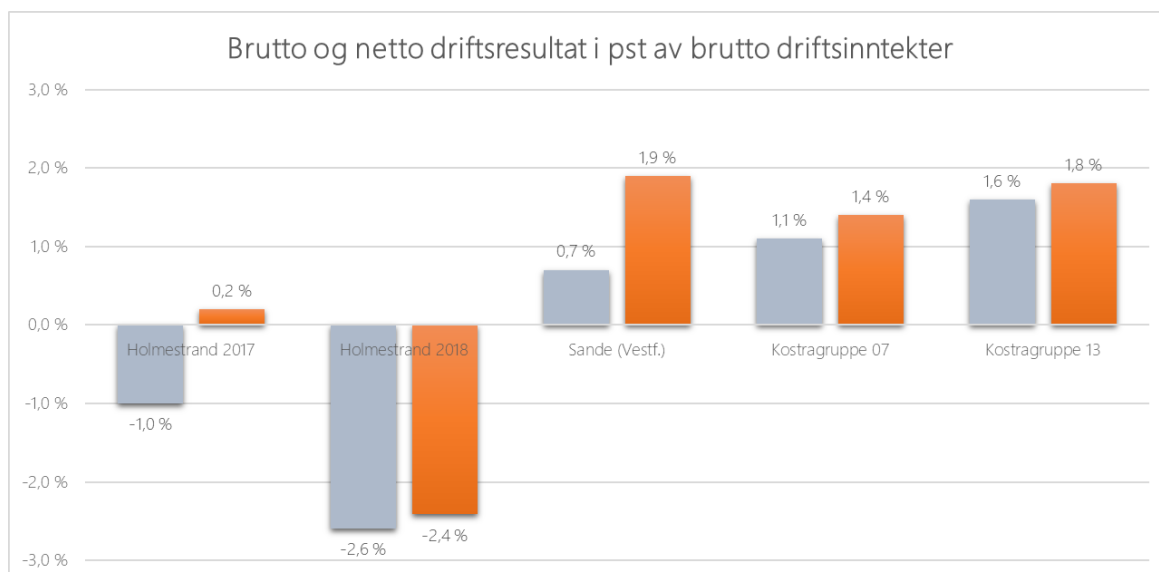
Regnskapet for 2018 viser et negativt brutto driftsresultat på knapt 29,8 mill. kroner. Brutto driftsresultat viser resultatet i forhold til kommunens ordinære driftsinntekter og utgifter, og er således resultatet før finanstransaksjoner, bruk og avsetninger av fondsmidler, samt eventuelle overføringer til investeringsregnskapet.

Grafen nedenfor viser utviklingen i brutto og netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Tallene er hentet fra KOSTRA. Holmestrand 2017 er summen av tidligere Hof og Holmestrand kommuner.

De siste to årene har det ikke vært gode resultater for Holmestrand. I 2016 og tidligere var det betydelig bedre resultater. Holmestrand «lider» også under å være regnskapskommune for kommunereformen, ved at det er betydelige utgifter knyttet til reformen, som inkluderes i driftsutgiftene i Holmestrand, men som dekkes av engangsmidler (bruk av fond). Bruk av fond kommer «under» linjen for netto driftsresultat, slik at konsekvensen er at utgiftene er med, men inntektene fra bruk av fond ikke er med i tallene.

Det samme gjelder de 24 mill. kroner ekstra som ble bevilget til teknisk i 2017 for dekking av vedlikeholdsetterslep på kommunale veier og bygg. Dette ble dekket av bruk av disposisjonsfond og får den samme virkningen som bruken av engangsmidler.

Sande har fortsatt eiendomsskatt, som gir et adekvat nivå på netto driftsresultat, hvor anbefalingen er at dette ligger på minimum 1,75 pst.

5.1.2 Netto driftsresultat

For 2018 er det et negativt netto driftsresultat på knapt 27,7 mill. kr, noe som er 3,1 mill. kr dårligere enn revidert budsjett. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er -2,4 %.

Netto driftsresultat viser kommunens økonomiske resultat av den ordinære driftsvirksomheten når man tar hensyn til finansposter, men holder utenfor de pliktige avsetningene. Det er et krav til balansen (jf. Kommuneleien) at driftsresultatet skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

En anbefalt målsetning fra departement og fylkesmann er at man over tid oppnår et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter, slik at man sikrer en økonomisk bærekraftig drift som sørger for at man kan opprettholde den kommunale tjenesteproduksjonen og levere gode og stabile tjenester til innbyggerne.

Holmestrand kommune har de siste årene hatt gode netto driftsresultater – unntaket er 2017 og 2018. I 2017 skyldtes det dårlige resultatet to forhold; det ble brukt 24 mill. kroner av disposisjonsfond for å ta alt vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygg og veier (reelt forbruk ble til slutt knapt 30 mill. kroner), samt at Holmestrand var regnskapskommune for kommunesammenslåingen med Hof.

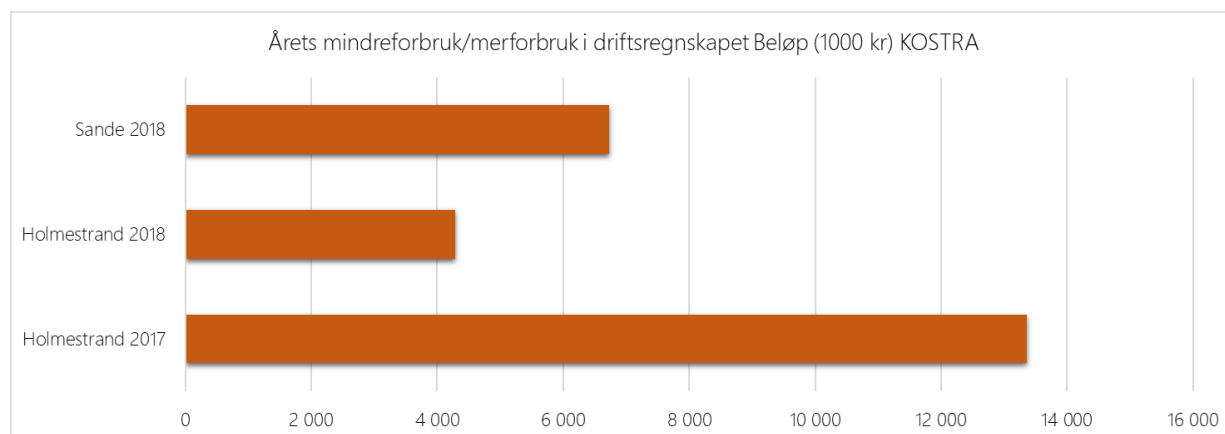

I 2018 var bildet noe mer sammensatt. Som nevnt ble resultatet forverret med 6,3 mill. kroner på grunn av utgifter til kommunereformen. Korrigert for dette er likevel et negativt resultat på over 20 mill. kroner.

5.1.3 Regnskapsmessig mindreforbruk

Netto driftsresultat korrigert for avsetninger til og bruk av fond viser regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk (bunnlinjen/over- eller underskudd).

Holmestrand kommune fikk i 2018 et regnskapsmessig mindreforbruk på nær 4,3 mill. kroner. Grafen nedenfor viser regnskapsmessig resultat i perioden for 2017 og 2018, samt resultat i Sande i 2018.

Samlet sett leverte kommunens virksomheter et regnskapsresultat som var 8,5 mill. kr eller 1,2 % over budsjett. Årsaker til budsjettavvik er presentert under respektive kapitler. Resultatet knytter seg til flere forhold, men merforbruk på lønnsbudsjettet og kjøp av plasser kan trekkes frem som store bidragsyttere til merforbruket.

5.2 DRIFTSREGNSKAPET

Hovedoversikt drift 2018 - tall i 1000 kr	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017
<i>Driftsinntekter</i>				
Brukerbetalinger	-38 801	-37 008	-38 962	0
Andre salgs- og leieinntekter	-97 331	-90 867	-90 881	0
Overføringer med krav til motytelse	-204 812	-139 101	-119 279	0
Rammetilskudd	-376 146	-380 173	-384 110	0
Andre statlige overføringer	-49 911	-30 085	-36 798	0
Andre overføringer	-3 038	-10 133	0	0
Inntekts- og formuesskatt	-378 357	-362 143	-356 206	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-4	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 148 399	-1 049 509	-1 026 237	0
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	571 937	525 098	500 228	0
Sosiale utgifter	150 181	159 639	153 114	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens	127 077	91 662	87 512	0
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal	203 007	192 177	188 925	0
Overføringer	70 835	49 751	62 462	0
Avskrivninger	55 179	34 330	34 330	0
Fordelte utgifter	-58	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 178 158	1 052 657	1 026 572	0
Brutto driftsresultat	29 759	3 148	335	0
<i>Finansinntekter</i>				
Renteinntekter og utbytte	-8 978	-5 856	-5 856	0
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-16 207	-10 400	-10 400	0
Mottatte avdrag på utlån	-190	-100	-100	0
Sum Finansinntekter	-25 374	-16 356	-16 356	0
<i>Finansutgifter</i>				
Renteutgifter og låneomkostninger	18 071	24 182	24 182	0
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	20 714	14 183	300	0
Avdrag på lån	39 389	33 562	33 562	0
Utlån	286	120	120	0
Sum Finansutgifter	78 460	72 047	58 164	0
Resultat eksterne finanstransaksjoner	53 085	55 691	41 808	0
<i>Motpost avskrivninger</i>				
Motpost avskrivninger	-55 179	-34 330	-34 330	0
Sum Motpost avskrivninger	-55 179	-34 330	-34 330	0
Netto driftsresultat	27 665	24 509	7 812	0
<i>Bruk av avsetninger</i>				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-12 677	-12 677	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-22 858	-22 858	-7 870	0
Bruk av bundne driftsfond	-33 668	-6 755	-6 793	0
Sum Bruk av avsetninger	-69 203	-42 290	-14 662	0
<i>Avsetninger</i>				
Avsatt til disposisjonsfond	15 947	15 947	3 270	0
Avsatt til bundne driftsfond	21 300	1 834	3 580	0
Sum Avsetninger	37 247	17 781	6 850	0
Sum Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-4 291	0	0	0

Da 2018 er første driftsår for ny kommune, foreligger det ikke regnskapstall for 2017.

5.2.1 Skatt, rammeoverføringer og andre inntekter

Frie inntekter

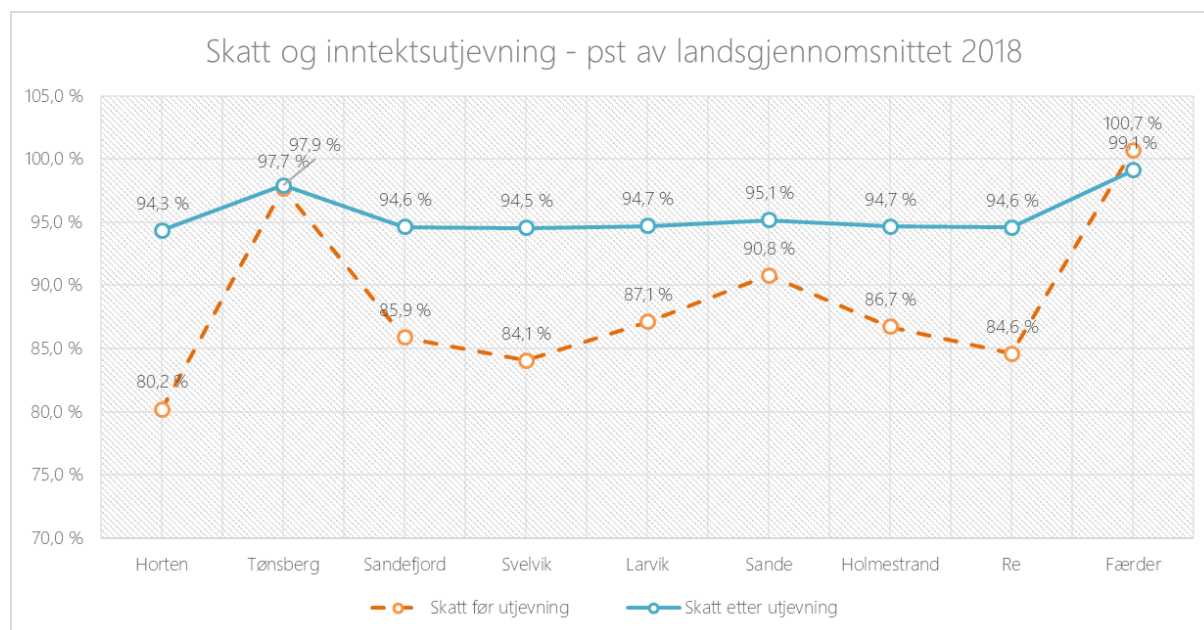
Frie inntekter, som består av skatteinntekter og rammetilskudd, ble samlet sett vel 12 mill. kroner høyere enn budsjettet. Dette er etter at budsjettet ble oppjustert med 2 mill. kroner i løpet av året.

Som tidligere påpekes det fra sentralt hold at dette er å anse som engangsinntekter, som kommunene ikke bør bruke til løpende drift, og som det ikke kan påregnes at beholdes i påfølgende år.

Tabellen nedenfor viser de frie inntektene for 2018.

Frie inntekter	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
Skatteinntekter	-376 146	-380 173	-4 027
Rammetilskudd	-378 357	-362 143	16 214
Sum	-754 503	-742 316	12 187

Grafen nedenfor viser skatteinntekter i prosent av landsgjennomsnittet for alle kommunene i Vestfold, før og etter inntektsutjevning.

Momskompensasjon

Kommunen mottok momskompensasjon på vel 24 mill. kroner i 2018. Dette er et relativt høyt beløp, men henger blant annet sammen med at alle utgifter til kommunereform er ført i regnskapet til Holmestrand. Det er ingen sammenligningstall for tidligere år. Momskompensasjon fra investeringer er ført direkte i investeringsregnskapet, med et beløp i 2018 på vel 7,2 mill. kroner.

5.2.2 Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene er kommunenes klart største utgift, og utgjør ca. 62 pst av brutto driftsutgifter. Holmestrand kommune hadde i 2018 lønnsutgifter korrigeret for sykelønns- og svangerskapsrefusjoner på knapt 688 mill. kroner, dersom kun tjenesteproduserende virksomheter regnes med. Tallene inkluderer ikke premieavvik og sentrale føringer. Det er et relativt stort merforbruk på lønn, men deler av dette dekkes av engangsmidler knyttet til kommunesammenslåingen.

5.2.3 Pensjonsutgifter

For å sikre forutsigbarhet og stabilitet la departementet i 2002 om regnskapsreglene for kommunesektoren slik at det var den årlige pensjonskostnaden og ikke pensjonspremiene som belastet kommuneregnskapet. Til forskjell fra pensjonspremiene beregnes pensjonskostnader ut fra den gjennomsnittlige årlige lønnsvekst, den avkastning på pensjonsmidler som normalt kan forventes et år osv.

Differansen mellom innbetalt premie (utgiften) og pensjonskostnad, kalles «årets premieavvik». De siste årene har innbetalt premie vært høyere enn pensjonskostnaden og premieavviket blir dermed positivt og inntektsført i regnskapet. Denne inntektsføringen gir ikke likviditetsmessig effekt, og kommunens regnskap kan dermed vise et godt resultat selv om kommunen har dårlig likviditet.

Premieavviket, som inntektsføres i regnskapet har sin motpost i balansen i form av kortsiktig gjeld. Denne gjelden skal avskrives (amortiseres) over 7 år (10 år i årene 2011-2014, og 15 år inntil 2011). Dette innebærer at 1/7 av premieavviket blir belastet regnskapet i påfølgende år. Siden 2002 har disse premieavvikene akkumulert seg opp til et betydelig beløp.

Grunnet kommunens bruk av premiefond for å eliminere premieavviket de siste årene er denne pensjonsgjelden på vei nedover. Det akkumulerte premieavviket ved utgangen av 2018 er på 47 mill. kroner. Dette er en reduksjon på vel 14 mill. kroner fra 2017. Pensjonsfondet står fortsatt ubrukt, og har en saldo på vel 88 mill. kroner.

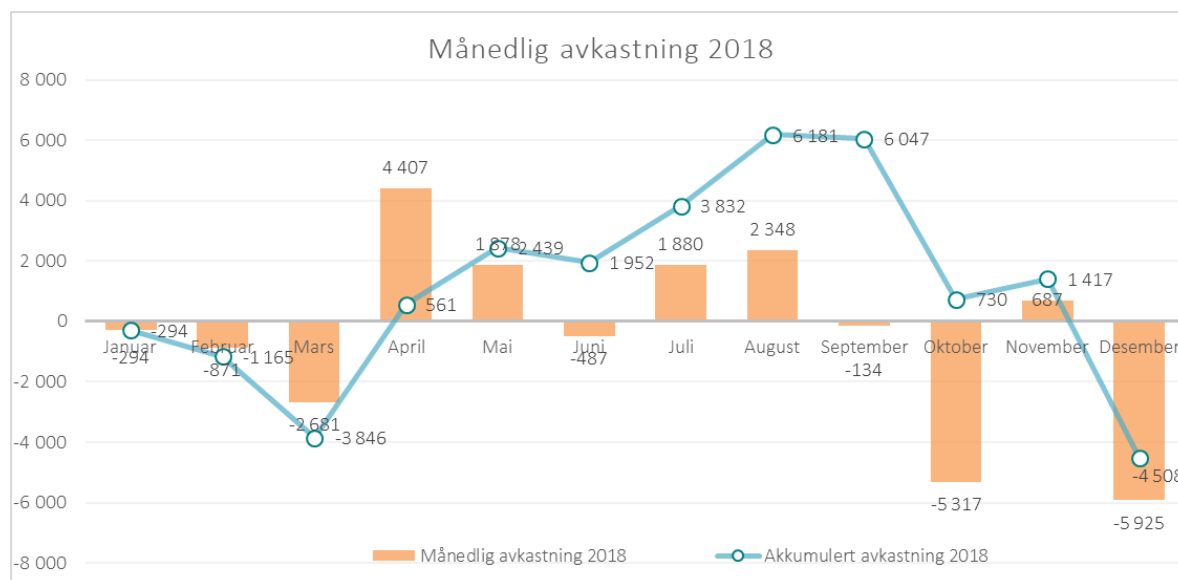
Tabellen nedenfor viser premieavviket (eks. arbeidsgiveravgift) for 2018 fordelt på ansattgruppe.

Premieavvik 2018	Sykepleiere	Lærere	Fellesordning	Sum
Premieavvik 2018	725	1 337	-292	1 770
Amortisering	1 241	-457	11 487	12 271
Netto virkning 2018	1 966	880	11 195	14 041
<i>Prognose amortisering 2019</i>	1 136	-736	11 504	11 904

5.2.4 Finansielle inntekter

I dette avsnittet omfatter tall for 2017 og tidligere år kun tidligere Holmestrand.

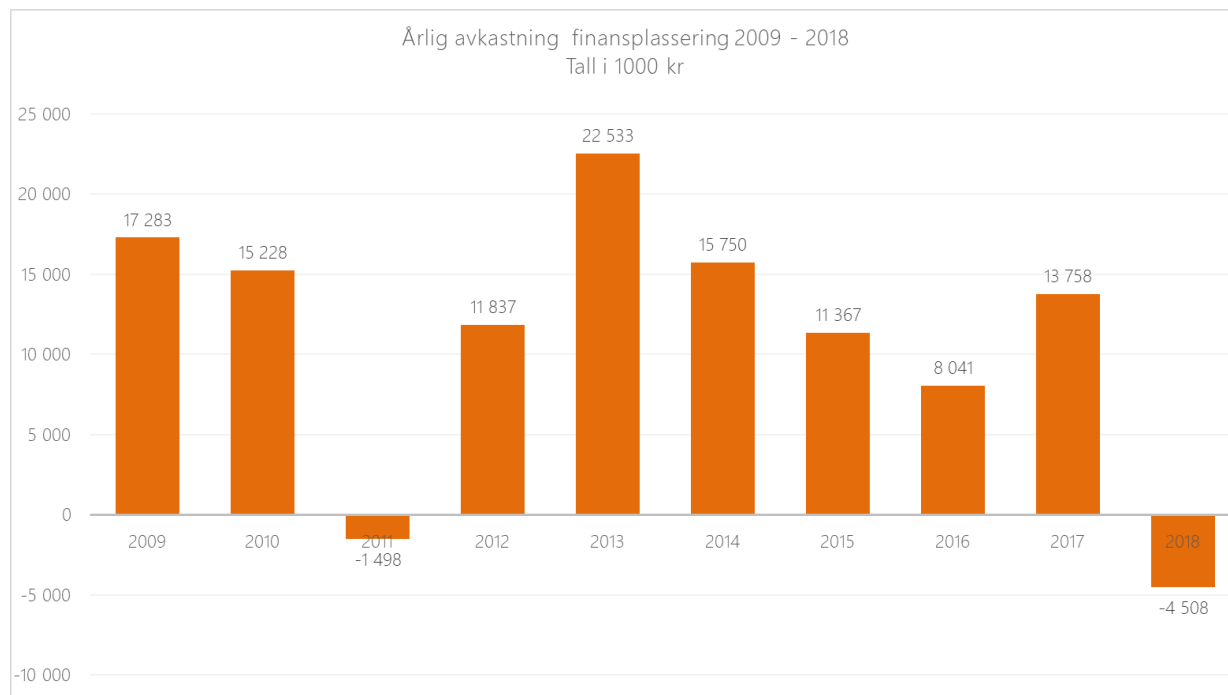
Finansielle inntekter består hovedsakelig av avkastning fra finansplasseringer. Resultatet for 2018 er dårlig. Generelt var 2018 et dårlig år for de fleste som hadde plassert penger i ulike fond. Det påpekes som tidligere at avkastning knyttet til langsiktig finansiell aktiva vil kunne svinge betydelig fra år til år, og at det er viktig at kommunen ikke tar større finansiell risiko enn den har finansielle muskler til å bære. Viktigheten av å opprettholde bufferfond finans og at fondet holdes på en fornuftig størrelse sett i forhold til kommunens plasseringer påpekes også i sammenhengen. Samlet avkastning i 2018 endte på negativt 4,5 mill. kroner. Det ble i forbindelse med behandlingen av 3. kvartalsrapport 2018 vedtatt at kommunen kunne inntektsføre samlet tap sett mot budsjettet inntekt fra bufferfond finans. Det ble i fjor derfor inntektsført vel 14,5 mill. kroner fra dette disposisjonsfondet.

I 2018 ga kommunenes finansplasseringer en negativ avkastning på 4,5 mill. kroner.

Finansinntekter er budsjettet med 10 mill. kroner. Avvik mot budsjettet inntekt er dermed på vel 14,5 mill. kroner.

Årlig avkastning i perioden 2009-2018 vises i figuren nedenfor. Avkastningen i første kvartal 2019, som er offentliggjort i skrivende stund, viser en meget positiv bedring, med en samlet avkastning på over 8,6 mill. kroner for årets tre første måneder.

5.2.5 Finansielle utgifter

Gjeldsrenten har holdt seg lav gjennom hele 2018. Renteutgiftene på ordinær gjeld endte i 2018 på vel 18 mill. kroner. Dette er 6,1 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Avdragsutgiftene var på knapt 39,4 mill. kroner i 2018. Dette er vel 5,8 mill. kroner mer enn budsjettet nivå. I tillegg kommer avdragsutgifter som er ført i investeringsregnskapet på 6,8 mill. kroner knyttet til videreutlån.

5.3 INVESTERINGSREGNSKAPET

Skjema 2B - Investeringsprosjekter	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
Tilskudd kirken	7 400	7 400	0
IKT	4 006	4 100	94
Flygel Biorama	94	57	-37
Digitale tavler	506	500	-6
Utstyr til Kunst og håndverk og naturfag	131	200	69
Inventar i skolene	0	300	300
Ballbinge Hof skole	0	800	800
Gausetangen barnehage (utvidelse)	186	0	-186
Holmestrand bibliotek	209	0	-209
Velferdsteknologi	1 451	2 000	549
Inventar og utstyr helse og velferd	1 032	1 223	191
Inventar og utstyr v/sykehjemmet	0	1 060	1 060
Ny Kleiverud skole	311	200	-111
Flerbrukshall Botne skole	6 008	7 000	992
Hvitstein stadion oppgradering	219	8 000	7 781
Minde	391	200	-191
Flersenterbygg Hof	1 232	0	-1 232
Turvei mot Sande	1 949	2 033	84
Turvei mot Sande - tunell	868	5 000	4 132
Feiebil	2 294	2 300	6
Turløype Bråtan - Hof	5 698	3 600	-2 098
Vei Sjøskogen/Kleivan-området	365	0	-365
Lager Biorama m.m.	0	350	350
Sekkepost teknisk	463	5 000	4 537
Trafikksikkerhet	1 096	1 000	-96
Kunstgressbane Hof	-334	0	334
Backergården	0	3 000	3 000
Tomtesalg Veset	51	0	-51
Vann	18 363	19 400	1 037
Solsiden (faktureres Solsiden Holmestrand)	3 341	3 103	-238
Avløp	2 385	19 400	17 015
Renseanlegg Holmestrand	1 641	19 881	18 241
Renseanlegg Sande	38 188	60 000	21 812
Diverse felles	2 504	0	-2 504
Div ikke finansiert	2 061	0	-2 061
TOTALT	104 109	177 108	72 999

Totalt er det brukt knapt 73 mill. kroner mindre i investeringer enn budsjettet. Store deler av dette mindreforbruket ligger innenfor VA-området. Grunnet at disse bevilgningene ikke var rebudsjettet i økonomiplan for 2019-2022, måtte disse ubrukte midlene stå igjen slik at de ble overført i henhold til vedtaket om overføring av ubrukte bevilgninger til 2019. Rådmannen har gjennom høsten 2018 rapportert om dette i DRI.

5.3.1 Kommentar til enkelte prosjekter i 2018

Inventar og utstyr v/sykehjemmet

Kommenteres da det er en ubrukt bevilgning. Det er gjort en del innkjøp ved sykehjemmene i kommunen, men ingen av disse kvalifiserte som investering og er derfor ført i driften.

Ballbinge Hof skole

Ikke prosjektlederkapasitet i 2018. Overføres til 2019.

Turvei mot Sande – tunell

Sikring av tunnelen viste seg ikke å være påkrevd, men det er brukt penger på opparbeiding av rasteplasser m.m. Noe gjenstår i 2019 slik at 0,5 mill. kroner søkes overført.

Turløype Bråtan – Hof

Turløypa er tatt i bruk, men noen avklaringer med grunneier gjenstår våren 2019 med tanke på endelig sluttsum. Avviket skyldes beslutning om belysning i turløypa. Det finansieres med et tilskudd på 1,0 mill. kroner til tidligere Hof kommune, som ikke er tatt hensyn til i budsjettbevilgningen. Resten dekkes over sekkepost teknisk, som heller ikke framkommer i oversikten.

Sekkepost teknisk

Belysning i turløype Hof.

Avløp

2018 har i stor grad gått med til prosjektering. Hovedtyngden av anleggsutgiftene kommer i 2019, og gjennomføring betinger overføring av ubrukte midler til 2019. DRI orienteres halvårlig om bruken av budsjett-bevilgningen.

Renseanlegg

Forsinket byggestart. De tyngste entreprisene ble inngått sent på året. Ubrukte midler overføres til 2019. Samlet bevilgning beløper seg til 80,1 mill.kr mot et kostnadsoverslag på 81,6 mill. kroner per årsskiftet. Det er behov for tilleggsbevilgning ved behandling av første tertialrapport 2019,

6 RESULTATER PÅ PROGRAMOMRÅDENE

Resultater programområder	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Awik
10 Strategi og utvikling			
Driftsutgifter	33 569	35 208	1 639
Driftsinntekter	-2 891	-2 470	421
Sum programomr.: 10 Strategi og utvikling	30 678	32 738	2 060
15 Økonomi og fellestjenester			
Driftsutgifter	56 517	40 892	-15 625
Driftsinntekter	-20 886	-2 942	17 944
Sum programomr.: 15 Økonomi og fellestjenester	35 632	37 950	2 318
20 Oppvekst og kultur			
Driftsutgifter	348 728	321 871	-26 857
Driftsinntekter	-76 258	-52 410	23 848
Sum programomr.: 20 Oppvekst og kultur	272 470	269 460	-3 009
30 Helse og velferd			
Driftsutgifter	517 094	472 313	-44 781
Driftsinntekter	-162 397	-122 334	40 064
Sum programomr.: 30 Helse og velferd	354 696	349 979	-4 717
40 Teknisk			
Driftsutgifter	179 743	147 347	-32 396
Driftsinntekter	-122 200	-95 013	27 187
Sum programomr.: 40 Teknisk	57 544	52 335	-5 209
Netto driftsutgifter programområder	751 020	742 462	-8 557

Øvrige kommentarer til de økonomiske resultatene kommer i de påfølgende kapitler.

7 ADMINISTRASJON

Programområdet består av rådmann og ledergruppe, samt HR-avdeling, Økonomiavdeling, og øvrige stab- og støttefunksjoner, herunder blant annet servicetorg, IKT, dokumentcenter, kommunikasjon og oppfølging av folkevalgte.

I 2018 har det vært fullt fokus på kommunesammenslåingen. Mange av arbeidsgruppene ble ferdige i løpet av året, og mye av arbeidet var knyttet til å gjennomføre uttalte mål for arbeidet. De to kommunenes økonomiavdelinger ble samlokalisert i Holmestrand rådhus i mai 2018, under felles ledelse – noe som har gitt gode resultater allerede, i form av større fagmiljøer, selv om det fortsatt jobbes i ulike økonomisystemer. Også de to dokumentsentrene ble samlokalisert i fjor, under felles ledelse. Dette ble gjennomført i august.

7.1 ØKONOMISKE RESULTATER ADMINISTRASJON

Strategi og utvikling	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Avvik i kr	Avvik i %
100-Strategi og utvikling	23 942	25 594	1 652	6,5 %
120-HR-avdeling	6 736	7 144	408	5,7 %
Sum	30 678	32 738	2 060	6,3 %

Mindreforbruket på strategi og utvikling skyldes i stor grad at inndratte budsjettmidler knyttet til innsparinger i driften er lagt på rådmannsansvaret.

Økonomi og fellestjenester	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Avvik i kr	Avvik i %
150-Økonomiavdeling	11 144	12 389	1 245	10,1 %
160-IKT	11 745	12 657	912	7,2 %
170-Fellestjenester	12 742	12 904	163	1,3 %
199-Stab økonomi og fellestjenester	2	0	-2	0,0 %
Sum	35 632	37 950	2 318	6,1 %

Mindreforbruket på økonomiavdelingen skyldes svangerskapsrefusjoner, og øvrig tilpassing i forhold til kommunereform. Når det gjelder stillingene knyttet til budsjettavdelingen, deles disse med Sande, som dekker 40 pst av lønnsutgiftene.

Mindreforbruket på IKT skyldes noe lavere overføringer til Jarlsberg IKT enn budsjettet, samt lavere lisens- og telefonutgifter enn budsjettet.

8 OPPVEKST OG KULTUR

8.1 ØKONOMISKE RESULTATER OPPVEKST OG KULTUR

Virksomheter	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Avvik i kr	Avvik i %
200-Barnehager felles	60 738	59 620	-1 119	-1,9 %
211-Hof barnehage	5 848	6 293	445	7,1 %
212-Eidsfoss barnehage	3 539	3 384	-155	-4,6 %
213-Gausetangen barnehage	7 974	6 880	-1 094	-15,9 %
214-Gullhaug barnehage	7 074	7 171	97	1,4 %
215-Kleiverud barnehage	10 366	10 607	241	2,3 %
216-Knutseskogen barnehage	8 269	8 174	-96	-1,2 %
250-Skole felles	15 982	12 614	-3 368	-26,7 %
251-Hof skole	34 787	35 368	581	1,6 %
252-Botne skole	22 177	22 025	-152	-0,7 %
253-Ekeberg skole	23 390	23 403	13	0,1 %
254-Kleiverud skole	13 936	14 599	663	4,5 %
260-Gjøllep ungdomsskole	34 184	34 125	-58	-0,2 %
270-PP tjenester	4 880	4 768	-112	-2,3 %
280-Voksenopplæring	3 169	4 046	877	21,7 %
290-Kultur	16 156	16 383	227	1,4 %
Sum	272 470	269 460	-3 009	-1,1 %

8.2 STATUS OG UTFORDRINGER

Oppvekst og kultur hadde i 2018 et samlet merforbruk på 3 mill. kroner. Året har vært preget av budsjettjusteringer som en konsekvens av kommunesammenslåingen mellom Holmestrand og Hof, og vertskommuneavtaler som er inngått mellom Holmestrand og Sande kommuner. Innen skole og barnehage har det blitt gjort budsjettjusteringer underveis og erfaringer fra 2018 har hatt innvirkning på budsjettarbeid for 2019.

Kultur har fra 1.9.2018 hatt samlet ledelse for begge kommunene. Året har vært preget av mange endringer knyttet til kommunereform, og innføring av vertskommuneavtale for kulturskolene i Sande og Holmestrand, som hadde virkning fra 1.8.2018. Aktivitetsnivået har i stor grad blitt opprettholdt samtidig som tjenester mellom kommuner har blitt harmonisert. I 2018 hadde kultur et samlet mindreforbruk på 0,2 mill. kroner.

PPT ble organisert som et vertskommunesamarbeid fra 1.5.2018. De opprinnelige budsjettene i Holmestrand og Sande kommuner tok ikke høyde for tjenestenivå i ny organisering. Budsjett for 2019 er korrigert i henhold til dagens tjenestenivå.

Barnehage felles hadde et merforbruk på 1,1 mill. kroner. Dette skyldes økte lønnsutgifter knyttet til vedtak om spesialundervisning og kjøp av barnehageplasser i andre kommuner. Dette er

kostnader det er utfordrende å budsjettere. Det er svingninger mellom år, og dette er noe kommunen også må forvente i årene som kommer.

I barnehagene er det meget god økonomistyring. Merforbruk i Gausetangen barnehage på 1,1 mill. kroner skyldes utvidet antall plasser med virkning fra august 2018. Dette kom som en konsekvens av økt søkning til barnehagen, og var ikke budsjettert.

Skole felles hadde i 2018 et merforbruk på 3,3 mill. kroner som skyldes følgende forhold; merutgifter til transport av elever, kjøp av elevplasser ved alternative læringsarenaer, kjøp av tjenester (elevplasser) i andre kommuner, og kostnader knyttet til digitale lisenser i skole.

Høsten 2018 ble det igangsatt et arbeid med å utarbeide en ny fordelingsmodell for budsjett innen skole. Denne legges til grunn for budsjettjusteringer høsten 2019 og budsjettering for 2020. Modellen vil gi bedre styring og forutsigbarhet på virksomhetsnivå og klargjør økonomisk ansvarsfordeling mellom skolene og budsjettområde skole felles.

Voksenopplæringen hadde i 2018 et mindreforbruk på om lag 0,9 mill. kroner som i hovedsak skyldes lavere lønnsutgifter og høyere statlige refusjoner enn budsjettert. Voksenopplæringen har i 2018 kjøpt tjenester gjennom samarbeidsavtaler med Horten og Sande kommuner. I årsregnskapet kommer dette frem ved at utgiftene er høyere enn budsjettert. Fra og med august 2019 vil tjenester innen området kjøpes av Sande kommune og dette vil bli formalisert i en samarbeidsavtale som løper til sammenslåingstidspunktet 31.12.2019.

Utfordringene innen programområdet er hovedsakelig knyttet til kjøp av tjenester innen barnehage og skole. Dette gjelder for eksempel fosterhjemsplasserte barn som har barnehage- eller skoleplass i andre kommuner, og elever som i perioder ikke har utbytte av undervisning ved hjemskolen. Kommunen må påregne svingninger i disse kostnadene i årene som kommer.

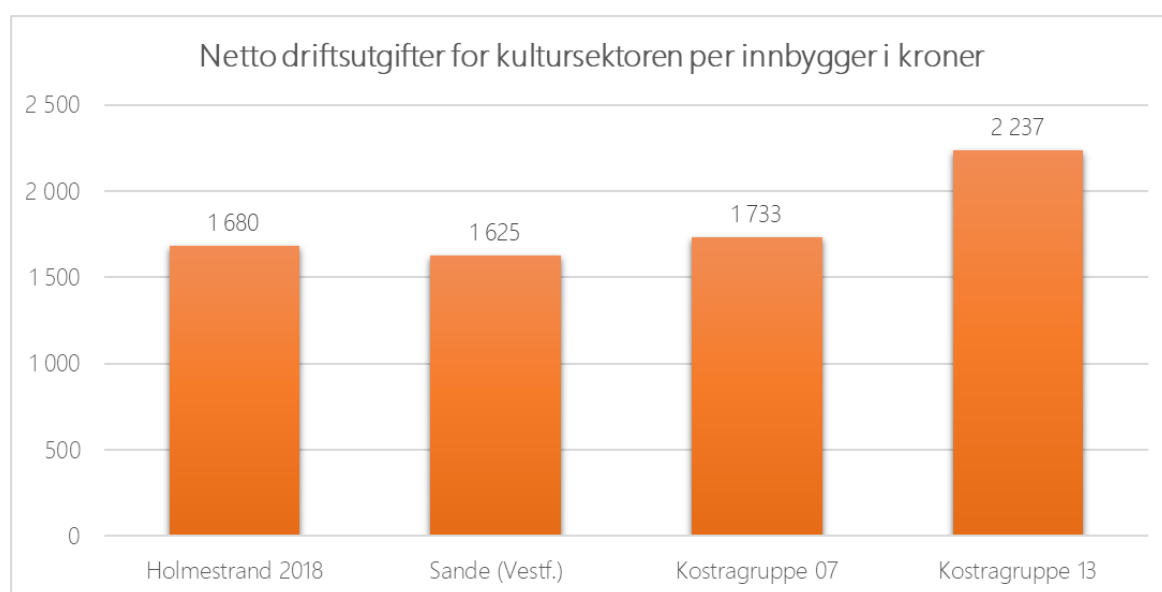
Samlet merforbruk i 2018 innenfor programområdet Oppvekst og kultur er på om lag 1 pst av budsjettet. Dette forklares med forhold som for det meste ligger utenfor de ordinære virksomhetene. Virksomhetene hadde gjennom 2018 meget god økonomisk styring. Ny fordelingsmodell innen skole vil være et viktig tiltak for økonomistyring innen oppvekst 2019. For barnehagene vil økning i søkertall være avgjørende for økonomien i 2019. Demografiske prognoser er tatt høyde for i økonomiplanen, men det er vanskelig å forutsi nøyaktig når og hvor økningen skjer.

8.3 NØKKELTALL

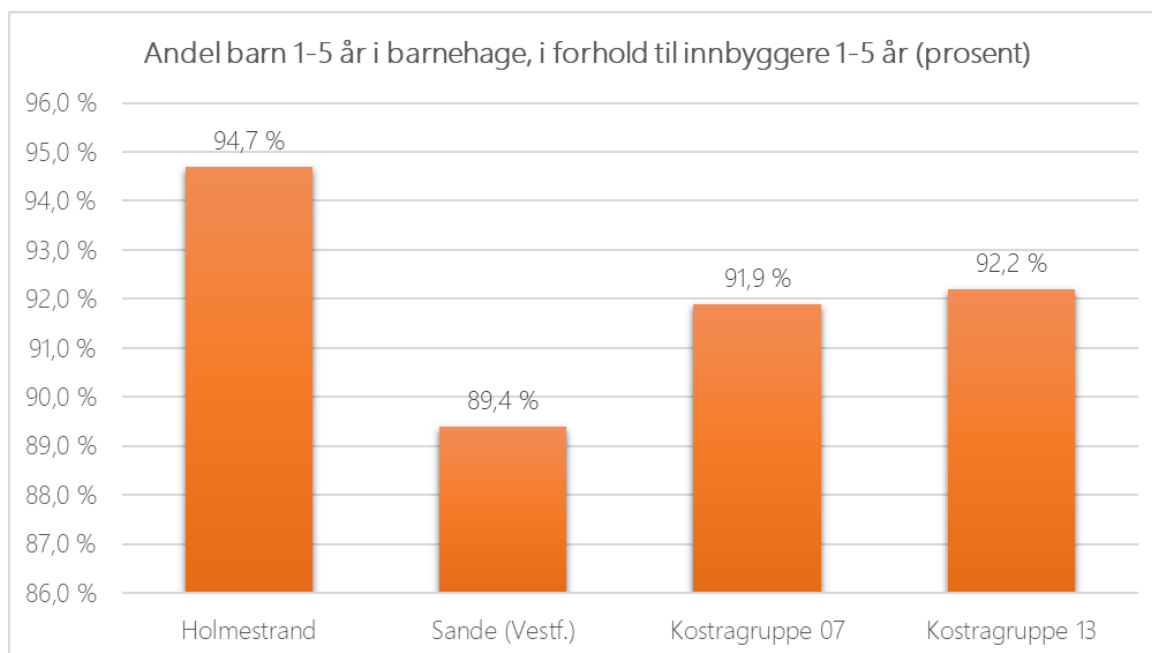
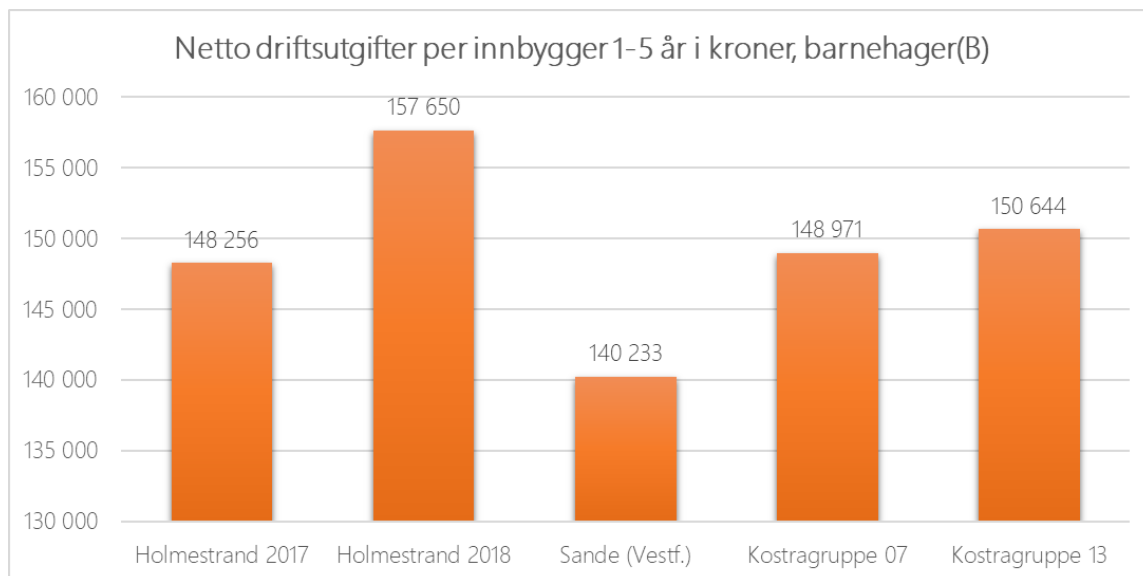
KOSTRA-tallene for 2017 og tidligere år er summen av tidligere Hof og Holmestrand.

Tallene for kultur viser at Holmestrand og Sande er på et relativt likt nivå. Dersom man ser på tidligere KOSTRA-tall (vises ikke i denne grafen) vil man se at det har vært en kraftig økning i de siste årene i Holmestrand. Dette skyldes hovedsakelig utgifter til det nye biblioteket.

Sande og Holmestrand ligger også om lag på samme nivå som kostragruppe 7, som Holmestrand tilhører i dag, men et stykke under gjennomsnittet i kostragruppe 13, som den nye kommunen fra 2020 mest sannsynlig vil tilhøre.

Når det gjelder utgifter til barnehage per innbygger 1-5 år, har Holmestrand hatt en relativt stor økning fra 2017 til 2018, og ligger betydelig over Sande sitt nivå. Dette kan være en konsekvens av at det er en større andel barn som går i barnehagen enn det er i Sande, jfr. de neste to grafene.

Det er noen feil i innrapporterte data både i Sande og Holmestrand, som medfører at nøkkeltallene for grunnskole er feil. Nøkkeltall for dette området kan først presenteres etter at de korrigerede kostratallene offentliggjøres i juni.

9 HELSE OG VELFERD

Det ble opprettet fire felles nye virksomheter med Sande kommune innen Helse og velferd i 2018:

- o Virksomhet Tjenestekontor
- o Virksomhet barn, unge og familie
- o Virksomhet folkehelse, forebygging og frivillighet
- o Virksomhet psykisk helse og avhengighet

9.1 ØKONOMISKE RESULTATER HELSE OG VELFERD

Virksomheter	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Avvik i kr	Avvik i %
300-Helse og velferd felles	7 750	8 539	789	9,2 %
301-Barn, unge og familie	35 601	43 159	7 557	17,5 %
302-NAV Holmestrand og Sande	38 571	41 004	2 434	5,9 %
303-Holmestrand bo- og behandlingssenter	50 359	43 593	-6 766	-15,5 %
304-Hof bo- og aktivitetssenter	27 970	27 228	-742	-2,7 %
306-Hjemmebaserte tjenester	77 328	73 389	-3 939	-5,4 %
307-Voksenhabilitering	69 371	68 249	-1 122	-1,6 %
308-Folkehelse, forebygging og frivillighet	27 081	25 392	-1 689	-6,7 %
309-Psykisk helse og avhengighet	16 698	16 033	-665	-4,1 %
310-Tjenestekontoret	3 969	3 393	-575	-17,0 %
Sum	354 696	349 979	-4 717	-1,3 %

Det ble et merforbruk i 2018 for Helse og velferd på 4,7 mill. kroner (1,3%). I hovedsak gjelder dette legevakt/KAD og kjøp av eksterne plasser - både innen demensomsorg og psykisk helsetjeneste. Videre har 2018 gitt kommunen flere brukere, som igjen har økt behovet for ressurser. Kjøp av eksterne vikarer, samt egne vikarutgifter og overtid har også påvirket resultatet i stor grad.

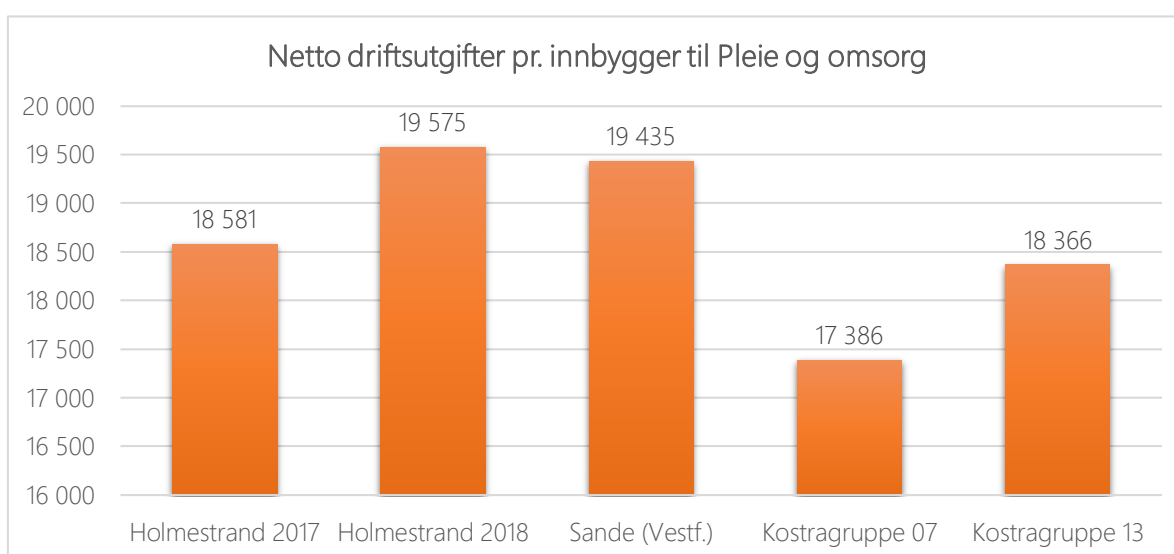
Det er grunn til å spesielt omtale det positive resultatet på virksomhet Barn, unge og familie. Dette skyldes:

- o Bruk av bundet driftsfond
- o Vakanser og sykefravær uten vikar i tjenestene gjennom året
- o Ikke budsjettert refusjon kommunereform og refusjon virksomhetsledelse i Sande
- o Økt refusjon fra staten til Barneverntjenesten
- o Økte inntekter for ressurskrevende tjenester på Traneveien senter for barn og unge
- o Reduserte driftskostnader ved avvikling av EM bofellesskap

Det kan ikke forventes et tilsvarende resultat i 2019 for denne virksomheten.

Når det gjelder refusjon for ressurskrevende tjenester er det i regnskapet for 2018 inntektsført ca. 4,4 mill. kroner mer enn det kommunen vil få. Dette skyldes noen feil i beregningen som lå til grunn for inntektsføringen i regnskapet per 15. februar, og som ble avdekket da revisjonen på et senere tidspunkt skulle revidere refusjonskravet. Dette vil komme til utgiftsføring i 2019-regnskapet, og rådmannen vil foreslå at et disposisjonsfond som i 2017 ble opprettet da Holmestrand i kravet for 2016 fikk mer enn det som ble inntektsført (altså en omvendt situasjon). Dette beløpet er også tilfeldigvis på ca. 4,4 mill. kroner.

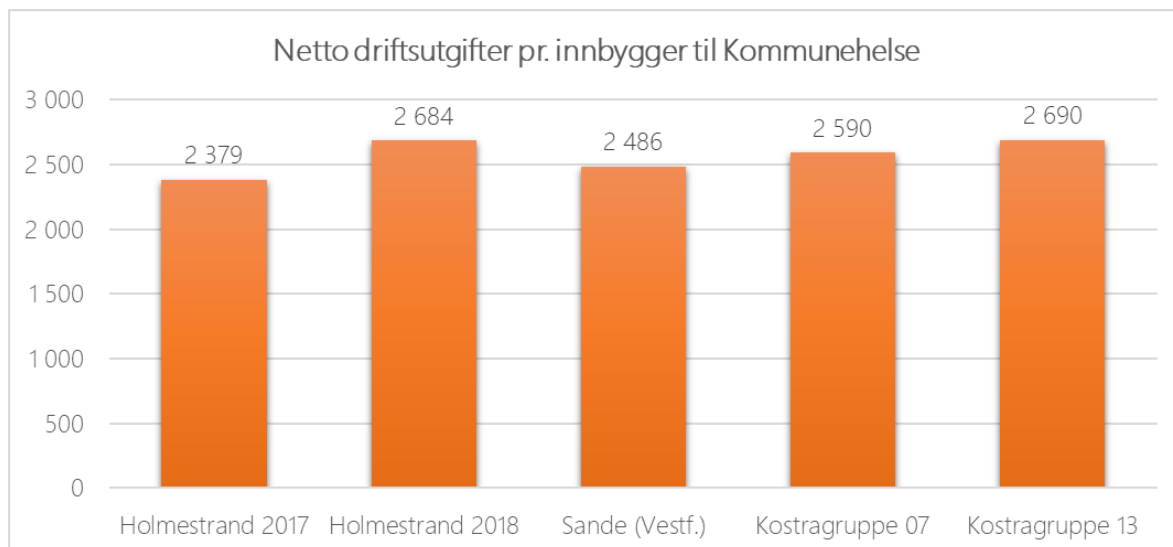
9.2 NØKKELTALL

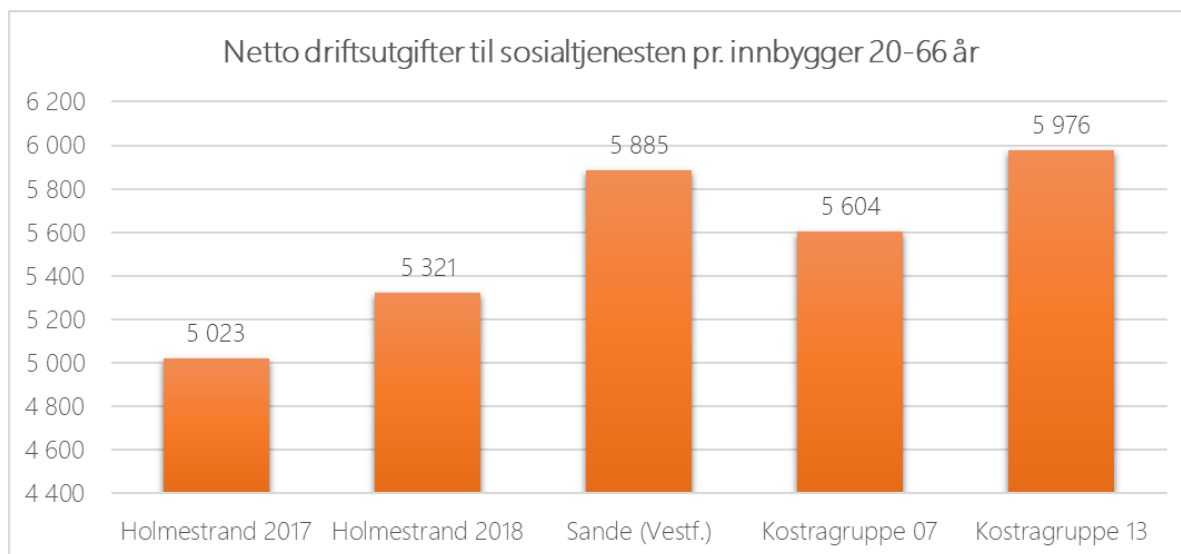
Holmestrand har hatt en relativt stor økning innenfor pleie- og omsorgstjenester per innbygger, og ligger i 2018 om lag på nivå med Sande. Dette henger blant annet sammen med økte behov på enkeltbrukere, og spesielt behovet for kjøp av omsorgsplasser i andre kommuner og hos private leverandører. I forbindelse med kommunesammenslåingen søkes det å redusere omfanget av slike tjenestekjøp, og «ta hjem» de brukerne dette dreier seg om.

Begge kommuner ligger for øvrig til dels betydelig høyere enn de to kostragruppene det sammenlignes med.

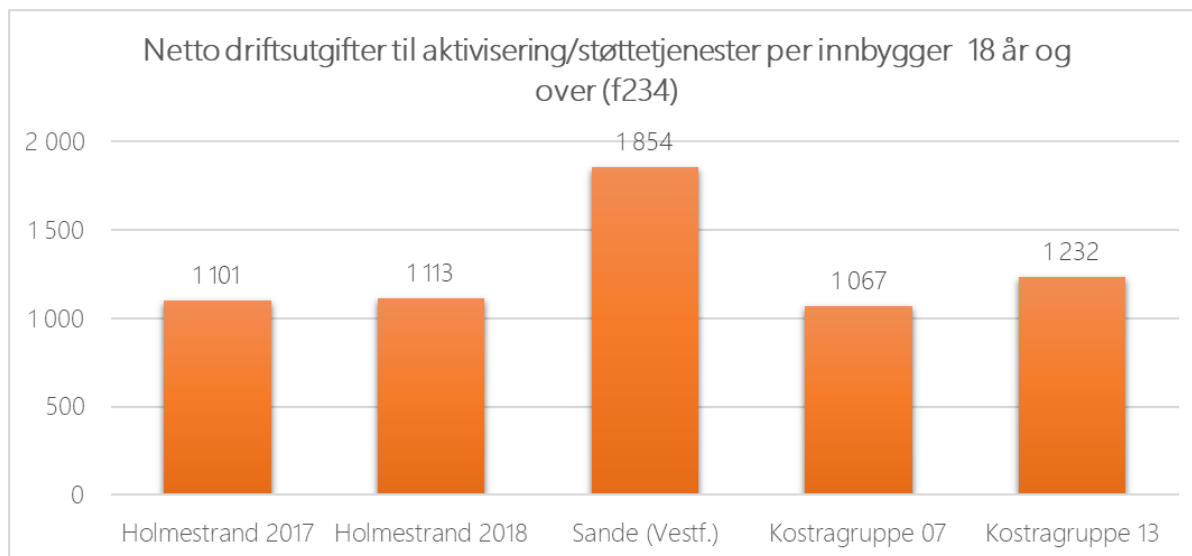

Innenfor kommunehelse (blant annet lege-, fysioterapi- og andre helsetjenester) er det relativt liten forskjell på alle kommunene det sammenlignes med. Holmestrand ligger noe over Sande, men omtrent på nøyaktig samme nivå som kostragruppe 13, som er den gruppen nye Holmestrand 2020 antagelig vil tilhøre.

Tradisjonelt sett har «gamle» Holmestrand ligget høyt på utgifter til sosialtjenesten. Her har tidligere Hof kommune ligget på et betydelig lavere nivå, og ser ut til å dra ned denne utgiften per innbygger til et mer gjennomsnittlig nivå. Sande har i 2018 en noe høyere utgift per innbygger. I Sande regnes ikke barnetrygden med som inntekt, og dette vil bidra til at denne utgiften er noe høyere i Sande enn i Holmestrand.

Innenfor aktivisering og støttetjenester ligger de fleste kommunegjennomsnittene og Holmestrand på tilnærmet likt nivå. Sande skiller seg ut her ved å ha en betydelig høyere utgift per innbygger over 18 år.

9.3 INSTITUSJONSTJENESTER

Holmestrand kommune har to bo- og behandlingssentre med til sammen 80 plasser.

Holmestrand bo- og behandlingssenter har 57 plasser som er inndelt i fire avdelinger:

- Avdeling A har 20 plasser langtid, korttid/rehabilitering.
- Avdeling B har 11 plasser skjermet enhet langtid.
- Avdeling C har 11 plasser lettere demens langtid.
- Avdeling D har 15 plasser langtid

Hof bo- og behandlingssenter har 23 plasser som er fordelt på 3 avdelinger:

- Avdeling A har 6 plasser skjermet enhet langtid.
- Avdeling B har 6 plasser for pasienter med kognitiv svikt langtid.
- Avdeling D har 11 plasser langtid, korttid/rehabilitering.

Begge bo- og behandlingssentra har kjøkken og vaskeri, og drifter dagsenter for hjemmeboende personer med demens. I 2018 ble lokasjonen til dagsenteret i Holmestrand flyttet til Botne og det ble åpnet for et kveldstilbud for denne gruppen i Hof.

Antall inn – og utskrivninger	2014	2015	2016	2017	2018
Holmestrand bo- og behandlingssenter	330	401	431	325	361
Hof bo- og behandlingssenter	Ikke tilgj.	77	105	53	131

Gjennomføring av Samhandlingsreformen har i 2018, som i tidligere år, gitt kommunens bo- og behandlingssentra utfordringer med håndtering av flere komplekse pasientforløp. Det er også en økning i behov og kompleksitet i tilbud til personer med uttalt demenssykdom.

Bo- og behandlingssentra har hatt stort fokus på å bedre rammene rundt kvalitetsarbeid i 2018. Nytt elektronisk pasient journal system er implementert og gav fokus på viktigheten av dokumentasjonsarbeid i tjenesten. Programvaren IKOS er tatt i bruk for å sikre gode bruker- og pasientforløp med sjekklister og frister, tilpasset brukers helse- og livssituasjon og tjenestene som ytes. Moderne varslingsteknologi er implementert for å fremme opplevelse av trygghet, og lokaliseringsteknologi anvendes for å ivareta den enkeltes bevegelsesfrihet. Satsning på kompetanseheving i bo- og behandlingssentra er videreført for alle faggrupper i 2018.

Samarbeidet med Fønix AS er opprettholdt og førte til at flere assistenter utdannet seg til helsefagarbeidere. Pasientsikkerhetsprogrammet er tatt i bruk, og flere ansatte er med i læringsnettverk, ulike kompetansehevende kurs, undervisning og veiledning. Innsatsområde «tidlig oppdagelse av forverret tilstand» er også satt i system og videreført i 2018.

Høsten 2018 har bo- og behandlingssentra hatt fokus på kommunereformarbeid og utarbeidet forslag til hvordan behovet for institusjonstjenester i befolkningen skal møtes fra 2020. I tillegg har det vært fokus på planlegging av innsatsområder i kvalitetsreformen for eldre «Leve hele livet».

9.4 BOTILBUD MED HELDØGNS BEMANNING

Holmestrand kommune har 54 boliger for eldre, 35 boliger for personer med nedsatt funksjonsevne, 3 barneboliger og avlastningsboliger.

Botilbud for eldre

Beboere i omsorgsboligene har mer sammensatte behov for helse- og omsorgstjenester enn tidligere. Det er fortsatt en økende tendens til at flere beboere blir boende i omsorgsboligene, ved forverret tilstand, og ikke ønsker å flytte på institusjon, eller at de blir boende fordi det ikke er ledige institusjonsplasser. I 2018 er den stedlige ledelsen for tjenester til beboere i omsorgsboliger til eldre økt.

Botilbud til personer med nedsatt funksjonsevne

Hjemmebaserte tjenester gis ved seks døgnbemannede enheter og som ambulerende tjenester med base ved to av tjenestestedene. Et av tjenestestedene er tiltak under tvungen omsorg. Dette

driftes etter avtale med staten som dekker alle kostnader. Fem heldøgnstilbud kjøpes av tre ulike private omsorgsleverandører. Avlastningstilbud gis ved et av tjenestestedene, som privat avlastning og ved kjøp av plasser hos to private leverandører.

Tjenester ⁷	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Plasser med heldøgns bemanning	29	29	30	29	29	35
Ambulerende tjenester					3	6
Kjøp av heldøgnstilbud	3	4	3	3	3	5
Privat avlastning				2	5	2
Avlastning i kommunal regi			1	1	1	1
Kjøp av avlastningstilbud					6	5

Tjenestene i boligene ytes som praktisk bistand, opplæring, personlig assistanse, helsetjenester og avlastning, etter vedtak og individuell tilpassing. Brukermedvirkning sikres ved ansvarsgruppemøter samt god og jevnlig dialog med brukere og deres pårørende. Hver tjenestemottaker har en tjenesteansvarlig og en primærkontakt kvalitetssikret med IKOS (verktøy for kvalitetssikring av tjenestene). Tjenestestedene har i 2018 hatt ukentlige fag – og driftsmøter hvor verneombud deltar og månedlige medbestemmelsesmøter med tillitsvalgt. Ansatte og tjenesteledere har i 2018 hatt et spesielt fokus på avviksrapportering og avvikshåndtering.

Avlastning og botilbud for barn og unge

Tjenesten, lokalisert i Traneveien, fikk økt antall brukere etter sammenslåing med Hof og ble fra årsskiftet organisert i virksomhet Barn, unge og familie. Det er en jevn vekst innenfor habiliteringstjenester til barn og unge. Tiltakene innebærer avlastning, barnebolig og ulike aktivitetstilbud på dagtid. Holmestrand kommune har fra januar 2018 tre barneboliger og én tilgjengelig plass for avlastning som benyttes til å gi seks brukere avlastning i institusjon. I tillegg gis omfattende avlastning i hjemmet på daglig basis.

«Etter skoletid»-tilbudet er hjemlet som avlastningstjeneste og gis i lokalene i Traneveien.

Støttekontaktgruppen har base på Svingen aktivitetssenter. Varierende tjenesteomfang, som er direkte knyttet til brukernes individuelle vedtak, har i 2018 gitt tjenesten en spesiell utfordring med turnusendringer for å sikre at tjenestene ytes med rett kompetanse til rett tid.

⁷ Tall for 2017 og tidligere omfatter kun tidligere Holmestrand kommune.

Traneveien senter for barn og unge	2015	2016	2017	2018
Privat avlastning (utenfor institusjon)	7	5	4	13
Avlastning – barnebolig (i institusjon)	4	7	8	9
Kjøp av tjenester				2
Støttekontakter				11
«Etter skoletid»-tilbud - ukedager og ferier				2
«Aktiv fritid for alle» - gruppetilbud				3

9.5 AKTIVISERING OG ARBEID

Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)

Kommunen har hatt avtale om medfinansiering av VTA ved to bedrifter i 2018; Veksthuset- kreativ kompetanse og RAK. I tillegg kjøpes to plasser ved andre VTA-bedrifter.

Dag- og aktivitetstilbud

For personer som ikke fyller kriteriene til VTA-plass tilbys det aktivitetstilbud ved Svingen aktivitetssenter. Her gis tilbud om arbeidsrelaterte oppgaver og aktivisering. Svingen aktivitetssenter har utvidet sine lokaler i 2018 ved å etablere en satellitt i kommunes lokaler ved gamle brannvakta. Kommunen driver også et seniortilbud i botilbudene to formiddager i uken, samt to fritidsgrupper en kveld per uke som alternativ til individuell støttekontakt.

Tjenester ⁸	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Individuell støttekontakt	42	43	37	39	43	57
To Fritidsgrupper	4	4	9	11	9	12
Seniortilbud	7	7	6	6	6	7
VTA –plasser	25	25	26	26	26	34
Svingen aktivitetssenter	8	7	12	13	18	16

Kjærsenteret

Senteret har videreført kafedrift og serverer middag daglig til beboere og besøkende. Forebyggende aktiviteter ved senteret er opprettholdt og det drives utleie av lokalene både til møter og helsefremmende aktiviteter. Senteret samarbeider tett med frivillige lag og foreninger. I 2018 er det etablert samarbeid med Holmestrand videregående skole og elever har bidratt på seniornett ukentlig. Gausetangen barnehage har bidratt med «Helse, samspill og livsglede» månedlig i 2018, og barn fra Montessori barnehagen og skolen har deltatt i aktiviteter sammen med seniorenene. Kjærsenteret er en arena for integrering og trening og har hatt 3 kandidat på språktrening, 2 kandidater i skolepraksis, 1 kandidat i arbeidstrening og 1 kandidat har sonet via Kriminalomsorg i frihet.

⁸ Tall for 2017 og tidligere omfatter kun tidligere Holmestrand kommune.

Kjærsenteret fikk dette året en testamentert gave pålydende 791.871 kroner øremerket trivselstiltak for brukere.

9.6 HJEMMEBASERTE TJENESTER

Hjemmebaserte tjenester omfatter hjemmesykepleie, praktisk bistand, hverdagsrehabilitering, kreftkoordinator, psykisk helsetjeneste for voksne og brukerstyrt personlig assistanse. Tjenestene utformes individuelt for at den enkelte i størst mulig grad skal greie seg selv i dagliglivet, og den enkeltes hjelpebehov vurderes med fokus på den enkeltes ressurs. Velferdsteknologi prioriteres på områder hvor det kan oppnås effektiviseringsgevinster som bidrar til å gjøre tjenestene mer robuste og trygghetskapende. I 2018 har tjenestene vært preget av at nye pasienter utskrives fra sykehuset raskere og er dårligere som følge av kortere rekonvalesenstid.

Hjemmesykepleie

Hjemmesykepleien hadde en organisatorisk omlegging fra tre til fire soner i 2018; Kjær, Rove, Botne og Hof. Tjenesten har hatt et stort fokus på kompetanseheving knyttet til videreføring av Pasientsikkerhetskampanjen «Tidlig oppdagelse av forverret tilstand» i 2018. Dette har ført til en positiv praksisendring der samarbeid mellom ulike instanser er styrket og resulterer i økt trygghet for brukere og personell.

Omlegging fra analoge til digitale trygghetsalarmer med brannvarsling ble gjennomført i 2018 for tjenestemottakere i Hof.

Hverdagsrehabilitering

Hverdagsrehabiliteringen er en tverrfaglig tjeneste basert på intensiv tidlig rehabiliteringsinnsats etter sykdom, skade og behandling. Hverdagsrehabiliteringstjenester avvikles gradvis etterhvert som aktivitetsfunksjonen hos brukeren bedres. Hverdagsrehabilitering gis som tidlig intervensjon og behovet for hjemmesykepleie i etterkant uteblir ofte, eller blir minimert. Brukerne gir i etterkant ofte uttrykk for økt tro på egne evner til fysisk aktivitet og mestring av dagliglivet.

92 registrerte brukere fikk denne tjenesten i 2018, og «Hverdagsrehabiliteringsteamet» hadde 117 henvendelser.

Psykisk helsetjeneste for voksne

Psykisk helsetjeneste omfatter oppfølging og utlevering av medikamenter til brukere i Legemiddelasstert rehabilitering (LAR), ambulerende tjenester i form av hjemmesykepleie, psykiske helsetjenester, praktisk bistand og opplæring, fengselshelsetjenester, oppsøkende arbeid, heldøgns oppfølging i bolig, samt brukerstyrt aktivitetssenter. I 2018 er tjenesten styrket med psykolog og det har vært et spesielt fokus på å utvikle tilbud som samtalerapi og relasjonsarbeid, gruppebehandling for brukere og pårørende og selvhjelps- og aktivitetstilbud. Psykisk

helsetjeneste for voksne samarbeider tett med andre kommunale virksomheter, lege, spesialisthelsetjeneste, NAV, politi og frivillige aktører. Samarbeidet med Kirkens Bymisjon er videreutviklet i 2018, med et særlig fokus på god samhandling rundt personer som strever med fysisk og psykisk helse som følge av omfattende avhengighetsproblematikk.

I 2018 har mer ansvar og flere oppgaver blitt overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Psykisk helsetjeneste opplever et meget stort henvisningstrykk og får i større grad enn tidligere spesialiserte oppgaver. Ved utgangen av 2018 er det 250 personer som følges opp av tjenesten. Tallet er økende, og det er spesielt to grupper som øker i antall; eldre og unge voksne. Disse strever i hovedsak med angstlidelser, depresjon, ensomhet og relasjonelle utfordringer. Kommunen har videre stadige utfordringer med boliger til mennesker med psykiske eller avhengighetsrelaterte utfordringer. Kommunens Boligsosiale handlingsplan 2015-2018 ble evaluert i 2018, og førte blant annet til at kommunen og Holmestrand Boligstiftelse startet et prosjekt for oppsett av botilbud til personer med ruslidelser.

Det er høyt fokus på personlig og profesjonell utvikling og relevant kompetanseutvikling hos ansatte, som tilrettelegges gjennom internundervisning og spesialistutdanninger. Tjenesten anvender IKOS elektronisk tavle for kvalitetssikring og styring. IKOS muliggjør også at tjenesten kan innhente statistikk over pasientgrupper, forekomst, risiko og ressurser. I tillegg er brukere med vedtak registrert og kartlagt i Brukerplan i 2018, som i tidligere år.

Fengselhelsetjenesten er en egen kommunal helseavdeling i Hof fengsel med tre sykepleiere og to leger. I 2018 har kommunens psykolog og ROP- konsulenter også deltatt i arbeidet ved fengselhelsetjenesten. Hof fengsel har hatt inntil 1000 innsettelse pr år, men en markant nedgang av innsettelse i 2018. Fengselet ble vedtatt nedlagt i utgangen av 2018.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er praktisk bistand, opplæring, personlig assistanse og støttekontakt, basert på individuelle vedtak, der bruker selv er arbeidsleder. Kommunen er arbeidsgiver med unntak av et tiltak hvor bruker selv er arbeidsgiver. Tilbudet følges opp av egen tjenesteleder.

BPA-brukere ⁹	2014	2015	2016	2017	2018
Antall brukere	9	5	7	6	11

Velferdsteknologi

Økt og forbedret bruk av velferdsteknologi er et viktig virkemiddel for å nå målene om brukermedvirkning og selvstendighet. Kommunene Holmestrand og Sande har etablert felles velferdsteknologiplan 2018-2020, for å sikre god implementering av velferdsteknologi i

⁹ Tall for 2017 og tidligere omfatter kun tidligere Holmestrand kommune.

kommunene. Planen ble politisk vedtatt i april 2018 som vedlegg til Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2018 til 2020.

Et tverrfaglig team med ansvar for kartlegging, individuelle tilpasninger, opplæring og oppfølging av velferdsteknologi ble etablert og iverksatt høst 2018 ved hjelp av tilskuddsmidler fra Fylkesmannen i Vestfold. Ved utgangen av 2018 er nytt sykesignal-system implementert på Holmestrand bo- og behandlingssenter, alle trygghetsalarmer er digitale og med røykvarsler, samt knyttet opp mot responsentertjenester med helsefaglig siling. Stadig flere brukere får tilbud om lokaliseringstjeneste (GPS), og kommunen innfører ulike former for elektronisk medisineringsstøtte. En prosess mot anskaffelse av elektroniske dørlåser til brukere av hjemmetjenester har også vært pågående i 2018.

9.7 GOD OPPVEKST HOLMESTRAND

Forankring av tilbud til barn, unge og familier i «God oppvekst Holmestrand» er en suksess! Her er det etablert nær samhandling mellom kultur, barnehager, skoler, PPT og aktuelle hjelpetjenester til barn, unge og familier som kommer til uttrykk i SamBUH-samarbeidet.

SamBUH

SamBUH sikrer tidlig tverrfaglig innsats overfor utsatte barn og unge, ved at ansatte går fra bekymring til handling. Arbeidet med revisjon av SamBUH er en kontinuerlig prosess og nytt nettsted ble tilgjengelig våren 2018.

9.8 UNGDOMSLOS

Holmestrand kommune søkte tilskudd til prosjekt for «Oppfølgings- og losfunksjon for ungdom» i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFdir) i 2015. Midlene ble tildelt høsten 2015 og ungdomslosen ble tilsatt med oppstart i januar 2016. LOS-prosjektet ble avsluttet som planlagt i juni 2018. Målgruppen har vært ungdom i alderen 14-23 år som står utenfor, eller står i fare for å falle utenfor, skole og arbeid. Tilskuddsordningen har lagt til rette for mer samordnet tilbud og tettere oppfølging av ungdom som er i en vanskelig livssituasjon, med mål om å styrke ungdommenes skoletilknytning, trivsel og mestring i samarbeid med forelder og relevante tjenester.

LOS-prosjektet har gitt positive resultater for et flertall av de ungdommene som har fått hjelp. Til tross for positive resultater med LOS-funksjonen har virksomheten etter en samlet vurdering ønsket å rigge et system som når alle elever med utfordringer knyttet til skolefravær. Høsten 2018 ble det opprettet et kompetanseteam knyttet til alvorlig fravær og skolevegring der relevante ressurser sitter samlet og er tilgjengelig hver annen uke. Kompetanseteamet veileder i saker og koordinerer individuelle tiltak i samhandling med relevante parter.

9.9 FOLKEHELSE

Holmestrand kommune prioriterer helsefremmende og forebyggende innsats. I 2018 etablerte kommunen en egen virksomhet Folkehelse, forebygging og frivillighet for å samle og sette enda sterkere fokus på disse viktige sektorovergrepene. Området omfatter tjenester som skal fremme helse og mestring og forebygge skade, uhelse og sosiale utfordringer på befolknings, tjeneste og individnivå.

Samfunnsmedisin

Kommuneoverlegene bidrar med innspill til kommunens ulike planarbeid for å sikre at folkehelsehensyn ivaretas. Kommunene har hatt flere krevende smittevernsaker i 2018 som har vært håndtert i samarbeid med Folkehelseinstituttet og lokale helseforetak.

Folkehelsekoordinator og friskliv

Folkehelsekoordinator skal ha oversikt over og drive målrettet arbeid for å bedre folkehelsen, synliggjøre behov for, og koordinere forebyggende innsats, styrke innsatsen for tidlig intervensjon og ansvarlig gjøre andre. I 2018 har kommunens samlede Folkehelsekoordinatorressurs på rundt 25 pst vært preget av noe vakanse og knyttet opp til drift av Frisklivsresept. Dette med treningsgrupper 2 ganger ukentlig i Holmestrand og 2 ganger ukentlig i Hof.

Folkehelsekoordinator har deltatt på fire nettverksmøter på fylkesnivå, vært ansvarlig for saksbehandling knyttet til partnerskapsavtalen, og representert kommunen i Skoleskiprosjektet.

Frivillighetskoordinator og frivilligaktiv.no

Kommunens frivillighetskoordinator følger opp og samarbeider med organisasjoner, lag og foreninger for å stimulere til fellesinnsats i folkehelsearbeidet og til økt frivillig innsats lokalt. I tillegg drifter Frivillighetskoordinator nettportalen frivilligaktiv og har ansvar for den årlige samarbeidsplattformen Å løfte i fellesskap. Frivillighetskoordinator har også vært midlertidig leder av Hof Frivilligsentral som ble etablert i 2018, deltatt i aktiviteter i regi av fylkeskommunen i nytt folkehelseprogram, vedlikeholdt etablerte samarbeidsprosjekter og hatt koordinatoransvar for TV aksjon 2018. Det har vært noe vakanse og et skifte i stillingen i løpet av året.

Å løfte i fellesskap 2018 ble gjennomført i slutten av november. Samskaping for å løse utfordringer med barrierer for barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter var temaet. Deltakerne var fra ulike frivillige lag, foreninger og organisasjoner, lokalpolitikere og medarbeidere i Sande og Holmestrand kommuner. Deltakerne ble utfordret på å bryte gamle tankemønstre og tankebaner for å frambringe nye og nyttige løsninger på hvordan lokalsamfunnet kan løse sosial ulikhet hos barn og unge. Resultatene skal anvendes inn mot kommunens prosjekt i program for folkehelse i Vestfold.

Hof Frivilligsentral

Hof Frivilligsentral ble åpnet 21.juni 2018 med i underkant av 100 fremmøtte. Frivilligsentralen eies av Holmestrand kommune med en tilknyttet arbeidsgruppe bestående av representanter fra fire frivillige organisasjoner i Hof: Hof og Eidsfoss Pensjonistforening, Kaarby Sanitetsforening, Lions Club Hof og Fremtiden i vår hender. I 2018 ble det i regi av Hof Frivilligsentral etablert og gjennomført; ukentlig «foreldre-barn treff», Vaktmestertjeneste og Reflekskampanje.

Forebyggende hjemmebesøk

I 2018 er det for første gang gjennomført Forebyggende hjemmebesøk til eldre i Holmestrand. Oppslutningen blant de eldre lokalt var på hele 91 pst sett opp mot en oppslutning på landsbasis på 52 pst i 2014. De fleste eldre i kommunen er tilfreds, men vi har et mindretall som ikke opplever å ha det like bra. Forebyggende hjemmebesøk synes imidlertid å være en egnet arena for å motivere til sosial og fysisk aktivitet blant «yngre» eldre. Forebyggende hjemmebesøk er også et tiltak som kan bidra til å oppfylle kommunens ansvar for det forebyggende helse- og omsorgsarbeidet rettet mot eldre og for kommunens oppgaver i folkehelsearbeidet.

Sterk og stødig – treningsgrupper for eldre hjemmeboende ble igangsatt i kjølvannet av forebyggende hjemmebesøk i 2018. Målgruppen for sterk og stødig grupper er hjemmeboende eldre som klarer seg godt i eget hjem uten særlig bistand fra kommunen.

9.10 BARNE- OG FAMILIESENTERET

Aktivitet ¹⁰	2015	2016	2017	2018
Fødsler	99	117	100	127
Konsultasjoner på helsestasjon - barn 0-4 år	3 526	3 976	3 686	5 327
Konsultasjoner i skolehelsetjenesten	2 430	3 272	3 566	5 116
Konsultasjoner i ungdomshelsestasjon	248	260	307	398 ¹¹
Konsultasjoner smittevern	40	71	187	153
Konsultasjoner hos jordmor	539	579	537	848
Konsultasjoner flyktningshelse	187	277	133	121

Tidlig innsats, avdekking av utfordringer og oppfølging av disse, i tillegg til at mange strever med store og sammensatte problemstillinger, krever tett og omfattende oppfølging.

Bedrede rutiner for tverrfaglig samhandling, SamBUH og opprettelse av «Barne- og familiesenteret» bidrar til økt aktivitet i tjenesten da flere saker og problemstillinger vedrørende barn, unge og familier blir avdekket. Mange familier har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer, og hvert år opplever et stort antall barn at foreldrene flytter fra hverandre. Slike utfordringer øker behov for en tilstedeværende helsetjeneste.

¹⁰ Tall for 2017 og tidligere omfatter kun tidligere Holmestrand kommune.

¹¹ Høyt antall på grunn av HPV-vaksinering

Organiseringen svarer opp nye forventninger og behov i befolkningen på en bedret måte. «Én dør inn-prinsippet» gir mulighet for mer helhetlige tiltak og sømløse tjenester til brukerne. Endringen styrker fagkompetansen rundt det enkelte barn, ungdom og familie og gir mer robuste fagmiljøer intern.

De forebyggende helsetjenestene har blitt styrket i 2018 med statlig tilskudd på 30 pst økning av jordmorressurs og styrking av psykisk helseteam med 50 pst ressurs fra psykisk helse (stilling knyttet til barn og unge i Hof kommune) og 50 pst ressurs knyttet til statlig styrking av forebyggende barnevern via Fylkesmannen.

Statlig tilskudd til skolehelsetjenesten i 2018 med 100 pst stillingsressurs blir ikke videreført.

Psykisk helseteam for barn og unge

Tjenestetilbudet gis som individuelle samtaler med barn, ungdom og foreldre, i form av familiesamtaler eller ulike gruppeaktiviteter.

Tidsrom	Antall konsultasjoner
4 mnd. i 2016	250
2017	1 528
2018	2 221

Som tabellen viser er det en stor økning i saksmengde innen Psykisk helseteam for barn og unge. Økt saksmengde har ført til at teamet i 2018 har blitt tvunget til å foreta strenge prioriteringer og operere med venteliste.

9.11 ERGO- OG FYSIOTERAPITJENESTEN

Tjenesten består av kommunalt ansatte fysioterapeuter og ergoterapeuter og arbeider med helsefremming, forebygging og behandling til hele befolkningen.

Fysioterapi til barn og unge

Tiltakene rundt fysioterapi for barn og unge samarbeider tett med barne- og familiesenteret. Tjenesten yter i tillegg til individuelle konsultasjoner 4 måneders grupper, gruppe- og undervisningstilbud på barne-, ungdoms- og videregående skole. Fysioterapeuter har videreutdanning innen barn og unge.

Aktivitetstall fysioterapeut barn og unge (ca. 1,2 åv.)	2017	2018
Konsultasjoner (helsestasjon, skoler)	316	474
Andre kontakter (brev, møter, telefoner)		265

Fysioterapeut og ergoterapeut ved Bo- og behandlingssentra

Det ble fortløpende gitt oppfølging av inneliggende pasienter på korttidsopphold tre dager i uken ved Holmestrand bo- og behandlingssenter i 2018. Fysioterapeut deltok i innkomst- og utreisemøter, tavlemøter og ved planlegging og tilrettelegging av bolig før pasientens hjemreise, samt søknad og utprøving av personlige hjelpemidler ved behov. Det har vært ca. 60 pst fysioterapiressurs ved Holmestrand bo- og behandlingssenter i 2018. Ved Hof bo- og behandlingssenter ble det gitt fortløpende oppfølging av inneliggende pasienter ved fysioterapeut og ergoterapeut i 2018. Tavlemøter, inn- og utreisemøter samt hjembesøk ble gjennomført. Det har vært ca. 60 pst fysioterapiressurs og 25 pst ergoterapiressurs ved Hof bo- og behandlingssenter i 2018. Ergo- og fysioterapitjenesten har deltatt på ukentlig tverrfaglig dialogmøter ved begge bo- og behandlingssentra.

Ergoterapeut

Kommunens ergoterapitjeneste består av 2 ergoterapeuter i henholdsvis 50 pst og 75 pst stilling som primært gir tjenester til hjemmeboende brukere i privat bolig og omsorgsbolig. I Hof brukes ergoterapiressurser i større grad på institusjon. Ventetiden på henvendelser har i 2018 vært i gjennomsnitt på 6-8 uker. Fysioterapeutene og ergoterapeut bistår hverandre i dette arbeidet. Deltakelse i ansvarsgrupper og IP koordinering rundt enkeltbrukere, både barn og voksne inngår også i ansvarsområdet.

Ergoterapi	2014	2015	2016	2017	2018 ¹²
Antall nye henvisninger om kartlegging	449	495	498	404	540
Antall aktive brukere registrert i NAV	1 107	1 159	1 206	1 540	1 571
Antall innvilgede hjelpemidler søkt via NAV	2 397	2 491	3 097	Ikke tilgj.	Ikke tilgj.

Privatpraktiserende fysioterapeuter Holmestrand (9 år)	2015	2016	2017	2018
Antall fysikalske behandlinger	21 256	17 033	15 395	20 724
Antall behandlinger utført i hjemmet	819	949	653	792
Antall nye pasienter	1 210	1 099	940	1 125
Deltakelse i møter/ansvarsgrupper	64	45	64	58
Antall treningsgrupper	383	383	458	527

Oversikten i tabellen over mangler tall for 75 pst årsverk av privatpraktiserende fysioterapeuter. Antallet hjemmebehandlinger fordeles på de fleste fysioterapeutene.

9.12 HJELPEMIDDELHÅNDTERING

Fra mai 2018 ble Hjelpemiddellager et vertskommunesamarbeid med Sande kommune. Hjelpemiddellageret består av 3 årsverk i 2018.

¹² Inkludert Hof fra juni 2018.

Ulike typer utlån av hjelpemidler effektueres fra kommunens eget lokale lager. Dette gjelder; senger, hjelpemidler til stell og hygiene og forflytning. Primært er dette hjelpemidler til pasienter som skrives ut fra sykehus, ofte på svært kort varsel, og med behov for rask iverksetting av tiltak.

Hjelpemiddelhåndtering – lokalt lager for Holmestrand	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall korttidsutlån	678	778	917	664	503	443	Utlån+service:
Antall serviceoppdrag	922	1 026	1 425	1 449	1 027	976	827
Totalt antall håndterte enheter				7 598	7 629	7 447	8 258

Syn og hørsel	Henvendelser	Hjembesøk
Syn	13	
Hørsel	224 + 55 fra hørs.lege	150
Totalt	292	150

9.13 BARNEVERNTJENESTEN

Fra 1.5.2018 ble det etablert vertskommunesamarbeid med Sande på barnevernområdet. Holmestrand er vertskommune for samarbeidet. Barneverntjenesten har etter sammenslåingen gått fra å arbeide etter en generalistmodell til å jobbe spesialisert innenfor tre ulike områder. Teamene er undersøkelse- og oppfølgingsteam, omsorgsteam og utøvende tiltaksteam. Barneverntjenesten har et høyt antall saker pr kontaktperson. Dette skaper utfordringer i forhold til å sikre kvalitet i arbeidet, bygge en stabil kultur og unngå at tjenesten får unødige høy turnover. En aktuell risiko og belastning i barneverntjenesten er trusler og vold mot ansatte.

Økonomiske utfordringer i barneverntjenesten

Stort press på barneverntjenesten i 2018 har gitt økt bruk av ekstern konsulentbistand i omfattende og komplekse saker. Tjenesten hadde i 2018 flere kostnadskrevende tiltak knyttet til institusjonsplasseringer og kjøp av private tjenester til oppfølging i boforhold. Barneverntjenesten har flere kompliserte og krevende saker som også skal håndteres i kommende år, og den høye aktiviteten kan fortsatt føre til økte kostnader til kjøp av tjenester fra staten, fosterhjem eller alternative tiltak framover.

Det har også i økende grad vært behov for juridisk bistand i forberedelser til saker som fremmes for Fylkesnemnda og i rettssystemet.

Stadig flere fosterhjem får forsterkning i form av flere KS-satser pr. plassering. Omsorgsteamet har i 2018 reforhandlet grad av forsterkning i flere fosterhjem. I 2018 ble merforbruket i barneverntjenesten dekket av bundet driftsfond.

9.14 TILTAK FOR ENSLIGE MINDREÅRIGE FLYKTNINGER (EMF)

Pr. 31.12.2018 er det 13 ungdommer som mottar tiltak i tjenesten. I siste 4-årsperiode fordeler ungdommene i EMF-tiltaket seg slik:

2015	Bofellesskap	Hybel	Sum
14-18 år	3	2	5
18-20 år	1	5	6
20-23 år	0	0	0
Sum 2015	4	7	11

2016	Bofellesskap	Hybler	Sum
14-18 år	2	0	2
18-20 år	1	7	8
20-23 år	0	3	3
Sum 2016	3	10	13

2017	Bofellesskap	Hybler	Sum
14-18 år	4	0	4
18-20 år	0	7	7
20-23 år	0	3	3
Sum 2017	4	10	14

2018	Bofellesskap	Hybel	Sum
14-18 år	3	0	3
18-20 år	0	2	2
20-23 år	0	8	8
Sum 2018	3	13	13

Kort historikk EMF

Holmestrand kommune har hatt politisk vedtak om å bosette 4 nye enslige mindreårige flyktninger (EMF) i året. I 2015 kom det et rekordstort antall EMF til Norge, og i 2016 og 2017 er det igjen en kraftig reduksjon i antall som får vedtak om opphold i Norge. Anmodningstallet fra IMDi i 2017 var å bosette kun to EMF i Holmestrand og ingen anmodning til Hof kommune. Reduksjonen førte til politisk behandling og vedtak om avvikling av bofellesskap for målgruppen innen 2018 og utfasing av hybeltjenesten innen 2021. Dette resulterte i at Holmestrand og Hof kommuner ikke bosatte nye ungdommer i 2017, og at Holmestrand kommune ikke vil bosette nye EMF framover. Fra november 2017 ble bofellesskapene i Hof og Holmestrand slått sammen i Solåsveien 5 i Holmestrand.

Avvikling av bofellesskap

31.12.2018 ble bosetting av EMF i bofellesskap i Solåsveien 5 avviklet. Omstilling av ansatte i tiltaket har vært en omfattende prosess i 2018. Ungdommene flyttet før selve «tømmeprosessen» ut i egne boenheter med oppfølging fra hybeltjenesten. Ved årsskiftet er det totalt 13 EM ungdommer som har gjeldende vedtak etter Lov om barneverntjenester.

9.15 TJENESTETILDELING

Holmestrand kommune har «én dør inn» i tjenesteapparatet. Tjenestekontoret ble opprettet som en egen virksomhet i mai 2018, i et vertskommunesamarbeid med Sande kommune. Kontoret har ansvar for saksbehandling og klagebehandling etter Helse- og omsorgstjenesteloven og Pasient og brukerrettighetsloven. Tjenestekontoret kartlegger, veileder, koordinerer, fatter vedtak og skal bidra til å sikre forsvarlige helsetjenester. Tjenestekontoret har stor tjenesteproduksjon i tillegg til kartlegging og hjemmebesøk. God samhandling og god og relevant kunnskapsformidling mellom tjenestekontoret og de utøvende virksomhetene har vært et fokusområde i 2018.

Henvendelser som omfatter behov for helse- og omsorgstjenester er stadig økende, og tempoet på pasientflyten mellom Sykehuset i Vestfold HF og Holmestrand kommune er høyt også i 2018.

Tillitsbasert saksbehandling

Som ledd i gjennomføring av Opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering 2018-2020 har det vært arbeidet med å beskrive en tillitsreform i saksbehandling og tjenesteyting i 2018.

Holmestrand kommune vil gradvis gå fra en bestiller-utførermodell til tillitsmodell gjennom et reformarbeid som startet i 2018 med rehabiliteringspasienter i institusjon som pilot. En tillitsreformen har som mål å øke kvalitet og trivsel i komplekse offentlige tjenester, men også å spare kostnader.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen skaper fortsatt behov for endret kompetanse i det kommunale tjenesteapparatet. Det er etablert system på tvers av virksomhetene i omsorg som sikrer behovet for intern koordinering, slik at rett ansatt får rett informasjon til rett tid. Dette sikrer pasienten et forutsigbart og godt nok tilbud etter hjemreise fra sykehus.

Aktivitet	Antall 2016	Antall 2017	Antall 2018
Totalt antall pasienter det er samhandlet om	518	577	558
Totalt – nye pasienter ¹³	162	157	150
Utskrivningsklare pasienter fra helseforetak	446	577	492
Antall pasienter mottatt dag 1	419	428	470
Antall døgn ut over dag 1	85	127	52

¹³ Pasienter som ikke har mottatt kommunale tjenester tidligere

Aktivitet	Antall 2016	Antall 2017	Antall 2018
Reinnleggelser	30	27	20
Kjøp av plasser	90	99	118
Pasienter til plass på sykehjem	63	71	66
Pasienter til hjemmet med hjemmesykepleie	26	19	11
Pasienter som ikke har behov for tjenester	10	20	21
Avmeldte pasienter	24	94	52
Fakturerte «overliggedøgn»	518	577	558

Opptrappingsplan for Habilitering og rehabilitering

Ny opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering ble behandlet i Kommunestyret i Holmestrand den 25. april. Planen vil gjelde for årene 2018 til 2020 og styrke habiliterings- og rehabiliteringstjenestene i kommunen med ulike tiltak. Habilitering og rehabilitering handler om å sette menneskets egne ressurser i sentrum. Det handler om å gi alle muligheten til å oppnå egenmestring og et best mulig funksjonsnivå.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering skal sikre at kommunens innbyggere mottar gode tilbud i egen kommune og at potensialet for rehabilitering utredes før kompenserende tiltak iverksettes. Kommunene har fått en viktigere rolle i å sørge for helse- og omsorgstjenester til befolkningen. Hovedtyngden av habiliterings- og rehabiliteringstilbud skal gis av brukernes hjemkommune, mens spesialisthelsetjenesten gir tilbud i kortere perioder. Brukerne skal kunne bo hjemme så lenge som mulig og få helsetilbud så nært hjemmet som mulig.

Dette gjør det nødvendig å organisere tjenestene slik at ressursene i størst mulig grad når brukerne. Gode digitale løsninger og hensiktsmessig organisering er noen verktøy som kommunen kan ta i bruk i møte med disse utfordringene. Følgende tiltak prioriteres i planperioden:

1. Innføring av ny brukerrolle. Hva er viktig for deg?
2. Revitalisering av koordinerende enhet
3. Innføre hverdagsmestring som tankesett
4. Tidlig innsats barn, unge og eldre
5. Implementering av velferdsteknologi

Hva er viktig for deg-dagen

«Hva er viktig for deg? -dagen» ble første gang markert i Holmestrand den 6. juni 2018. Det ble holdt stands over hele kommunen for å sette fokus på brukerne av helsetjenester. Ved å stille spørsmålet «Hva er viktig for deg?» flyttes oppmerksomheten fra sykdom til helse og fra diagnose til hele mennesket. Dette er en viktig retningsendring i helsevesenet basert på en helsefremmende tilnærming og en styrket pasientrolle.

9.16 SOSIALE TJENESTER

NAV sitt hovedoppdrag er å bistå og følge opp brukere mot arbeid slik at de kan bli selvhjulpne og sørge for eget livsopphold. Bidra til økt livskvalitet og livsmestring. Brukere som har behov for bistand fra NAV for å skaffe eller beholde arbeid sikres tidlig avklaring ut fra sitt individuelle behov. NAV skal tilby tjenester og tiltak ut fra den enkeltes behov og ressurser og sikre at oppfølging skjer i samarbeid og samhandling med den enkelte.

Det legges vekt på å ikke skille mellom statlige og kommunale tjenester. Som kommune leveres tjenester etter brukers behov, og ikke hvem som er ansvarlig for tjenesten. Dette er et viktig likebehandlingsprinsipp. Kommunale tjenester i NAV er som følger:

- Økonomisk sosialhjelp
- Husbankens virkemidler (startlån, tilskudd, bostøtte.)
- Bosetting og oppfølging - Flyktninger
- Midlertidig bolig
- Boligkoordinator
- Kvalifiseringsprogram

I mai 2018 ble det nye NAV kontoret, et vertskommunesamarbeid, etablert. Kontoret består av fire avdelinger med hver sin avdelingsleder, ledet av virksomhetsleder i NAV. 2018 er i all hovedsak brukt til å etablere det nye kontoret med nye avdelinger.

Talenthuset

I 2018 startet planleggingen av samlokalisering av Talenthuset i Holmestrand og Tiltaksteamet i Sande. Målsetting med tiltakene er lik; at ungdommer skal få kunnskap om arbeidsmarkedet, muligheter for utdanning, få innsikt i hvor det finnes ledige jobber, hvordan skrive søknader, få intervjutrening, få informasjon om psykisk og fysisk helse og økonomi. Ungdommene gis også mulighet til å få jobberfaring. Det er i 2018 arrangert utviklingskvelder på Talenthuset hvor ungdommene kan gi direkte tilbakemelding på hva man anser som bra, mindre bra og utviklingsmuligheter.

I 2018 iverksatte NAV Holmestrand Podcasten «Unge søkende». Denne er drevet av ungdommer tilknyttet Talenthuset i samarbeid med Studio 1915. Hensikten med Podcasten er å gi unge arbeidssøkende konkrete tips om hvordan søke jobb og hvordan forholde seg til NAV. Siden oppstart i april 2016 har ca. 127 ungdommer fått tilbud via Talenthuset. Resultater viser følgende: Antall deltakere i jobb: 58, i utdanning, arbeidstrening: 26, i utredning eller behandling: 4, i Talenthuset: 22, flyttet: 9, avbrutt/ikke møtt: 7, ufør: 1.

Aktivitetsplikt

Aktivitetsplikt for sosialhjelpsbrukere under 30 år ble innført fra 1.januar 2017 etter endringer i Lov om Sosialtjenester i NAV. Alle ungdommer under 30 år som mottar økonomisk sosialhjelp, og som det vurderes å kunne sette aktivitetskrav til, får krav om aktivitetsplikt. Det er satt av egen ressurs som behandler søknader om økonomisk stønad, følger opp vilkår og har tett dialog med veiledere på Talenhuset og Tiltaksteamet.

Flyktninger

NAV har bosatt alle flyktninger i henhold til bystyrevedtak i Holmestrand 2018, og alle som har rett er i introduksjonsprogram innen 3 måneder. Introduksjonsordningen er det sentrale virkemiddel for å integrere nyankomne flyktninger i det norske samfunn og arbeidsliv. Vi har fokus på integrering og at arbeidet blir gjort med god kvalitet og fleksibilitet for å få det til.

Bosatte i Holmestrand kommune

År	Antall
2015	16
2016	25
2017	28
2018	10

Resultater i Holmestrand etter endt deltagelse i introduksjonsprogrammet:

I 2018 ble det avsluttet 8 deltakere i Holmestrand etter endt introduksjonsprogram hvorav 62,5 pst hadde overgang til arbeid eller utdanning og ble selvhjulpne. Fordelingen er som følger:

Holmestrand	Antall
Overgang til arbeid 100 % (selvhjulpen)	0
Overgang til utdanning (selvhjulpen)	4
Overgang til arbeid – deltid. Supplerende sosialhjelp fra NAV	2
Overgang statlig ytelse NAV – Tiltakspenger	1
Flyttet	1
Forsvunnet	0

Midlertidig bolig

Det har i løpet av 2018 blitt fattet ca. 14 vedtak om midlertidig bolig for personer som har stått helt uten tilbud eller mulighet for husværet. Kommunen har ikke nok egne midlertidige boliger. NAV må benytte Holms Motell i Larvik, Holmestrand hotell, private omsorgsinstitusjoner o.a.

Midlertidig bolig alternativer og permanent botilbud til vanskeligstilte, særlig for personer med rus og psykiske vansker, er et økende behov.

Bostøtte

Etter endringer i vilkår gitt av Husbanken for hvem som har rett på bostøtte, er det nå færre som fyller vilkårene og har denne rettigheten. Dette til tross for økte bo og leiekostnader i markedet

generelt. Dette fører til at flere brukere søker og fyller rettigheter for supplerende økonomisk sosialhjelp for å dekke husleiekostnader.

Startlån

Holmestrand kommune ble i 2018 tildelt kr. 30.000 000 til startlån. Alt er lånt ut. Det vil neste år bli vurdert om beløpet søkes økt.

9.17 ØVRIGE PROSJEKTER OG HENDELSER I 2018

Folkehelseprosjektet «Sammen om opplevelser for barn og unge»

Gjennom Nasjonalt program for folkehelsearbeid i kommunene fikk Holmestrandsamfunnet i 2018 tildelt 3 millioner kroner til gjennomføring av et prosjekt for å styrke barn- og ungdomsressurser, og fremme deltakelse og aktivitet på fritiden. Det nasjonale programmet som strekker seg fra 2017 til 2027, er en satsing for å fremme barn og unges psykiske helse og livskvalitet.

I Holmestrand skal hele lokalsamfunnet mobiliseres for å skape aktivitet, samhørighet og opplevelser for barn og unge, fra 2018 til 2022. Prosjektet har fokus på å styrke folkehelsen spesielt rettet mot barn og unge, på bakgrunn av levekårsutfordringer som synliggjøres i kommunens folkehelseprofil, ungdomsundersøkelse og øvrig statistikk der psykiske plager og sosial ulikhet er fremtredende. Det skal utvikles og gjennomføres tiltak for at alle barn og unge skal ha opplevelser og rammer i fritiden, som kan styrke dem inn mot voksenlivet.

Søknader om tilskudd for inkludering av barn i lavinntektsfamilier

I 2018 kom det inn åtte søknader som inneholder ulike tiltak for inkludering av barn i lavinntektsfamilier i Holmestrand fra; Holmestrand skolekorps, Lions club Holmestrand, Vestfold frie filmere, Vestfoldmuseene IKS, Eidsfoss-stiftelsen til aktiv bevaring av kultur og miljø, Jan Grønseth, Kjør for livet AS og Holmestrand kommune. 2018 er det første året det har kommet inn søknader på denne tilskuddsordningen utenom fra Holmestrand kommune selv. Eventuelle tilskudd skal gå til aktivitet i 2019.

Evalueringsplan av Boligsosial handlingsplan 2015 til 2018

Det ble gjennomført en evaluering av Boligsosial Handlingsplan 2015-2018 høsten 2018 for å få konkretisert gjenstående prosjekter i Holmestrand og Hof. Som følge av den politiske behandlingen har kommunen i 2018 søkt samarbeid Holmestrand Boligstiftelse (HBS) om etablering av omsorgsboliger for personer med ruslidelser på Øvre Gausen og for ombygging og oppsett av det tredje småhuset til personalbase med fellesareal på Tyristubben boligfelleskap. Det er også iverksatt et samarbeid rundt nåværende Hof borettslag, slik at dette blir barne- og familievennlig.

Samhandlingsforløp

Samhandlingsforløp er et av satsningsområdene i samhandlingsreformen for å utvikle helhetlig og koordinerte pasientforløp på tvers av forvaltningsnivåene. Forløpene omfatter voksne pasienter innenfor områdene psykisk helse, rus og somatikk som kommune- og spesialisthelsetjenesten samarbeider om. Programgruppen har representanter fra kommunene og sentralsykehuset i Vestfold. Programgruppen har som oppgave å utvikle helhetlige og koordinerte pasientforløp gjennom hele samhandlingsforløpet. Sentrale temaer i forløpet er pasientsikkerhet, brukererfaringer, standardisering, kompetanseutvikling og gjennomføring /oppfølging. Programgruppen følger målbeskrivelser og gjennomføringsplan som er godkjent av overordnet samhandlingsutvalg. Kommunene og sykehuset har nedsatt hvert sitt forbedringsteam. Forbedringsteamet i Holmestrand har representanter fra Bo- og behandlingssenter, hjemmetjenesten, psykisk helsetjeneste og rus, tjenestekontoret, fysioterapeut, kommunelege og fastlege.

NyttBlikk

NyttBlikk var et læringsnettverk for utvikling av heltidskultur. NyttBlikk ble ledet av KS i samarbeid med yrkesorganisasjonene Delta, FF, og NSF. Holmestrand kommune var med i læringsnettverket fra høsten 2015 til avslutningen i november 2017. I kontaktmøte med rådmann 11.4.18 ble retningslinjer for heltidskultur gjennomgått og godkjent. Retningslinjene er nå implementert i alle virksomhetene som har døgn drift. Dette har ført til en kulturendring der tjenestelederne har fokus på å øke stillingsprosenten der det er mulig. Resultat er flere kjente på jobb til enhver tid, noe som er bra for både pasienter og ansatte. Tillitsvalgte er med i alle prosesser og får positive tilbakemeldinger fra ansatte. Grunnet kommunesammenslåingen har arbeidet med heltidskultur ikke vært mulig å prioritere i 2018. Videre arbeid med utvikling av heltidskultur vil tas opp i 2020.

Ny elektronisk pasientjournal (EPJ) og innføring av IKOS

I januar 2018 startet Holmestrand kommune opp nytt EPJ system. Nye systemer må tilpasses kommunens organisering og drift. Det har derfor i 2018 vært brukt mye tid på å bearbeide og lage struktur i det nye systemet. Det har også vært arbeidet med forberedelser til sammenslåing med Sande kommune i 2020.

IKOS er et kvalitetssikringssystem for individbasert kompetanse-styring i tjenestene. Systemet tar utgangspunkt i brukernes behov og har fokus på kompetanse. Brukere og pårørende får en konkret ansvarlig tjenesteyter å forholde seg til. Tjenesteansvarlig sørger for brukerinvolvering, faglig god praksis og samarbeid med andre involverte, som fastlege, sykehus og NAV. Klare ansvarsroller og målrettet bruk av kompetanse bidrar til god styring i kommunal helse- og omsorgstjeneste. I 2018 har IKOS blitt implementert i kommunens bo- og behandlingssentra, hjemmetjenesten og i voksenhabilitering. Verktøyet er nå implementert ut i alle virksomheter, hvor det tenkes tatt i bruk.

Menn i helse

«Menn i helse» er et samarbeidsprosjekt mellom kommune, Nav, fylkeskommune, fylkesmannen, KS og Helsedirektoratet. Målet med prosjektet er å rekruttere menn til helsefagarbeidere i kommunene. Representanter fra kommunen er med på intervju og utvelgelse før oppstart. Deltakerne får tittel helserekrutt og tilbys et komprimert utdanningsløp frem til fagbrev som helsefagarbeider. Det mottas ytelser fra Nav i rekrutt perioden. Lønn fra kommune gjelder under sommerjobb og læretiden.

De første lærlingene fra Menn i helse startet opp medio august i 2018. Dessverre har to av lærlingene valgt å slutte grunnet uenighet om lengde på lærlingtid. Men i helse har tatt denne problematikken på alvor slik at lærlingtid nå tidligere blir avklart.

Holmestrand kommune har avtale om at kommunen kan ta imot seks rekrutter og tre lærlinger. Dette antallet kan variere utfra søkere til Menn i helse. Kommunen har så langt vært fornøyd med helserekruttene og lærling.

Lærlinger som tar helsearbeiderfag er den største gruppen blant lærlingene, og helse er den sektoren der årsverksbehovet i kommunene forventes å øke mest de neste 10 årene. Holmestrand kommune hadde i 2018 ni lærlinger innenfor helsefagarbeiderfaget og en innenfor institusjonskokkfaget. Disse kommer fra ordinær skoleordning. Syv lærlinger hadde tilholdssted i Holmestrand og tre lærlinger i Hof.

10 TEKNISKE TJENESTER

Programområdet omfatter virksomhetene Kommunalteknikk og Plan, byggesak og landbruk. Sistnevnte virksomhet er et vertskommunesamarbeid med Sande fra 01.05.2018 og er lokalisert i Sande rådhus.

10.1 ØKONOMISKE RESULTATER TEKNISK

Virksomheter	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Avvik i kr	Avvik i %
410-Plan-, byggesak og landbruk	6 231	3 673	-2 558	-69,6 %
420-Kommunalteknikk	51 313	48 661	-2 651	-5,4 %
Sum	57 544	52 335	-5 209	-10,0 %

2018 representerer et unntaksår ved at to budsjetter skal smeltes sammen til ett (Holmestrand og Hof) samtidig som det innledes vertskommunesamarbeid med Sande om plan, byggesak og landbruk.

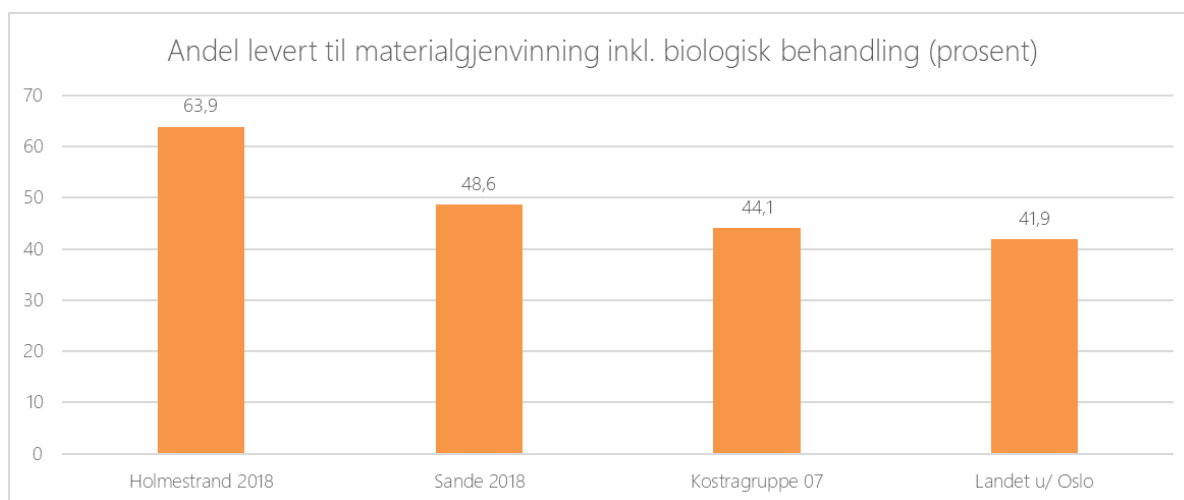
Avvik lønn er i hovedsak knyttet til Plan, byggesak og landbruk. Her har Holmestrand vært vertskommune siden 01.05.2018 uten at budsjettet ble styrket for overførte årsværk fra Sande, som ville være «finansiert» med tilsvarende reduksjon i deres budsjett.

Avvik utgifter er i hovedsak knyttet til Kommunalteknikk, der vaktmestertjenesten skiller seg ut. Her har vi ikke vært i stand til å fange opp utgiftsomfanget som følge av sammenslåingen Holmestrand/Hof da budsjettet ble vedtatt, og ved senere rapportering. Lønn, bygningsvedlikehold, innkjøp av driftsmateriell og serviceavtaler viser et avvik på over 5 mill. kroner. Dette dreier seg i stor grad om reell underbudsjettering, som virksomheten har fått delvis rettet opp i budsjett 2019. Fortsatt mangler 4 mill. kroner på vaktmesterbudsjettet 2019 i forhold til regnskap 2018. Ved første tertialrapportering i 2019 vil det bli redegjort for følgene dette kan få for bygningsvedlikeholdet og behov for økt bevilgning.

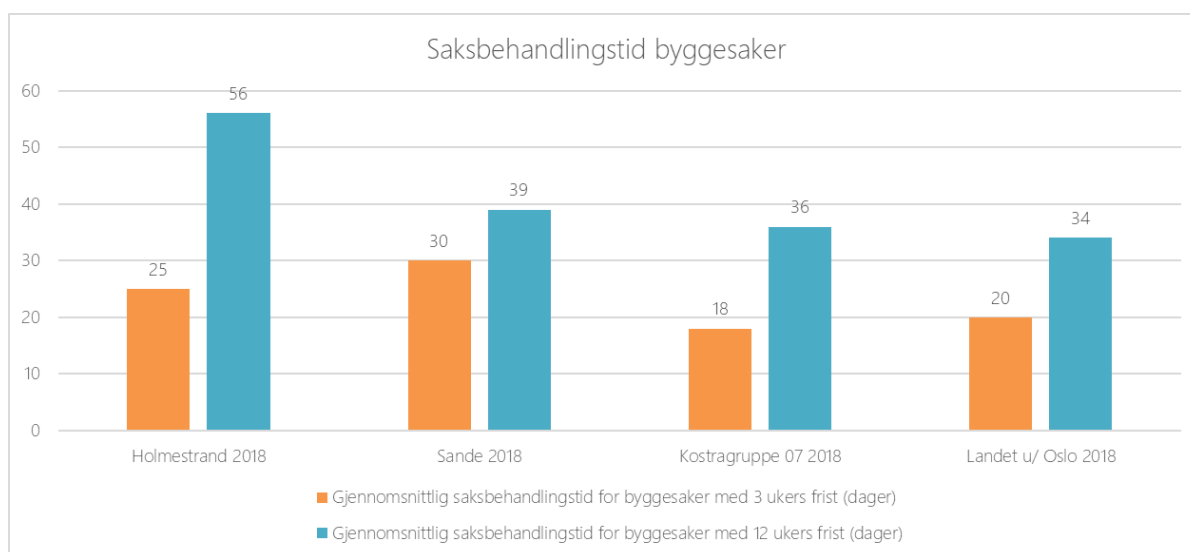
Innenfor Plan og byggesak ble det tilsvarende ikke tatt høyde for utgiftene Sande har til kjøp av tjenester fra Drammen kommune, hvor det ikke er 100 pst selvkost på. I tillegg kommer påløpte merutgifter til lokalisering av virksomheten i Sande rådhus.

Avvik inntekter beløper seg omtrent til avviket på utgifter, men fordeler seg annerledes og kompenserer ikke lønnsavvik og utgiftsavvik fullt ut.

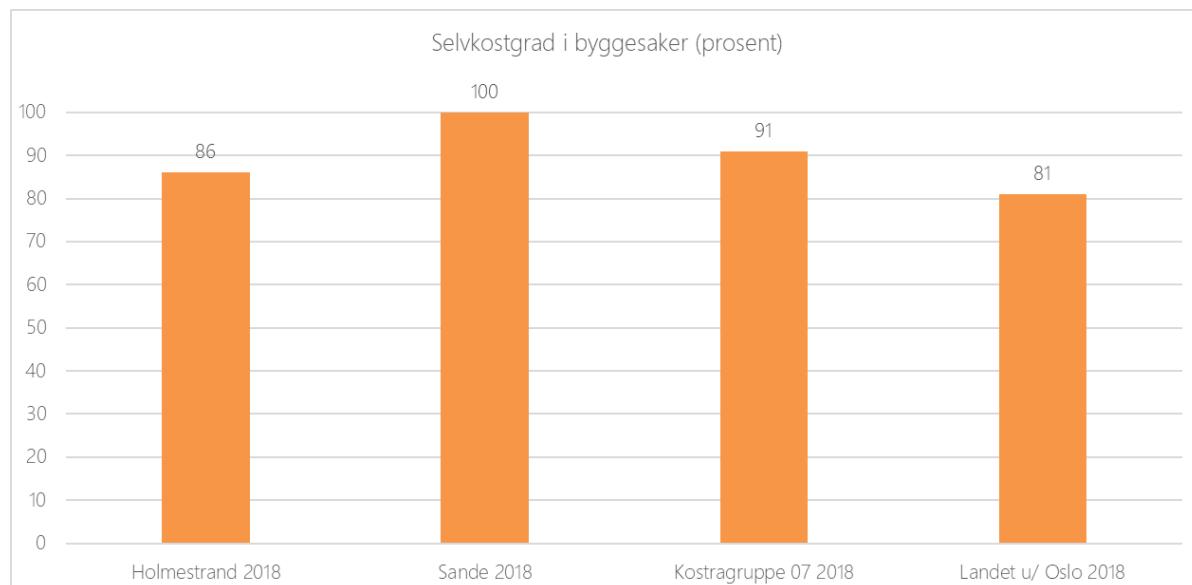
10.2 NØKKELTALL

Holmestrand ligger noe høyere på dette nøkkeltallet enn Sande og de øvrige kommunegjennomsnittene i dette utvalget. Det viser at VESAR-samarbeidet bærer frukter.

Holmestrand opplevde en markant økning i antall byggesaker i 2018, som påvirker saksbehandlingstiden. Se tabell under Plan og byggesak.

Her spiller en restanse av byggesaker pr. 31.12 inn slik at gebyrinntekten først kommer i 2019.

10.3 KOMMUNALTEKNIKK

Året har vært preget av arbeid med kommunesammenslåing Hof og Holmestrand.

«Minimumsversjonen» med tilpasning av forskrifter og rutiner samt nye IKT-verktøy har periodevis tatt mye tid. I tillegg startet arbeidet med kommunesammenslåing med Sande. Dette har krevd ressurser, spesielt i høsthalvåret.

Budsjett 2018 har vært veldig vanskelig å styre/rapportere på. Det er derfor kun rapportert på totalramme i 2018.

Fokuset på vedlikehold av bygningsmassen og internkontrollsystem i forhold til dette har vært et fokusområde også i 2018. Dette er et kontinuerlig arbeid som vil fortsette også i årene som kommer, men som krever ekstra mye arbeid i en fase der alle bygg i ny kommune skal kartlegges og dokumenteres.

Innenfor VA (selvkostområdet) har store prosjekter som blant annet nytt renseanlegg krevd store ressurser. I tillegg har det vært flere andre prosjekter for å forbedre infrastrukturen i Holmestrand sentrum.

Innenfor området vei og park er turvei til Sande ferdigstilt i 2018. Offisiell åpning var 5. november 2018. I tillegg ble ny turvei på Bråtan i Hof offisielt åpnet 11. desember.

Av trafiksikkerhetstiltak som er gjennomført i 2018 kan nevnes;

- o rekkverk langs Brekkeveien mot Eidsfoss kirke
- o rekkverk Hvittefossveien/gamle Hillestad skole

- o merking av fartshumper
- o nye fartshumper ved Gjøklep ungdomsskole
- o nye fartshumper i Lørdalveien, Fløyveien, Lindsetveien

I tillegg ble følgende veier asfalt helt/delvis; Vestre Lianvei, Industriveien, Vikeveien, Kopstadlinna, Kirkebrekka, Hagemannsveien, Kaarbyveien.

I 2018 ble det vedtatt forsøksordning med 1 time gratis parkering i Holmestrand sentrum. Tiltaket har fått positive tilbakemeldinger fra næringslivet og rådmannen vil legge frem ny sak for kommunestyret om dette i første halvår 2019.

Sekkepost teknisk

Prosjekt	Beløp
Parkeringsplass Havnegt. 2	2 020 405
53 % dekket frikjøp parkering	-1 078 411
Belysning turløype i Hof	1 098 000
Sum	2 039 994

10.3.1 Selvkostområde Vann, avløp og renovasjon

Tjenesteområdet omfatter:

- o Vannforsyning gjennom eierskap i Vestfold Vann og vannkildene Farrisvannet og Eikeren
- o Effektiv og sikker distribusjon av nok vann og godt vann til kommunens abonnenter gjennom kommunens ledningsnett
- o Vedlikehold og pålitelig drift av avløpsnettet i henhold til myndighetenes krav
- o Pålitelig drift & vedlikehold av kommunens avløpsrenseanlegg
- o Halvårlig rapportering om status på vedtatte VA-hovedplaner til utvalget for regulering og kommunalteknisk
- o Forhindre forurensende utslipp til resipienter i kommunen
- o Innsamling og behandling av avfall gjennom eierskap i VESAR
- o Drift av nordre Foss gjenvinningsstasjon for kommunens innbyggere og næringsliv gjennom eierskap i Nordre Jarlsberg Avfallsselskap sammen med Horten og Re

I 2018 er det i hovedsak gjennomført prosjektering av prioriterte tiltak vedtatt i hovedplanene for vann og avløp. Flere av oppdragene har tatt vesentlig lenger tid enn beregnet på grunn av kapasiteten til konsulenter samt kompleksiteten på flere av prosjektene. Dette har medført at anleggsvirksomheten ikke har vært like stor som planlagt. Dette medfører at mange prosjekter må videreføres og gjennomføres i 2019.

Prosjektering

- Fossdalen (avløpsledning, vannledning og pumpestasjon)
- Ny hovedledning(er) vann fra Hillestad - Gullhaug mellombasseng. Etappe 1 Bringakerveien
- Forstudie utvidelse av renseanlegg i Hof
- Weidemannsgate etappe 2 – VA-sanering
- Fibo pumpestasjon - avløp
- Nordre Klev (avløpskultvert fra fjellet og ned til Kirkegaten)
- Dunkebekken etappe E og D – VA-sanering

Anlegg

- Sanering VA Weidemannsgate etappe 1 - gjennomført.
- Avløp Dunkebekken etappe A og B – under arbeid etter oppstart i oktober
- Ny vannledning Hauganfeltet-Vikeveien – gjennomført. Øker vannkapasitet og sikrer brannvannsdekning i Hof sentrum.

10.4 PLAN, BYGGESAK OG LANDBRUK

Virksomheten løser følgende oppgaver i et vertskommunesamarbeid med Sande fra 1.5.2018 fordelt på tjenestene Plan, Byggesak, Geodata og Landbruk:

- Kommuneplanlegging
- Forvaltning av geodata
- Plan- og byggesaksbehandling – Ulovlighetsoppfølging
- (Utbyggingsavtaler – Refusjon – Ekspropriasjon) / Flyttet til kommunalsjefen
- Oppmålingsforretninger og føring av matrikkelen
- Friluftslivsmyndighet i Holmestrand
- Landbruksoppgaver og –myndighet

Rapportering på mål i økonomiplanen

I Økonomiplan 2018-2021 er det mål knyttet til Byutvikling og Tettstedsutvikling. For byutviklingen dreier det seg om reguleringen av ny fylkesvei gjennom byen på det nedlagte jernbanesporet. Planen ble vedtatt vinteren 2018, og vegvesenet har kommet godt i gang med videre prosjektering og grunnerv. Utbygging på Strandholmen sør – byggetrinn 2 er i gang og byggetrinn 1, blokka mot Dulpen er tatt i bruk. Resten av Sparebankkvartalet mot sør er under utbygging og gir plass til bl.a. ny dagligvarebutikk og flytting av Vinmonopolet til nye lokaler. Det er igangsatt regulering av UNI-kvartalet og Bache-kvartalet inkl. Kullboden, Bache-Gabrielsens Plass og tidligere Gjestenkvartalet. Reguleringsplanen for Solbergjordet med plass til drøye 300 boenheter er vedtatt, men ligger til klagebehandling hos fylkesmannen om gyldigheten av utbyggingsomfanget. Solbergjordet ligger i gangavstand fra heisen og vil således styrke byens befolkningsgrunnlag med betydning for handel og sosiale aktiviteter. Det er ikke registrert noe planinitiativ fra Skitunnelen i

løpet av 2018. Fylkeskommunen har vist interesse for Verkstedtomta ved kollektivterminalen som ett av flere alternativer til ny vgs. i nordfylket. Det samme har Domstolsadministrasjonen med tanke på nytt tinghus. Reguleringen av ny vei Sjøskogen – Kleivan er godt i gang og forventes lagt ut til offentlig ettersyn i mai 2019. Det vil intensivere utbygging av Søndre Kleivan.

For tettstedsutviklingen dreier det som om Hof sentrum, Sundbyfoss, Eidsfoss og Gullhaug. Salg av tomter i Prestegårdshagen nær Hof sentrum er endelig startet opp, og opparbeidelsen av teknisk infrastruktur er kommet i gang. Dette vil bli det største boligfeltet i Hof. Ny dagligvarebutikk er under bygging på Sundbyfoss, og det bygges på Rydningen ved Eidsfoss. Det samme er tilfellet på Nordre Berg ved Gullhaug. Her vil reguleringsplanen for flerbrukshall og barnehage ved Botne skole bli vedtatt vinteren 2019.

Spesielle hendelser i 2018

- Vedtak av to svært omfattende planer; ny fylkesvei 900 gjennom byen og utbygging av drøye 300 boenheter på Solbergjordet.
- Byggestart på resten av Sparebankkvartalet med plass til ny dagligvarebutikk og flytting av Vinmonopolet til nye lokaler.
- Byggestart for ny butikk på Sundbyfoss og salgsstart i Prestegårdshagen.

Interne nøkkeltall

Bemanningskategori	2018	2017			
Byggesak	10,0	4,8			
Plansak	5,0	4,0			
Oppmåling/deling/adresser	3,0	2,0			
Geodata	1,5	1,5			
3-k kommuneplanlegger	0,0	0,0			
Virksomhetsleder	1,0	1,0			
Matrikkelføring/Infoland	2,0	1,6			
Landbruk	4,0	0,0	Re		
I alt	26,5	14,9			
Plan Holmestrand	PlanID	Under arbeid	Vedtatt	Formål	
Bentsrud vest	2012017	X		Næring	
Ny vei sjøskogen – Kleivan	2015027	X		Samferdsel	
Fv. 900 gjennom sentrum	2015029		X	Samferdsel	
Ekeberg gartneri	2015031		X	Bolig - transformasjon	
Solbergskogen	2016033		X	Bolig - fortetting	
Solbergjordet	2016034		X	Bolig	
Hvittefossvn. 92	2016035		X	Bolig - fortetting	
Stubsrød	2016036		X	Bolig - fortetting	
Hvittefossvn. 231	2016037		X	Bolig - transformasjon	
Nordre Berg B8a og b	2017038		X	Bolig	
Eikelundåsen	2017039	X		Bolig	
Gullhaug	2017040	X		Flerbrukshall/barnehage	
Solum	2017041	X		Asfalt/betongblandeverk	
Sparebankkvartalet	2017042		X	Parkeringsplass COOP	
UNI-kvartalet (kvartal 11-syd)	2017043	X		Bolig/næring - sentrum	

Årsrapport 2018 | Holmestrand kommune

Plan Holmestrand	PlanID	Under arbeid	Vedtatt	Formål
Hvittingfossveien 121	2017044		X	Bolig - fortetting
Hanekleiva massedeponi	2017045	X		
Kleivantoppen	2017046	X		Bolig
Bachekvartalet	2018047	X		Bolig/næring - sentrum
Hillestad Elvetun	2018048	X		Bolig - transformasjon
Solberggrenda Platå	2018049	X		Bolig - fortetting
Kongseplerød Hagegrend	2018051	X		Bolig/gårdsnæring
Prestegårdshagen	2018052		X	Bolig - planendring
Mindre endringer		1	1	
Klager			10	5 – dobling fra 2017

Hele 10 planer ble sluttbehandlet i 2018. Det var en økning i klager på plan- og byggesaksvedtak sammenlignet med tidligere år.

Sande «erstattet» Re i vertskommunesamarbeidet. Det medførte økt aktivitet i forhold til 2017 med langt flere planer under arbeid i Sande enn i Re.

*Holmestrand kommune
Rådhusgaten 11
Postboks 312, 3081 Holmestrand
www.holmestrand.kommune.no*

Til kommunestyret i Holmestrand kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Holmestrand kommunes årsregnskap som viser kr 752 245 927 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4 290 867. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Holmestrand kommune per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon innhentet på datoen for denne revisjonsberetningen omfatter kommunens lovpålagte årsberetning (kapittel om Årsberetning), men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi hadde konkludert med at årsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at

det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Rådmannen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet for Holmestrand kommune som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Presisering om budsjett

I kommunestyret sak 143/18 ble det vedtatt bruk av disposisjonsfond for dekning av tap på finansplasseringer. Som følge av dette vedtaket, ble det brukt 13,88 MNOK av disposisjonsfond for å dekke tapet. Beløpet ble ikke beløpsfestet i vedtaket. Budsjettvedtak skal beløpsfestes jfr. Budsjettforskriftens § 6, 2. ledd.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet for Holmestrand kommune som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet for Holmestrand kommune som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Horten, 9. april 2019

Vestfold kommunerevisjon

Linn Therese Bekken

Statsautorisert revisor

Til Kontrollutvalget i Holmestrand kommune

Årsmelding til kontrollutvalget i Holmestrand kommune - 2018

1. Innledning

Vestfold kommunerevisjon er Holmestrand kommunes valgte revisor, og skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, attestasjoner og andre tjenester. For å gi kontrollutvalget et helhetlig bilde er det hensiktsmessig med en årsmelding til kontrollutvalget. Årsmeldingen orienterer kort om resultat av de ulike revisjoner.

Vi viser til ”Revisjonsplan 2018” som vi tidligere har presentert for kontrollutvalget, der vi blant annet opplyser at vi normalt rapporterer til kontrollutvalget to ganger i året.

2. Hovedtrekk og resultatene av gjennomført revisjon

Under dette avsnittet vil vi orientere kontrollutvalget om vesentlige områder som er kontrollert, og resultatet av gjennomført revisjon.

2.1 Revisjon av årsregnskapet

Framlagt regnskap

Årsregnskap med noter og obligatoriske oversikter ble levert oss for revisjon innen fristens utløp 15. februar.

Økonomiske sammenhenger

Regnskapet har en logisk oppbygging. Ut fra det endelige regnskapet kan vi sette opp en rekke forholdstall og sammenhenger mellom tallgrupperinger som indikerer at regnskapet ikke inneholder vesentlige feil. Vi har kontrollert og vurdert de økonomiske sammenhenger, og det har ikke fremkommet vesentlige avvik.

Avstemming av balanseposter

Vi har foretatt en avstemming av vesentlige balanseposter mot eksterne bekreftelser, det vil si bankutskrifter, oppgaver fra Verdipapirsentralen etc. Vi har fått framlagt kommunens avstemming av balansepostene, og vi har ingen kommentarer til disse.

Kontroll med periodiseringer, herunder periodisering lønn

Vi har på årsoppgjørstidspunktet gjennomgått periodiseringskontiene i regnskapet, og plukket ut vesentlige beløp for kontroll av om beløpene er relevante og riktige. Vi har også sett på periodisering av renter, tilskudd og andre inntekter. Det ble avdekket manglende periodisering for en inntekt med kr 618 602. Vi har ingen andre vesentlige kommentarer til periodiseringene.

Kontroll med inntekter

Vi har kontrollert at kommunens skatteinntekter og rammetilskudd stemmer mot avstembare opplysninger.

Vi har på stikkprøvebasis også kontrollert andre inntekter og tilskudd mot underliggende dokumentasjon, uten å finne vesentlige avvik.

Det er bokført 4,466 MNOK for mye vedrørende tilskudd ressurskrevende tjenester. Kommunen legger frem et estimat ved avleggelse av regnskap 15. februar. Revisor attesterer kravet i begynnelsen av april. Deretter utbetales tilskuddet året etter regnskapsåret. Avviket er omtalt i note 9 og blir korrigert i 2019. Vi anbefaler at kommunen bokfører i tråd med tilskudd som estimeres/attesteres det aktuelle året i senere perioder.

Kontroll av lønn

Etter skatteforvaltningsforskriften skal den opplysningspliktige sammen med sin skattemelding legge ved en kontrolloppstilling over bokførte og innberettede beløp knyttet til lønnsopplysninger mv. Revisor har fått framlagt avstemming for 2018 og kontrollert dette, uten å finne vesentlige avvik.

Vi har på stikkprøvebasis kontrollert enkelte lønnstransaksjoner mot underliggende dokumentasjon som ansettelsesavtaler, lønnsjusteringer og timelister, uten å finne vesentlige avvik.

Kontroll av innkjøp

Vi har på stikkprøvebasis kontrollert enkelte innkjøp mot underliggende dokumentasjon, uten å finne vesentlige avvik. Vi har også sett på skille drift/investering. Avvik er kommunisert med administrasjonen og korrigert gjennom året.

Selvkosttjenester

Et selvkostfond er et akkumulert overskudd som er oppstått i selvkostregnskapet. Kommunen kan fremføre et overskudd fra selvkosttjenesten til et senere år (innenfor et 3-5 års perspektiv). I praksis må dette skje gjennom et bundet selvkostfond. Selvkostfondets funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og kostnader slik at gebyrene kan holdes stabile. Bundne selvkostfond pr 31.12.18 for renovasjon er på 7,1 MNOK. Kommunen har omtalt i årsberetning at satsene vedrørende renovasjon bør vurderes settes ned. Bundne fond har siden 2013 ligget på over 3 MNOK i tidligere Holmestrand kommune (før sammenslåing med Hof). Vi anbefaler at kommunen har fokus på å redusere selvkostfondene vedrørende renovasjon fremover.

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger til frie fond og bruk av tidligere års avsetninger skal gjennomføres som forutsatt i vedtatt budsjett. Unntatt fra disse bestemmelser er avsetning og bruk av bundne fond. Bundne fond regnskapsføres i takt med gjennomføringen av den økonomiske aktiviteten som var forutsatt i vilkårene for bruk av midlene, mens avsetning av midler gjennomføres i medhold av lov, forskrift eller avtale med giver. Det er ikke avdekket vesentlige avvik knyttet til avsetning og bruk av avsetninger.

Kontroll av budsjett

Vi har kontrollert at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett. Avvik mot budsjett er opplyst om i note eller årsberetning. I kommunestyrets sak 143/18 ble det vedtatt at tap på finansplasseringer skulle dekkes ved bruk av disposisjonsfond. Beløpet ble ikke tallfestet av kommunestyret. I budsjettforskriftens § 6, 2. ledd er det oppgitt at beløp skal beløpsfestes for bevilgninger. I revisors beretning er det presisert at vedtak vedrørende bruk av disposisjonsfond på grunn av tap på finansplasseringer ikke er beløpsfestet. Som følge av dette vedtaket, ble budsjettet endret med 13,88 MNOK på tap finansplasseringer og bruk av disposisjonsfond. Med unntak av dette forholdet, mener vi at de

disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett. Kommunen må sørge for at alle budsjettvedtak beløpsfestes i fremtidige vedtak.

Noter og årsberetning

Lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk (KRS 6) har bestemmelser om pliktige og anbefalte krav til noteopplysninger og innhold i årsberetning. Kommunen har i sitt regnskapsframlegg tatt med all pliktig note informasjon. Vi har avstemt notene mot regnskapet, uten å finne avvik.

Som en del av vår revisjon er vi pålagt å påse at opplysningene i årsberetningen er konsistente med årsregnskapet. Vi har gjennomgått årsberetningen, og har ikke funnet avvik mellom årsberetning og regnskap. Vi presiserer at vi kun har sett på den lovpålagte delen av årsberetning. (kapitel 1)

Sluttkommentar

Etter å ha fullført revisjonen av årsregnskapet for kommunen vil vi bemerke at vi ikke har funnet vesentlige feil eller mangler i regnskapet for 2018. Vi har avgitt en revisjonsberetning, med en presisering om manglende beløpsfesting av budsjettvedtak. Det er ikke tatt andre forbehold. Vi tilrår at regnskapet godkjennes.

2.2. Løpende revisjon

Vestfold kommunerevisjon har gjennomført løpende revisjon av kommunen i løpet av høsten og har ikke avdekket feil, mangler eller svakheter knyttet til regnskapsmessig behandling som medfører behov for særskilt rapportering.

Revisjon har løpende gjennomgått merverdiavgiftskompensasjon for kommunen. Revisor attesterer på terminvise tilgodeoppgaver som er grunnlag for utbetaling til kommunen. Revisor har også utført en rekke andre attestasjonsoppgaver gjennom året.

Se egen rapportering fra løpende revisjon til kontrollutvalget, datert 30.11.2018.

2.3 Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Vestfold kommunerevisjon har gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll etter bestilling av kontrollutvalget. I forkant av revisjonen har kontrollutvalget blitt fremlagt utarbeidede prosjektplaner for gjennomgang og godkjenning.

Følgende prosjekter har vært gjennomført i 2018:

- Forvaltningsrevisjon - Personalforvaltning og sykefravær
- Overordnet analyse - Forvaltningsrevisjon
- Overordnet analyse - Selskapskontroll

3. Avslutning

Vi håper fremstillingen ovenfor gir et hensiktsmessig grunnlag for kontrollutvalgets oppfølging av revisjonen av kommunens regnskap for 2018.

Vestfold kommunerevisjon opplever at det er en god dialog og godt samarbeid mellom kommune og revisjonen.

Med vennlig hilsen
Vestfold kommunerevisjon

Linn Therese Bekken
Oppdragsansvarlig revisor

Bente Hegg Ljøsterød
Oppdragsansvarlig
Forvaltningsrevisor

Eivind Finstad
Regnskapsrevisor

Kopi:
Rådmann
Økonomisjef
Regnskapssjef

Arkivsak-dok. 19/00003-7
Saksbehandler Anja Ottervang Eriksen

Saksgang
Kontrollutvalget i Holmestrand

Møtedato
15.05.2019

SAK 22/19
REVISOR ORIENTERER - STATUS I
FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT OM
EIENDOMSFORVALTNING

Forslag til vedtak:

Revisors informasjon om status i forvaltningsrevisjonsprosjektet om eiendomsforvaltning tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning i sak 13/19 i kontrollutvalgsmøtet 07.03.2019. Revisor vil orientere om status i forvaltningsrevisjonsprosjektet i kontrollutvalgsmøtet 15.05.2019.

Arkivsak-dok. 19/00004-10
Saksbehandler Anja Ottervang Eriksen

Saksgang
Kontrollutvalget i Holmestrand

Møtedato
15.05.2019

SAK 23/19 **REFERATSAKER**

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg:

- E-post fra Gabriele Lørincz, datert 18.03.2019
- Protokoll fra styremøte i VIKS 25.03.2019
- Referat fra eiermøte for VIKS 04.04.2019

Saksframstilling:

- Fellesnemndas vedtak om revisor og revisjonsordning for den nye kommunen fra 2020
Fellesnemnda behandlet valg av revisor fra 01.01.2020 i sak 13/19. Vestfold kommunerevisjon/Vestfold og Telemark revisjon IKS ble valgt i henhold til innstillingene fra kontrollutvalgene i Holmestrand og Sande.
- E-post fra Gabriele Lørincz
E-post fra Gabriele Lørincz datert 18.03.2019 vedrørende kontrollutvalgets behandling av Lørincz-saken legges frem til orientering.
- Protokoll fra styremøte i VIKS 25.03.2019
Protokoll fra styremøte i VIKS 25.03.2019 legges frem til orientering.
- Referat fra eiermøte/dialogmøte for VIKS 04.04.2019
Referat fra eiermøte/dialogmøte for VIKS 04.04.2019 legges frem til orientering. Saken om inntreden i Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark) blir behandlet i rådmannskollegiet 16.05.2019 og blir lagt frem for kommunestyrene i eierkommunene før sommeren.

From: Gabriele Lørincz <gabriele.lorincz@gmail.com>
Sent: Monday, March 18, 2019 9:14 PM
To: Anja Ottervang Eriksen
Subject: Re: Vedrørende din henvendelse til kontrollutvalget i Holmestrand kommune av 07.01.2019

Hei

Takk for tilbakemelding. Vi er skuffet over at KU ikke går igjennom denne saken. Vi tenker dette ikke er en «enkeltsak», slik dere omtaler den, men en sak som angår flere eldre i kommunen, ikke bare vår far. Altså ikke bare «Lørincz-saken», men en «Eldre-sak» Dette hadde kunnet vært en mulighet til å gå igjennom prosedyrer i kommunen rundt eldreomsorgen og kjøp av plasser. Dere velger å høre på rådmannens redegjørelse og stole på kommunen som vært representert av flere ledere og ansatte underveis, og i over ett år nå, ikke har gjort annet enn gjentakende feil og lovbrudd. Ikke bare i vår fars sak, men også overfor andre eldre i kommunen, som dessverre ikke har pårørende, slik at det blir meldt videre fordi de eldre selv har mistet/fått redusert evnen til å melde ifra om uverdige forhold, dårlige holdninger, dårlig ledelse og dårlig behandling av systemet. Eldre som tidligere har hatt sterke stemmer i samfunnet. Vi synes dette er naivt og respektløst av KU å ikke gjennomgå dette. Vi har ikke følt oss hørt av kommunen, og nå føler vi oss heller ikke hørt av det utvalget som skal kvalitetssikre saksprosessene til kommunen.

Dere velger å høre på rådmannen som selvsagt formidler kommunens side av saken, krydret med noe han har plukket opp i samtalen med oss for et par uker siden? Hvor ble det av viktigheten å lytte til pårørende? Faktum var to knusende tilsynsrapporter personlig tilknyttet far, og en totalrevisjon mot Omsorgspartner. Det nevnes i innstillingen til KU at tilsynssaken mot Omsorgspartner (OPV) ikke gjaldt ham personlig, men dette stemmer ikke. En av de to tilsynssakene mot OPV, ble opprettet direkte, med grunnlag i oppholdet hans ved OPV. Fylkesmannen foretok en totalrevisjon *i tillegg* til denne. Viser også til den sterke kritikken av Holmestrand kommune nevnt flere steder i den tilsynsrapporten mot OPV som angikk vår far. Vi er ikke imponerte, hverken over kommunen eller kontrollutvalgets avgjørelse. Kommunens håndtering av saken er pr i dag dessverre ikke avsluttet med disse to tilsynssakene som angikk vår far (jeg gjentar; Fylkesmannen opprettet to saker som personlig angikk vår far *i tillegg* til en totalrevisjon mot Omsorgspartner Vestfold. Begge tilsyn viste til flere grove lovbrudd, ikke bare i den personlige behandlingen eller fravær av behandling, men også lovbrudd av ansatte, leder og systemet forøvrig, altså kommunen og deres håndtering. I tilsynssaken som gjaldt vår far da han var på OPV, viser også til grove lovbrudd begått av Holmestrand kommune, ikke bare OPV. Vi vet ikke om KU er informert om den siste (den tredje) tilsynssaken Fylkesmannen i Vestfold og Telemark opprettet nå nylig den 07.02.2019 på anmodning fra pasient- og brukerombudet i Vestfold? Vi ser det slik at Holmestrand kommune, tross lovnader om endring og «beklagelser», fortsetter i samme spor som før.

Vi føler og har følt på en utrolig maktesløshet. En maktesløshet andre pårørende også kjenner på mot systemet i lignende saker. Den samme maktesløsheten andre pårørende føler i andre lignende saker man leser eller hører om. Det er trist at Holmestrand kommune føyer seg inn i rekken av kommuner med slike holdninger, slik vi ser i denne saken og lignende saker i Norge. De lovbruddene som fylkesmannen har rapportert om burde aldri ha skjedd, og vi er redde for at man fort vil falle tilbake i gamle vaner, eller ikke klare å tilpasse seg nye rutiner, slik at samme

lovbrudd vil gjenta seg. Dette er lovbrudd som viser en stor brist på generell kunnskap man er påkrevd å ha om man arbeider i helsevesenet. Å lukke avvik med tiltak som allerede kommunen har «skrytt» av som tilbud gjennom flere år på sine hjemmesider, blir for enkelt. Og å sende arbeidstakere på kurs for å lære noe nytt, for så å komme tilbake for å fortsette på det gamle? Er dette kompetanseheving, selv om det vises flott på papiret? Ofte er det daglige gjennom praksis som vil være mer riktig enn et kurs. Det bør kunne kreves av kollegaer eller ledere få formidlet dette sammen med gode holdninger og motivasjon til å endre/endres. Det må være ledere som kvalitetssikrer at det nye integreres.

Vi er blitt fortalt at det både skal inn en ny virksomhetsleder ved HBBS og en ny leder til avd B ved samme sykehjem. Hvordan sikrer kommunen at de nye lederne ikke bare har de formelle kravene, men også at den formelle kompetansen har blitt omdannet til evne til god praktisk utøvelse og gode holdninger?

Han ble ved siste møte for snart tre uker siden, lovet en plass i Sande så snart som mulig, fordi kontrakten ved Indre Havn ble sagt opp av Horten kommune den 14/2-19. Altså nok en flytting. Tross lovnad om tett dialog, så har vi ikke hørt noe mer rundt denne flyttingen.

Hilsen

Gabriele Lørincz

12. mar. 2019 kl. 10:35 skrev Anja Ottervang Eriksen <aoe@viksre.no>:

Hei.

Det vises til din henvendelse til kontrollutvalget i Holmestrand kommune av 07.01.2019. Henvendelsen ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 16.01.2019 sak 4/19, og det ble vedtatt å invitere rådmannen til kontrollutvalget for å orientere om saken.

Rådmannen orienterte i kontrollutvalgets møte 07.03.2019 sak 10/19 og saksutskrift ligger vedlagt her. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget ser alvorlig på de forhold som har forekommet i Lørincz-saken. Rådmannens informasjon om Lørincz-saken i kontrollutvalgsmøtet 07.03.2019 tas til orientering. Kontrollutvalget vurderer at Lørincz-saken allerede blir håndtert gjennom tilsyn fra Fylkesmannen i Vestfold og Holmestrand kommunes oppfølging av de avdekkede avvikene, og går derfor ikke videre med saken på nåværende tidspunkt. Rådmannen inviteres til kontrollutvalgsmøtet 18.09.2019 for å orientere om Holmestrand kommunes arbeid i forbindelse med saken.

Med vennlig hilsen

Anja Ottervang Eriksen
Rådgiver
VIKS
Telefon: 99 45 55 15

Fra: Anja Ottervang Eriksen
Sendt: torsdag 24. januar 2019 16.08
Til: Gabriele Lørincz <gabriele.lorincz@gmail.com>
Emne: Vedrørende din henvendelse til kontrollutvalget i Holmestrand kommune av 07.01.2019

Hei!

Det vises til din henvendelse til kontrollutvalget i Holmestrand kommune 07.01.2019 om tilsynssak og Fylkesmannens avgjørelse av 26.11.2018 mot Holmestrand bo- og behandlingssenter. Henvendelsen ble lagt frem for kontrollutvalget i kontrollutvalgsmøtet 16.01.2019, sak 4/19, og vedlagt oversendes saksutskrift fra behandlingen.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i saken:

Kontrollutvalget inviterer rådmannen til neste kontrollutvalgmøte 07.03.2019 for å orientere om:

- *kommunens håndtering av Lørincz-saken*
- *innholdet i tilsynsrapporten fra Fylkesmannen i Vestfold knyttet til Lørincz-saken*
- *tiltakene kommunen har iverksatt for å lukke avvikene som ble avdekket ved*
- *tilsynet fra Fylkesmannen*
- *nåværende rutiner for dialog med pårørende*
- *hvordan kjøp av helse- og omsorgstjenester fra eksterne parter følges opp*
- *hvordan arbeidsdeling er ivaretatt vedrørende tilsynssaker.*

Kontrollutvalget ber også om å få oversendt tilsynsrapporten fra fylkesmannen til orientering. Kontrollutvalget vil vurdere videre behandling av saken etter rådmannens orientering i møtet 07.03.2019.

Med vennlig hilsen

Anja Ottervang Eriksen
Rådgiver
VIKS
Telefon: 99 45 55 15

<Saksutskrift Holmestrand KU 07.03.2019, sak 10 _19 - Orientering vedrørende Lørincz-saken.pdf>

MØTEPROTOKOLL

Styret for VIKS

Dato: 25.03.2019 kl. 18:00
Sted: Lokalene til VIKS, Revetalgata 10, Re
Arkivsak: 19/00032

Tilstede: Jan Nærsnes, leder
 Terje Fuglevik, nestleder
 Heidi Ørnlo, medlem
 Stig Atle Vange, medlem
 Magnus Østlie, medlem
 Gjert Gjertsen, medlem
 Lars Egeland, medlem
 Aleksander Leet, medlem

**Møtende
 varamedlemmer:**

Forfall:

Andre: Anja Ottervang Eriksen, observatør, rådgiver VIKS
 Heidi Wulff Jacobsen, sekretær, daglig leder VIKS

Møteleder: Jan Nærsnes

Protokollfører: Heidi Wulff Jacobsen

Styreleder ønsket velkommen, og møtet ble satt kl. 18.00. Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

Før behandlingen av sakene på sakskartet ble det orientert om følgende forvaltningsrevisjoner og utvekslet erfaringer om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter:

Tønsberg: forvaltningsrevisjonsrapport «Post og arkiv, lov om offentlighetsloven, alle virksomheter» og rapporten «Rus og psykiatri»

Færder: «Helse og omsorg, tjenestetilbud og behov innen demensomsorgen»

Holmestrand: «Personalforvaltning og sykefravær»

Horten: «Skolehelsetjenesten i tverrfaglig perspektiv»

Vestfold fylkeskommune: forvaltningsrevisjonsrapport «Etikk og varsling»

I tillegg ble invitasjonen om felles selskapskontroll av VIB og problemstillingene i prosjektplanen der nevnt.

Videre orienterte Terje Fuglevik som er observatør i Vestfold Vann om avholdt representantskapsmøte hvor han hadde møtt.

Lars Egeland som er observatør i Tønsberg Renseanlegg orienterte om sakene i representantskapsmøtet samme dag som dette styremøtet. Det ble stilt spørsmål om låneopptak og bruk av midler i Tønsberg Renseanlegg. Slik det ser ut var det bruk av omdisponerte midler.

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
1/19	19/00032-1	Godkjenning av protokollen fra 20.11.2018	2
2/19	19/00064-1	Regnskapet og årsmelding 2018 for VIKS	3
3/19	18/00111-9	Veien videre for VIKS og Temark, inntreden/sammenslåing 01.01.2020	4
4/19	19/00065-1	VIKS - orientering	4
5/19	19/00066-1	Eventuelt	5

Saker til behandling

1/19 Godkjenning av protokollen fra 20.11.2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for VIKS	25.03.2019	1/19

Forslag til vedtak:

Protokollen fra styremøte i VIKS 20.11.2018 godkjennes.

Møtebehandling

Votering

Enstemmig

Vedtak

Protokollen fra styremøte i VIKS 20.11.2018 godkjennes.
[Lagre]

2/19 Regnskapet og årsmelding 2018 for VIKS

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for VIKS	25.03.2019	2/19

Forslag til vedtak:

1. Årsregnskapet for 2018, som viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 61.717,-, godkjennes og fastsettes som årsregnskap for VIKS 2018.
2. Mindreforbruket på kr. 61.717,- avsettes til disposisjonsfond.
3. Årsmeldingen for 2018 godkjennes.

Saken oversendes deltakerkommunene/fylkeskommunen til orientering.

Møtebehandling

Styreleder informerte kort om regnskapet og årsmeldingen 2018.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Årsregnskapet for 2018, som viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 61.717,-, godkjennes og fastsettes som årsregnskap for VIKS 2018.
2. Mindreforbruket på kr. 61.717,- avsettes til disposisjonsfond.
3. Årsmeldingen for 2018 godkjennes.

Saken oversendes deltakerkommunene/fylkeskommunen til orientering.

[Lagre]

3/19 Veien videre for VIKS og Temark, inntreden/sammenslåing 01.01.2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for VIKS	25.03.2019	3/19

Forslag til vedtak:

Legges frem uten innstilling.

Møtebehandling

Styreleder orienterte om tilbaketrekkningen av saken, og tilbakemeldingen fra ordførerne i eierkommunene. Det er ikke mottatt ytterligere spørsmål fra ordførerne etter mottatt tilbakemelding av 28.02.2019. Styreleder klargjorde mandatet til styret og pekte på at styrets oppgave er å velge sekretariat og ikke vurdere eller utrede ordning. Styremedlemmenes rolle som styremedlem kontra kontrollutvalgsleder ble også nevnt. Tilbakemeldingene fra ordførerne ble gjennomgått. En runde rundt bordet ble gjennomført, og alle styremedlemmene fikk gitt innspill og uttrykt sin vurdering av saken. Saken ble videre grundig diskutert.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Styret i VIKS har i sitt møte 25.03.2019 vurdert tilbakemeldingen datert 28.02.2019 fra ordførerne i eierkommunene.
2. Styret i VIKS viser til tidligere saksutredning og fastholder sitt vedtak av 20.11.2018 om anbefaling til inntreden i Temark, vedtatt med 7 mot 1 stemme.
3. Styret i VIKS mener at det er viktig at fremdriften ivaretas som tidligere vedtatt, og at saken oversendes eierkommunene etter dialogmøtet/eiermøtet 04.04.2019. Ny ordning forutsettes å være i drift fra 01.01.2020.
4. Spørsmål fremkommet i tilbakemeldingen fra ordførerne av 28.02.2019 besvares skriftlig fra sekretariatet og sendes ordførerne i eierkommunene.

[Lagre]

4/19 VIKS - orientering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for VIKS	25.03.2019	4/19

Forslag til vedtak:

Informasjonen tas til orientering.

Møtebehandling

Daglig leder informerte om økt saksmengde siste året. Vedrørende henvendelser er det flere tunge henvendelser som er krevende med tanke på omfang og kompleksitet. Sekretariatet får stadig faglige spørsmål fra andre sekretariater. Regnskapet pr. 28.02.2019 ble gjennomgått og ligger innenfor budsjettet. Vedr. budsjettet 2019 hadde en linje falt ut vedr. bruk av disposisjonsfond og daglig leder beklaget det. Videre ble det opplyst om hvordan bruk av disposisjonsfond vil bli ført. Fakturert driftstilskudd til eierkommunene vil følge vedtatt oppsatt fordeling i vedlegget til budsjettet 2019.

VIKS var arrangør for en samling med sekretariatene rundt Oslofjorden den 14. og 15. mars 2019 med 18 deltakere. Det ble gitt gode tilbakemeldinger på arrangementet og foredragene.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Informasjonen tas til orientering

[Lagre]

5/19 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret for VIKS	25.03.2019	5/19

Forslag til vedtak:

.

Møtebehandling

Styret drøftet mulig nyvalg av nestleder i styret etter ønske fra leder av Færder kontrollutvalg. Det ble konkludert med at dette kan tas opp etter høstens valg.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Eventuelt nyvalg av nestleder i VIKS-styret kan tas opp etter høstens valg.

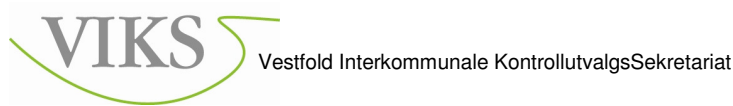
[Lagre]

Neste styremøte er etter møteplanen 26.08.2019.

Møtet slutt kl. 20.15.

Revetal, 26. mars 2019
For styreleder Jan Nærsnes,

Heidi Wulff Jacobsen
Daglig leder

REFERAT FRA DIALOG/EIERMØTE 04.04.2019 I VIKS, VESTFOLD INTERKOMMUNALE KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Sted og tid:

Møterom Gokstad i Vestfold fylkeskommune den 04.04.2019 fra kl.13.00 til 14.30

Deltakere:

Færder Færder	Varaordfører Bjørn Kåre Sevik Nestleder i styret VIKS, Terje Fuglevik
Holmestrand Holmestrand	Ordfører Alf Johan Svele Styremedlem i VIKS, Stig Atle Vange
Horten Horten	Varaordfører Ivar Andreassen Styreleder i VIKS, Jan Nærnes
Larvik Larvik Larvik	Varaordfører Olav Nordheim Leder for dokumentseneteret, Anja Husebæk Styremedlem i VIKS, Gjert Gjertsen
Re	Medlem av formannskapet, Lars Jørgen Ormestad
Sande Sande	Varaordfører Tove Ødeskaug Styremedlem i VIKS, Aleksander Leet
Tønsberg	Ordfører Petter Berg
Vestfold fylkeskommune	Fylkesvaraordfører Kåre Pettersen
VIKS VIKS	Daglig leder Heidi Wulff Jacobsen Rådgiver Anja Ottervang Eriksen

Styreleder i VIKS Jan Nærnes ønsket velkommen og eiermøtet ble satt kl. 13.00.
Det ble foretatt en presentasjonsrunde.

Styreleder innledet med å vise til tilbakemeldingen av 28.02.2019 fra ordførerne i eierkommunene. Tilbakemeldingen ble behandlet i styret 25.03.2019. Styrets behandling av tilbakemeldingen og saken om inntreden i Temark ble referert. Styreleder orienterte om protokolltilførselen som ble fremmet. Det ble presisert at bakgrunnen for prosessen om inntreden i Temark har vært kommune- og regionsreformen.

Daglig leder i VIKS gjennomgikk utsendt dokument med svar på spørsmålene som var stilt i tilbakemeldingen fra ordførerne. Det ble gitt tilleggsinformasjon for å svare opp spørsmålene mer detaljert.

Det ble åpnet for spørsmål og dialog. Styreleder Jan Nærnes og daglig leder Heidi Wulff Jacobsen svarte på spørsmålene som ble fremsatt.

Mandatet i saken ble belyst. Mandatet til styret har vært å vurdere en invitasjon om inntreden av juni 2018 fra Temark. Det ligger ikke i mandatet å utrede «sekretariatsordning». Det ble presisert, og vist til at det er opp til hver enkelt kommune å behandle «sekretariatsordning» i den enkelte eierkommune.

Historikken om styrets arbeid med å imøtekomme kommune- og regionsreformen helt fra 2014 ble nevnt. Det ble vist til at det er fortatt henvendelser til andre sekretariater, og at det allerede i 2016 ble tatt høyde for endringer i antall eiere i VIKS. Dette er bakgrunnen for at selskapet i dag har to ansatte for å imøtekomme kommunesammenslåingen som er foretatt i Vestfold.

Prosessen med tilbud om inntreden med VIKS er ønsket innad i Temark. De har erfart at det å være flere ansatte gir et verdifullt faglig miljø, og mener at en videre utvidelse med VIKS styrker dette ytterligere. VIKS er spesialister på kontrollutvalsarbeid innen offentlig virke og skal være den som naturlig bistår med nødvendig kunnskap og kompetanse til kontrollutvalgets medlemmer og andre.

Det ble nevnt at opprettholdelse av kontor på Revetal er viktig for å beholde nærheten til kommunene. VIKS' stedlige kontor på Revetal vil videreføres slik at nærhet til alle tidligere Vestfold-kommuner blir ivaretatt. I denne forbindelse ble det vist til selskapsavtalen, og stilt spørsmål om det kan tas inn i avtalen at det skal være avdelingskontorer sentralt i regionen slik at nærheten til eierkommunene ivaretas.

Det ble nevnt at Vestfold-kommunene har fått tildelt sin geografiske skjebne, og det må man forholde seg til.

Eierandeler og innflytelse samt kostnader ble nevnt og belyst.

Ved en inntreden i Temark er det beregnet en gjennomsnittlig reduksjon i kostnadene på kr 51.000,- pr år for den enkelte kommunen. Temark har i dag 3 styremedlemmer. Det er tatt høyde for at Vestfold kommunene trer inn i Temark, og det er derfor i selskapsavtalen allerede økt til 5 styremedlemmer. Det kan eventuelt tilføyes i selskapsavtalen at styremedlemmer fortrinnsvis velges fra hvert enkelt tidligere fylke; Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Det blir opp til det nye representantskapet med Vestfold-kommunene representert å utvikle det nye selskapet. Det er representantskapsmedlemmene som vil fremme forslag om og beslutte om man ønsker endringer i selskapsavtalen f.eks. antall i styremedlemmer, finansieringsmodell osv.

Videre prosess ble diskutert, og det ble gitt signaler om at rådmannskollegiet burde få saken til vurdering før den blir behandlet i det enkelte kommunestyre eller fellesnemnd.

Endringsprosessen i kommunene er i gang, og VIKS er en mindre organisasjon i den sammenhengen. Det ble uttrykt bekymring vedr. at selskapet kan miste kompetanse fordi det brukes forholdsmessig lang tid.

Innspill fra representantene på eiermøtet:

Det fremkom punkter under diskusjonen, og det ble gitt tilbakemelding på hva som er viktig for eierne i dette eiermøtet:

- Sikre nærhet til kommunene, stedlig kontor
- Godt faglig miljø
- Pris på tjenesten innenfor dagens nivå eller lavere
- Ønsker kvalitet og kompetanse i tjenesten

Re, 05.04.2019
For eiermøte i VIKS

Heidi Wulff Jacobsen
Daglig leder/sekretær for eiermøte

Arkivsak-dok. 19/00005-7
Saksbehandler Anja Ottervang Eriksen

Saksgang
Kontrollutvalget i Holmestrand

Møtedato
15.05.2019

SAK 24/19
EVENTUELT

Forslag til vedtak:

.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 19/00001-27
Saksbehandler Anja Ottervang Eriksen

Saksgang
Kontrollutvalget i Holmestrand

Møtedato
15.05.2019

SAK 25/19
GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGSMØTET
15.05.2019

Forslag til vedtak:

Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 15.05.2019 godkjennes.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling: